ABC Certified THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
هڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت حيدرآباد
68 Years 1958 - 2025
Regd: NO-2430-B
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
سال (94) سومر 05 جنوري 2026ع 15 رجب المرجب 1447 هه صفحا 6 - ملهه 30 ويپه شمارو (143)
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

ڏکڻ ايشيا ۾ پائيدار امن بامعنيٰ ڳالهين ۽ سلامتي ڪائونسل جي قراردادن تي عملدرآمد سان ئي ممڪن آهي: صدر زرداري

والاريل ڄمون ڪشمير جي صورتحال اڄ به ڳڻتي جوڳي آهي ستن ڏهاڪن کان وڌيڪ وقت گذرڻ باوجود ڪشمير جي عوام جي خوداراديت واري حق جو واعدو اڃان تائين پورو نه ٿي سگهيو. آهي

ڀارت جي غير قانوني قبضي هيٺ والاريل ڄمون ڪشمير ۾ سياسي سرگرمين ۽ اظهار راءِ جي آزادي تي وڌيڪ پابنديون، ڳڻهين نظربنديون ۽ جابرانه قانونن جي استعمال خوف واري فضا قائم ڪري ڇڏي

جابرانه قانونن جي استعمال سميت عام شهرين تشدد جو نشانو بڻجي رهيا آهن. ڪيترائي خاندان بي گهر ۽ ماڻهو روزگار کان محروم ٿي رهيا آهن. دريائن تي ڪنٽرول حاصل ڪرڻ جي ڪوشش سنگين چئلينج آهي

ڀارت طرفان سنڌ طاس معاهدي جي هڪ طرفي معطلي پنهنجي عالمي ذميوارين کان انڪار ۽ پاڻي کي هٿيار طور استعمال ڪرڻ جي هڪ خطرناڪ سازش آهي، جنهن سان خطي جي امن کي شديد خطرا ٿي سگهن ٿا

گڏيل قومون صرف ڳڻتي جي اظهار کان اڳتي وڌندي ڪشميري عوام کي سندن فتح نه ٿيڻ جوڳو خود اراديت واري حق لاءِ موثر ڪردار ادا ڪري ۽ حقن جي ڀڃڪڙين جي خاتمي سان گڏوگڏ شهرين جي تحفظ لاءِ قدم کڻي

پاڪستان ڀارت جي غير قانوني طور تي قبضي هيٺ ڄمون ڪشمير جي عوام جي مسلسل اخلاقي سياسي ۽ سفارتي حمايت جاري رکندو. اسان سندن منصفاڻي ۽ پرامن جدوجهد ۾ ساڻن گڏ آهيون: پيغام ۾ اظهار

اسلام آباد (اي پي پي) صدر مملڪت آصف علي زرداري والاريل ڄمون ڪشمير جي صورتحال تي ڳڻتي جو اظهار ڪندي چيو آهي ته 7 ڏهاڪن کان وڌيڪ وقت گذرڻ باوجود هي واعدو اڃان تائين پورو نه ٿي سگهيو ڏکڻ ايشيا ۾ پائيدار امن صرف بامعنيٰ ڳالهين ۽ گڏيل قومن جي سلامتي ڪائونسل جي قراردادن تي عملدرآمد سان ئي ممڪن آهي. ايوان صدر جي پريس ونگ مان جاري پيغام ۾ خود اراديت واري حق جي ڏهاڙي تي پنهنجي پيغام ۾ صدر مملڪت چيو ته 5 جنوري تي پاڪستان جي عوام ڄمون ڪشمير جي عوام سان گڏجي خوداراديت واري حق جو ڏهاڙو ملهائيندا آهن هي ڏينهن
بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 2

بيجنگ: پرڏيهي وزير اسحاق ڊار ۽ چين جو پرڏيهي وزير وانگ يي ٻنهي ملڪن جي سفارتي تعلقاتن جي 75 هين سالگره جي لوگو جو نماءُ ڪري رهيا آهن

ايندڙ 24 ڪلاڪن دوران ملڪ جي اڪثر علائقن ۾ موسم ٿڌي ۽ خشڪ رهڻ جو امڪان آهي: موسميات کاتو

اسلام آباد (اي پي پي) موسميات کاتي اڳڪٿي ڪئي آهي ته ايندڙ 24
بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 2

وفاقي آئيني عدالت ۾ سپر ٽيڪس بابت اهم ڪيس جي ٻڌڻي اڄ سومر تي ٿيندي

اسلام آباد (اي پي پي) وفاقي آئيني عدالت ۾ انڪم ٽيڪس آرڊيننس 2001ع
بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو 2

گڏيل قومن جي سلامتي ڪائونسل جو اڄ هنگامي اجلاس، طلب اڳڀرائي عالمي قانونن لاءِ خطرو آهي: سيڪريٽري جنرل

وينزويلا جو صدر نيو يارڪ جيل منتقل، نائب صدر ذميواريون سنڀالي ورتيون، ملڪ ۽ وسيلن جو دفاع ڪنداسين: ڊيلسي روڊريگز

آمريڪي فوجي آپريشن دوران گرفتار صدر نڪولس مادورو کي اهلڪارن طرفان هٿڪڙيون هڻي نيو يارڪ جي علائقي مين هيٽن ۾ ڊي اي اي جي هڪ جيل منتقل ڪيو ويو

وينزويلا جي نائب صدر ڊيلسي روڊريگز عدالتي حڪم تي صدارتي ذميواريون سنڀالي ورتيون. صدر ڊونلڊ ٽرمپ جي بيان سان اختلاف ۽ نڪولس مادورو جي فوري طور آزادي جو مطالبو

ملڪ جو صدر نڪولس مادورو ئي آهي، وينزويلا ڪنهن به ملڪ جي ڪالوني نه بڻجندو. اسان پنهنجي ملڪ ۽ قدرتي وسيلن جو ڀرپور دفاع ڪنداسين: نيوز ڪانفرنس ۾ اظهار

گڏيل قومن جي سلامتي ڪائونسل اڄ هنگامي اجلاس ڪوٺائي ورتو. آمريڪا جي فوجي ڪارروائي تي وڌندڙ عالمي ڳڻتي ۽ عالمي نظام کي پيش امڪاني خطرن تي غور ڪيو ويندو

وينزويلا ۾ آمريڪا جي تازي اڳڀرائي عالمي قانونن لاءِ هڪ خطرناڪ مثال خطي ۾ عدم استحڪام پيدا ٿي سگهي ٿو ۽ گڏيل قومن جي چارٽر جي اصولن جي ڀڃڪڙي ٿي آهي: سيڪريٽري جنرل

چين پاران وينزويلا جي صدر نڪولس مادورو ۽ سندس گهرواري جي فوري طور آزادي جو مطالبو. آمريڪا وينزويلا کي غير مستحڪم ڪرڻ جون ڪوششون بند ڪري: پرڏيهي وزارت

نيو يارڪ (م د) وينزويلا جي صدر نڪولس مادورو کي نيو يارڪ جي هڪ جيل منتقل ڪيو ويو آهي نڪولس مادورو ۽ سندس گهرواري کي چنجڙ ڏينهن وينزويلا ۾ آمريڪي فوجي آپريشن دوران گرفتار ڪيو ويو هو ته نيو يارڪ ۾ نڪولس مادورو تي منشيات جي سمگلنگ ۽ هٿيار رکڻ بابت الزام لاڳو آهن. وائيٽ هائوس طرفان سوشل ميڊيا تي جاري ڪيل هڪ وڊيو ۾ ڏسي
بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 2

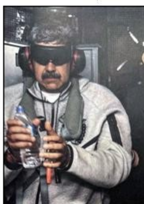
واشنگٽن: آمريڪا پاران گرفتار ڪيل وينزويلا جي صدر کي عدالت آندو پيو وڃي

ڪشمير سميت سڄي دنيا ۾ رهندڙ ڪشميري اڄ يوم خوداراديت ملهائيندا

سرينگر (اي پي پي) ڪنٽرول لائين جي ٻنهي پاسن سميت سڄي دنيا ۾ رهندڙ
بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 2

ملڪي درياهن ۽ آبي ذخيرن ۾ پاڻي جي آمد ۽ ڇوڙ جا انگ اکر جاري

اسلام آباد (اي پي پي) واپڊا ملڪي درياهن ۽ آبي ذخيرن ۾ پاڻي جي آمد ۽
بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 2

وينزويلا کي اسان هلائينداسين، ڊونلڊ ٽرمپ طرفان آمريڪي تيل ڪمپنين موڪلڻ جو اعلان

آمريڪي فوج منهنجي حڪم تي وينزويلا کي نشانو بڻائي فوجي قوت کي ناڪاره بڻائي ڇڏيو

اسان ٻئي حملي لاءِ به تيار آهيون پر ايئن لڳي ٿو ته ٻئي حملي جي ضرورت نه پوندي

آپريشن تاريخي هو هاڻ وينزويلا جا سمورا معاملا اقتدار جي منتقلي تائين آمريڪا هلائيندو: پريس ڪانفرنس

واشنگٽن (اي پي پي) آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ آمريڪي تيل ڪمپنيون وينزويلا موڪلڻ جو اعلان ڪندي چيو آهي ته وينزويلا کي اقتدار جي منتقلي تائين اسان هلائينداسين تفصيل مطابق وينزويلا ۾
بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 2

نائب وزيراعظم اسحاق ڊار جا مختلف ملڪن جي پرڏيهي وزيرن سان رابطا، سهڪار وڌائڻ تي اتفاق

ملائيشيا جي پرڏيهي وزير محمد بن حاجي حسن سان ٽيليفونڪ رابطي ۾ ٻه طرفن لاڳاپن تي ڳالهيون ٿيون

بنگلاديش جي پرڏيهي معاملن واري صلاحڪار سان رابطي دوران مختلف شعبن ۾ سهڪار کي وڌيڪ هٿي ڏيڻ جو عزم

ربطن دوران تازي اڳڀرائي جنهن ۾ ايشيا ۽ وچ اوڀر جي بدلجندڙ صورتحال تي به ڳالهيون ڪيون ويون

بيجنگ (اي پي پي) نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير سينيٽر محمد اسحاق ڊار ملائيشيا جي پرڏيهي وزير محمد بن حاجي حسن سان ٽيليفونڪ ڳالهه ٻولهه ڪئي آهي پرڏيهي آفيس مان جاري بيان
بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 2

اڳوڻي وزيراعظم شهيد ذوالفقار ڀٽو جي 98هين سالگره اڄ ملهائي ويندي، سڄي ملڪ ۾ تقريبون رٿيل

مختلف شهرن ۾ سياسي، سماجي ۽ عوامي تنظيمن طرفان تقريبون ۽ سيمينارز منعقد ڪيا ويندا

پيپلز پارٽي جي انتظام هيٺ مرڪزي ۽ صوبائي سطح تي خاص پروگرام ترتيب ڏنا ويا، مرڪزي اڳواڻ شرڪت ڪندا

شهيد ڀٽو جي سياسي جدوجهد، آئين جي جوڙجڪ ۽ ملڪ کي ايٽمي پروگرام ڏيڻ جهڙن قدمن کي اجاگر ڪيو ويندو

ذوالفقار علي ڀٽو جي 98هين سالگره (اڄ) 5 جنوري تي سڄي ملڪ ۾
بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو 2

ڪراچي (بيورو رپورٽ) پاڪستان پيپلز پارٽي جي باني ۽ اڳوڻي وزيراعظم شهيد

وفاقي آئيني عدالت ۾ اڄ اهم نوعيت جي مختلف ڪيسن جي ٻڌڻي ٿيندي

اسلام آباد (اي پي پي) وفاقي آئيني
بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 2

خيبر پختون خواه صوبي ۾ وڏي مثبت تبديلي نظر اچي رهي آهي: امير مقام

صوبائي حڪومت عوام کي تعليم، صحت، روزگار ۽ انفرا اسٽرڪچر جي شعبن ۾ ڪجهه به ناهي ڏنو

هاڻ صوبي جي عوام، سوچ ۽ ڪرڙ وفاداري ۽ بي وفائي ۾ فرق ڪرڻ شروع ڪري ڇڏيو آهي

بٽ خيل (اي پي پي) ڪشميس گلگت
بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 2

آمريڪا عالمي قانون لتاڙيندي وينزويلا تي حملو ڪري کليل دهشتگردي ڪئي آهي: جماعت اسلامي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) جماعت اسلامي پاڪستان جي امير حافظ نعيم الرحمان ادارو نورِحق ۾ پريس ڪانفرنس ڪندي
بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 2

خصوصي ماڻهن جي حقن جي تحفظ ۽ هڪجهڙا موقعا ڏيڻ لاءِ پرعزم آهيون: وزيراعظم

پاڪستان ۾ نور کان محروم ماڻهو مختلف شعبن ۽ چٽاڀيٽي واري امتحان ۾ به ڪاميابي ماڻي رهيا آهن

پرڏيهي وزارت جي آفيسر صائمه سليم گڏيل قومن جي مشن ۾ نمايان خدمتون سرانجام ڏئي رهي آهي

حڪومت ڪانسواءِ تعليمي ادارن، سول سوسائٽي، نجي شعبا به تعاون کي وڌيڪ مستحڪم ڪن

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظم محمد شهباز شريف نور کان محروم ماڻهن سميت سمورن خاص ماڻهن جي حقن جي تحفظ، هڪجهڙن موقعن جي فراهمي ۽ برابري واري معاشري جي جوڙجڪ لاءِ عزم جو
بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 2

سيالڪوٽ: وفاقي بچاءُ وارو وزير خواجه آصف پنهنجي رهائشگاهه تي ماڻهن جا مسئلا ٻڌي رهيو آهي

صدر ۽ وزيراعظم پاران لڪي مروت ۽ بنون ۾ فائرنگ جي واقعن ۾ پوليس اهلڪارن جي شهادت تي افسوس جو اظهار

اسلام آباد (اي پي پي) صدر مملڪت آصف علي زرداري ۽ وزيراعظم محمد
بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 2

وفاقي وزير انجينئر امير مقام سان شانگلا ۽ سوات جي مختلف علائقن جي وفدن جي ملاقات

سوات (اي پي پي) ڪشميس گلگت
بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 2

چين ۾ گهٽ بلندي واري فضائي سامان جي صنعت ۾ تيز رفتار ترقي جو رجحان برقرار

صنعت جي پيداواري ماليت جي ساليانه سراسري اوسر واري شرح 10 سيڪڙو کان وڌيڪ رڪارڊ ڪئي وئي

ملڪ ۾ گهٽ بلندي واري فضائي سامان جي استعمال جا منظرناما تيزي سان وسيع ٿي رهيا آهن: عملدار

بيجنگ (اي پي پي) چين ۾ 14 هين پنجن سالن واري منصوبي دوران گهٽ بلندي واري فضائي سامان جي صنعت جي پيداواري
بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 2

پاڪستان جي اسٽارٽ اپس جي فنڊنگ ۾ گذريل سال 62.66 سيڪڙو نمايان اضافو ٿيو

سال 2024ع دوران پاڪستان ۾ اسٽارٽ اپس کي 22.5 ملين ڊالرن جي فنڊنگ ڪئي وئي هئي

گذريل سال دوران پاڪستان جي اسٽارٽ اپس کي 10 رائونڊز ۾ 36.6 ملين ڊالر جي فنڊنگ ٿي

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان جي اسٽارٽ اپس جي فنڊنگ ۾ 2025ع دوران 62.66 سيڪڙو جو نمايان اضافو ٿيو آهي
بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو 2

والاريل ڪشمير ۾ ريلوي اسٽيشن تي فائرنگ دوران ڀارتي فورسز جو اهلڪار زخمي

ڄمون (اي پي پي) غير قانوني طور ڀارت جي قبضي هيٺ والاريل ڪشمير ۾
بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 2

خيبرپختونخواهه جي وڏي وزير ۽ گورنر پاران لڪي مروت ۾ پوليس اهلڪارن تي فائرنگ واري واقعي جي مذمت

پشاور (اي پي پي) خيبرپختونخواهه جي
بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 2

سرگوڌا: سردي وڌڻ سبب ماڻهو باهه تي هٿ سهڪي رهيا آهن

چين دنيا جو سڀني کان وڏو ۽ جديد ترين هاءِ اسپيڊ ريل نيٽ ورڪ تعمير ڪري ورتو

پنجن سالان واري ريلوي منصوبي جي ڪل ڊيگهه هڪ لک 65 هزار ڪلوميٽر هوندي

سڄي ملڪ ۾ 2030ع تائين ريلوي جي ڪل ڊيگهه هڪ لک 80 هزار ڪلوميٽر تائين پهچي ويندي

بيجنگ (اي پي پي) چين ۾ ريلوي جي
بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ وينزويلا مٿان جنگي حملي صدر ۽ سندس گهرواري جي گرفتاري خلاف مظاهرو

سول سوسائٽي جي اڳواڻن ناصر منصور، عبدالخالق جوڻيجو، ڪامريڊ زهره ۽ ٻين احتجاج ڪيو

آمريڪا جي وينزويلا خلاف جنگ دنيا جي سمورن آزاد ملڪن ۽ عوام خلاف کليل ڌمڪي آهي: اڳواڻ

ڪراچي (بيورو رپورٽ) آمريڪا طرفان
بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 2

حوالي ۽ هنڊي جو ڪاروبار برداشت نه ڪيو ويندو، بنا امتياز ڪارروائي ٿيڻ گهرجي: محسن نقوي

وفاقي گهرو وزير ايف آءِ اي ڪراچي زون جو دورو ڪري هڪ خصوصي اجلاس جي صدارت ڪئي

معصوم ماڻهن کي نوڪري جو لالچ ڏئي ٻاهرين ملڪن موڪلڻ وارا عنصر ڪنهن به رعايت جا حقدار ناهن

جعلي دوائن جو ڪاروبار ڪندڙ انساني زندگين سان کيڏي رهيا آهن، ملوث ماڻهن کي قانون جي گرفت ۾ آندو وڃي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) وفاقي گهرو وزير محسن نقوي ايف آءِ اي ڪراچي زون جو دورو ڪيو جتي هن هڪ خصوصي اجلاس جي صدارت ڪئي وفاقي گهرو وزير ايف آءِ اي ڪراچي زون ۽ سائوٿ زون جي
بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 2

سعودي عرب ۾ وڌيڪ 18 هزار 805 ماڻهو گرفتار، 12 هزار غير قانوني پرڏيهي بيدخل

غير قانوني طور تي سعودي عرب ۾ داخل ٿيڻ جي ڪوشش تي هڪ هزار 739 ماڻهن کي گرفتار ڪيو ويو

گرفتار ٿيلن ۾ 62 سيڪڙو ايٿوپين، 37 سيڪڙو يمني ۽ هڪ سيڪڙو ٻين ملڪن سان جا ماڻهو شامل

انهن کي سفر، رهائش، روزگار ۽ پناهه ڏيڻ جي ڪوشش ۾ ملوث 14 ماڻهن کي به گرفتار ڪيو ويو آهي: ترجمان

رياض (اي پي پي) سعودي عرب ۾ هڪ هفتي دوران اقامه ليبر ۽ سرحدي قانونن جي ڀڃڪڙين تي وڌيڪ 18 هزار 805 ماڻهن کي حراست ۾ ورتو ويو جنهن ۾ 12 هزار 238 غير قانوني پرڏيهين کي سندن
بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: ڊاڪٽر سعديه ڪمال جي ڪتاب جو مهورت ڪيو پيو وڃي

تعليم کي رڳو انتظامي معاملو نه پر قوم جي مستقبل جي ضمانت سمجهون ٿا: وڏو وزير

شهيد ذوالفقار ڀٽو هڪ اهڙي تعليمي اداري جو تصور ڏنو جنهن وقت، فاصلي ۽ حالتن جون رڪاوٽون ٽوڙيون

سنڌس اهو نظريو اڄ هڪ سگهارو وڻ بڻجي چڪو آهي، جيڪو لکين شاگردن کي ڇانوَ فراهم ڪري پيو

شاگردن تعليم کي ذاتي فائدي بجاءِ سماجي انصاف، رواداري ۽ انساني وقار جي واڌاري طور اختيار ڪن

ڪراچي (رپورٽ : راهب ڳاهو) سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي شاهه تعليم بابت سنڌس حڪومت جي پڪي پهه جو ورجاءُ ڪندي چيو آهي ته تعليم ئي متوازن سماج ۽ مضبوط رياست جي واحد ضمانت آهي هن اها ڳالهه علامه اقبال اوپن
بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ حضرت علي ع جو جشنِ ولادت انتهائي عقيدت ۽ احترام سان ملهايو ويو

جعفريه الائنس پاڪستان جي اهتمام هيٺ نشتر پارڪ ۾ جشن مولودِ ڪعبه منعقد

حضرت عليؑ جي زندگي علم، بهادري، صبر ۽ خدمت خلق جو حسين امتزاج آهي: اڳواڻ

ڪراچي (بيورو رپورٽ) جعفريه الائنس پاڪستان جي اهتمام هيٺ نشتر پارڪ ۾ مولودِ ڪعبه حضرت علي عليه السلام جي
بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ ضلعي لوئر جي رهواسين جو مطالبن جي مڃتا لاءِ مظاهرو

اڳوڻي ايم پي اي ملڪ سربلند خان، عامر خان، حاجي جهانزيب، اول خان ۽ ٻين احتجاج ڪيو

رانوليا ۽ ڊبين ۾ واپڊا پاران 2010 کان عوام سان مسلسل ناانصافيون ڪيون پيون وڃن: اڳواڻ

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ضلعي لوئر
بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 2

ڪشمير مسئلو نڌڻي ڪنهن جي ورهاڱي جي اڻ مڪمل ايجنڊا آهي: سردار اياز صادق

اسلام آباد (اي پي پي) قومي اسيمبلي جي اسپيڪر سردار اياز صادق چيو آهي ته ڪشميري عوام کي سندن بنيادي ۽ فتح نه
بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 2

سکر: علاج لاءِ ايندڙ بگٽي برادري جي ماڻهن تي فائرنگ، ٻه ڄڻا قتل

تماچاڻي ٿاڻي جي حد فراش موڙ ڀرسان هٿياربندن فائرنگ ڪري ڏني

هٿياربند جي فائرنگ جي نتيجي ۾ بالاچ بگٽي ۽ خميسو بگٽي مارجي ويا

سکر (بيورو رپورٽ) علاج لاءِ ايندڙ بگٽي برادري جي ماڻهن تي فائرنگ، ٻه ڄڻا قتل.ان سلسلي ۾ سکر جي تماچاڻي ٿاڻي
بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 2

سکر: تماچاڻي ٿاڻي جي حد ۾ هٿياربندن جي فائرنگ ۾ مارجي ويلن جا لاش

پوليس مقابلي ۾ مارجي ويل ٻن نوجوانن جو جرڳو، پوليس عملدارن تي 3 ڪروڙ رپيا ڏنڊ

رستم ٿاڻي جي حد ڳوٺ فريد جتوئي ۾ جرڳو مقامي بااثر امين بليدي ۽ ٻين جي سرپنچي ۾ ٿيو

ٻنهي ڌرين جي بيانن کي ٻڌڻ بعد 3 ڪروڙ رپين جو معاوضو ادا ڪرڻ جو فيصلو ٻڌايو ويو

جرڳي دوران 18 اهلڪارن کي برابر ڏوهي قرار ڏيڻ ۽ معاوضو ادا ڪرڻ جو فتوا ٻڌائي وئي

شڪارپور (رپورٽ رحيم بخش جمالي) پوليس مقابلي ۾ مارجي ويل ٻن نوجوانن جو جرڳو پوليس عملدارن تي 3 ڪروڙ رپيا ڏنڊ، ڪن قسطن ۾ ادا ڪيو ويندو، پوليس اهلڪار ڊسمس فراهم سروس ٿيل هٿا
بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 2

شڪارپور: پوليس مقابلي ۾ مارجي ويل ٻن نوجوانن جو جرڳو

پوليس جي بهادرانه ڪارروائين سبب ڌاڙيلن جا حوصلا پست ٿي رهيا آهن: ضياءِ لنجار

امن، سڪون، آزاد ڪاروبار جو فروغ ۽ شهرين جو تحفظ سنڌ پوليس جي ترجيح آهي

اسان ڪراچي سميت سڄي سنڌ کي ڌاڙيلن ۽ ڏوهارين کان پاڪ ڪرڻ جو عزم ڪيو آهي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي گهرو وزير ضياءَ الحسن لنجار چيو آهي ته بهادرانه ۽ جرائتمندانه پوليس ڪارروائين سبب ڏوهاري
بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ رحمان ڊڪيت جو پائيٽر ساٿي سميت گرفتار، هٿيار گوليون ۽ موٽرسائيڪل هٿ

ڪراچي (بيورو رپورٽ) لياري ۾ اڳوڻي گينگ وار ڪمانڊر رحمان ڊڪيت جي پائيٽي کي سندس ساٿي سميت گرفتار ڪيو
بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو 2

لڪي مروت ۽ بنون ۾ دهشتگردن جي فائرنگ جي واقعن ۾ 4 پوليس اهلڪار شهيد

سرائي نورنگ شهر ۾ موٽر سائيڪل سوار دهشتگردن جي فائرنگ ۾ 3 ٽريفڪ اهلڪار شهيد ٿي ويا

شهيدن ۾ ٽريفڪ پوليس انچارج جلال خان، ڪانسٽيبل عزيز الله ۽ ڪانسٽيبل عبدالله شامل

بنو منڊان جي علائقي ۾ اڻڄاتل ماڻهن جي فائرنگ ۾ ڊيوٽي ويندڙ پوليس اهلڪار شهيد ٿي ويو

پشاور (م ڊ) لڪي مروت ۽ بنون ۾ فائرنگ جي واقعن ۾ 4 پوليس اهلڪار شهيد ٿي ويا. لڪي مروت پوليس جي ترجمان موجب سرائي نورنگ شهر ۾ اڻڄاتل موٽر سائيڪل سوار دهشتگردن فائرنگ ڪئي جنهن سان ڊيوٽي تي مقرر 3 ٽريفڪ پوليس اهلڪار شهيد ٿي ويا، جن ۾ ٽريفڪ پوليس انچارج جلال خان، ڪانسٽيبل عزيز الله ۽ ڪانسٽيبل عبدالله شامل آهن. هوڏانهن بنون پوليس بڌايو ته منڊان ۾ اڻڄاتل ماڻهن جي فائرنگ ۾ پوليس اهلڪار شهيد ٿي ويو. ڪانسٽيبل رشيد خان گهر کان منڊان ٿاڻي ڊيوٽي تي وڃي رهيو هو ته ڪيس نشانو بڻايو ويو.

پاڪستان ۽ چين پاران گهڻ رخي فورمز تي گڏيل هم آهنگي وڌيڪ مضبوط بڻائڻ تي اتفاق

پرڏيهي وزير اسحاق ڊار چين پرڏيهي وزيرن جي اسٽريٽجڪ ڊائيلاگ جي ستين دور جي گڏيل صدارت ڪئي

ٻنهي ملڪن جي لاڳاپن جي سمورن پهلوئن جو جائزو ورتو ۽ علائقائي ۽ عالمي سطح جي اهم معاملن تي ڳالهيون ٿيون

اڳواڻن پاران اسٽريٽجڪ سهڪار تي ٻڌل پائيداري ٻنهي ملڪن لاءِ امن، استحڪام ۽ خوشحالي لاءِ اهم قرار

اسلام آباد (اي پي پي) نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير سينيٽر محمد اسحاق ڊار چين جي پرڏيهي وزير وانگ يي جي دعوت تي بيجنگ جو دورو ڪيو ۽ پاڪستان - چين پرڏيهي وزيرن جي اسٽريٽجڪ ڊائيلاگ جي ستين دور جي گڏيل صدارت ڪئي. آچر ڏينهن پرڏيهي آفيس مان جاري بيان مطابق ڏرين پاڪستان ۽ چين جي لاڳاپن جي سمورن پهلوئن جو جائزو ورتو ۽ علائقائي ۽ عالمي سطح جي اهم معاملن تي ڳالهيون ڪيون سي پيڪ واپار گهڻ رخي سهڪار ۽ عوامي رابطن کي هٿي وٺرائڻ لاءِ تفصيلي ڳالهيون ڪيون ٻنهي اڳواڻن اسٽريٽجڪ سهڪار تي ٻڌل پائيداري جي اهميت کي اجاگر ڪندي ان ڳالهه جو ورجاءُ ڪيو ته پاڪستان ۽ چين جي دوستي خطي ۽ ٻنهي ملڪن لاءِ امن، استحڪام ۽ خوشحالي لاءِ انتهائي اهم آهي. گهڻ رخي فورمز تي گڏيل هم آهنگي وڌيڪ مضبوط بڻائڻ تي به اتفاق ڪيو ويو ٻنهي اڳواڻن پاڪستان ۽ چين وچ ۾ سفارتي لاڳاپن جي قيام جي 75 هين سالگرهه کي شاندار انداز ۾ ملهائڻ تي به اتفاق ڪيو.

وينزويلا تي آمريڪي هوائي حملن ۾ گهٽ ۾ گهٽ 40 ماڻهو مارجي ويا آهن: حڪومتي رپورٽ

ڪراڪس سميت ڪيريبين جي سامونڊي ڪناري وارين رياستن ۾ پڻ فوجي هدفن کي نشانو بڻايو

صدر نڪولس ۽ مادورو ۽ سِنڊس زال کي گرفتار ڪرڻ لاءِ ڪارروائي دوران صبح جو سوير حملا ڪيا ويا هئا

حملن ۾ عام شهرين ۽ سيڪيورٽي اهلڪارن سميت گهٽ ۾ گهٽ 40 ماڻهو مارجي ويا آهن

ڪراڪس (اي پي پي) وينزويلا تي آمريڪي هوائي حملن ۾ گهٽ ۾ گهٽ 40 ماڻهو مارجي ويا آهن جن ۾ عام شهري ۽ سيڪيورٽي اهلڪار شامل آهن پرڏيهي ميڊيا وينزويلا جي حڪومت جي هڪ عهديدار جي حوالي سان رپورٽ ڪيو آهي ته ڇنڇر ڏينهن آمريڪا جي هوائي حملن ۾ وينزويلا ۾ گهٽ ۾ گهٽ 40 ماڻهو اجل جو شڪار ٿيا آهن جن ۾ عام شهري ۽ فوجي اهلڪار شامل آهن رپورٽ موجب اهي حملا صبح جو سوير ان وقت ڪيا ويا جڏهن آمريڪي فوج وينزويلا جي صدر نڪولس ۽ مادورو ۽ سِنڊس زال کي گرفتار ڪرڻ لاءِ ڪارروائي ڪئي سوشل ميڊيا تي وائرل ٿيل مختلف ويڊيو فوٽيجز مان ان رپورٽ جي تصديق ڪئي وئي آهي ويڊيو فوٽيجز ۾ وينزويلا جي گادي واري شهر ڪراڪس جي لاڪارلوٽا ايئرپورٽ ويجهو شديد دونهون ۽ ڌماڪا نظر اچي رهيا آهن ميڊيا رپورٽن موجب ڪراڪس سميت ڪيريبين جي سامونڊي ڪناري وارين رياستن ۾ پڻ فوجي هدفن کي نشانو بڻايو ويو واضح رهي ته آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ ميڊيا کي ڏنل هڪ انٽرويو ۾ چيو آهي ته مادورو کي گرفتار ڪرڻ واري ڪارروائي دوران آمريڪي فوجي زخمي ٿيا، جڏهن ته ڪنهن به فوجي مارجڻ جي تصديق ناهي ٿي.

چارسدا ۾ شادي واري گهر جي ڇت ڪرڻ سبب 5 ٻارن سميت 6 ڄڻا فوت

شبقدر جي علائقي خيرآباد ۾ پراڻي گهر جي ڇت ڪرڻ سبب ماڻهو دٻجي فوت ٿيا

واقعي بعد شادي جو خوشيون ماتم ۾ تبديل ٿي ويون، فوتين جا لاش ۽ زخمي اسپتال منتقل

چارسدا (م ڊ) خيبر پختونخواهه جي ضلعي چارسدا جي تعلقي شبقدر ۾ گهر جي ڇت ڪرڻ سان 5 ٻارن سميت 6 ڄڻا فوت ۽ 5 عورتون زخمي ٿي پيون. پوليس موجب شبقدر جي علائقي خيرآباد ۾ پراڻي گهر جي ڇت ڪري پئي جنهن جي نتيجي ۾ 6 ڄڻا فوت ۽ 5 زخمي ٿي پيا. پوليس ٻڌايو ته فوتين ۾ 5 ٻار شامل آهن گهر ۾ شادي جي تقريب هئي فوتين جا لاش ۽ زخمين کي اسپتال منتقل ڪيو ويو آهي.

ڪراچي ۾ عورتن ۽ ٻارن سميت 5 ڄڻا کوهه ۾ ڪري پيا، زخمي حالت ۾ اسپتال منتقل

ڪورنگي ۾ شادي تقريب ۾ شرڪت لاءِ آيل ۾ عورتون ۽ ٻار سميت چار ڄڻا کوهه ۾ ڪري پيا

کين بچائڻ لاءِ لٿل شخص به بيهوش، ريسڪيو اهلڪار سڀني ماڻهن کي بچائي ورتو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي ڪورنگي مهراڻ ٽائون علائقي ۾ عورتن ۽ ٻارن سميت پنج ماڻهو کوهه ۾ ڪري پيا، جن کي بچايو ويو آهي ريسڪيو عملدارن موجب شادي جي تقريب ۾ شرڪت ڪندڙ ٻه عورتون ۽ هڪ ٻار سميت چار ماڻهو کوهه ۾ ڪري پيا. انهن کي بچائڻ لاءِ ويل شخص به کوهه ۾ بيهوش ٿي ويو ريسڪيو ادارن ٻن عورتن ۽ هڪ ٻار سميت سڀني پنجن ماڻهن کي بچايو آهي ۽ انهن کي نازڪ حالت ۾ اسپتال منتقل ڪيو آهي علائقي جي مالڪ جو چوڻ آهي ته مسجد ۾ هڪ پراڻو 50 فوٽ ڊگهو کوهه هو جيڪو اڳ ۾ گندي پاڻي جي نيڪال لاءِ ناهيو ويو هو. ايس ايڇ او جو چوڻ آهي ته ٻه عورتون ۽ ٻه ٻار کوهه جي سڙيل ڇت تي بيٺا ڪري پيا اعظم به عورتن ۽ ٻارن کي بچائڻ لاءِ کوهه ۾ ٽپو ڏنو. آفيسرن جو چوڻ آهي ته سڀني ماڻهن کي کوهه مان ڪڍي اسپتال منتقل ڪيو ويو آهي. هڪ عورت جي حالت نازڪ آهي.

ڪشمير مسئلي جو منصفاڻو حل ئي ڏکڻ ايشيا ۾ پائيدار امن جو واحد رستو آهي: شهباز شريف

والاريل چمون ڪشمير جو عوام 8 ڏهاڪن کان ڀارتي قابض فوج جي ظلمن کي منهن ڏئي رهيو آهي

پاڪستان ڪشميرين جي جائز حق لاءِ پنهنجي پختي اخلاقي، سياسي ۽ سفارتي حمايت جاري رکندو

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظم محمد شهباز شريف والاريل چمون ڪشمير جي عوام جي خود اراديت واري حق لاءِ جاري جدوجهد جي ڀرپور ۽ پختي حمايت کي ورجائيندي چيو آهي ته والاريل چمون ڪشمير جو عوام گذريل اٽڪل 8 ڏهاڪن کان ڀارتي قابض فوج جي ظلمن کي منهن ڏئي رهيو آهي. ڪشمير مسئلي جو منصفاڻو حل ئي ڏکڻ ايشيا ۾ پائيدار امن جي قيام جو واحد رستو آهي وزيراعظم آفيس جي ميڊيا ونگ مان جاري بيان ... کي منهن ڏئي رهيو آهي. 5 آگسٽ 2019ع کانپوءِ ڀارت جا غير قانوني ۽ هڪطرفا قدم جيڪي والاريل چمون ڪشمير جي آبادياتي ۽ سياسي ڍانچي کي بدلائڻ جي منظم مهم جو حصو آهن، ڪشميري عوام جي مشڪلاتن ۾ ڪيترائي ڀيرا وڌيڪ اضافو ڪيو ويو آهي ڀارت ڪشميري عوام جي حقيقي قيادت کي خاموش ڪرائڻ ۽ ميڊيا کي دٻائڻ جي مسلسل ڪوشش ۾ آهي هزارين ڪشميري اڄ به سياسي قيدي آهن جڏهن ...

جي حد ڪوٽ فريد جتوئي ۾ جرڳو ٿيو واضح ته گذريل پهرين جون سال 2025 تي ڪوڙي عطا محمد محلي ۾ جعلي پوليس مقابلي ۾ مارجي ويل ٻن نوجوانن وارو واقعو پيش آيو هو ذريعن موجب جرڳي ۾ مبينا مقابلي ۾ معطل ٿيل پوليس آفيسرن جي رشتيدارن شرڪت ڪئي، جن ۾ مارجي ويل نوجوان امجد لهر ۽ مرتضيٰ جتوئي جا وارث به شامل هئا. ذريعن موجب، جرڳو مقامي باائر امين بليدي ۽ ٻين جي سر پنچي ۾ ٿيو جرڳي دوران ٻنهي ڌرين جي بيانن کي ٻڌڻ کانپوءِ 3 ڪروڙ رپين جو معاوضو ادا ڪرڻ جو فيصلو ڪيو ويو جرڳي دوران 18 اهلڪارن کي برابر ڏوهي قرار ڏيڻ ۽ معاوضو ادا ڪرڻ جو فتوا ٻڌائي وئي جيڪا ڌرين فتوا قبول ڪئي ڏنڊ جي رقم ڪن قسطن ۾ ادا ڪئي ويندي ياد رهي ته 1 جون 2025 تي شڪارپور پوليس دعوا ڪئي هئي ته انهن اسٽورٽ گنج ٿاڻي جي پوليس اسٽيشن جي حد ۾ ڪوڙي عطا محمد محلي ۾ مبينا پوليس مقابلي دوران ٻن ڌورن کي ماريو هو واقعي کان پوءِ عدالت جي حڪم تي جاچ ڪميٽي ان مقابلي کي جعلي قرار ڏنو واقعي کان پوءِ ايس ايس پي طرفان ڪارروائي ۾ ايس ايڇ او مير محمد سومرو 15 مدد گار پوليس انچارج جادل جتوئي ۽ ٻين سميت 12 اهلڪارن کي برطرف ڪيو ويو هو هوڏانهن جوابدارن طرفان ڪيترائي ڀيرا مارجي ويل ٻن نوجوانن جي وارثن ڏانهن ناهه لاءِ منٿ ميڙ قافلا موڪليا هئا. واضح ته پوليس جي مڪمل انڪوائري ڪرڻ کان پوءِ پوليس اهلڪارن کي نوڪري مان برطرف ڪيو ويو.

بقايا 30 ضياء لنجار

عنصرن جا حوصلا پست ٿي رهيا آهن هن چيو ته امن سڪون آزاد ڪاروباري سرگرمين جو فروغ ۽ شهرين جو تحفظ سنڌ پوليس جي اولين ترجيح آهي گهرو وزير چيو ته ڪراچي سميت سڄي سنڌ کي ڏاڙيل ڪرمنلز ۽ انهن جي سهولتڪارن کان پاڪ ڪرڻ جو عزم ڪيو ويو آهي پوليس جي مؤثر ڪاررواين سان شهرين جو اعتماد بحال ٿيو آهي ۽ پوليس فورس جو مورال بلند ٿيو آهي تفصيل موجب ڪراچي جي سيڪٽر A/1 15 ۾ ڌاڙ دوران پوليس مقابلو ٿيو ڊي آءِ جي ويسٽ موجب چار ...

بقايا 1 ڊيلسي روڊريگز

بقايا 2 سلهائيڊنا

بقايا 3 انگ اڪر جاري

بقايا 4 اطلاع

بقايا 5 صدر

بقايا 7 ڏنڊ مقرر

بقايا 8 قتل

بقايا 9 اتفاق

بقايا 10 زخمي

بقايا 11 مذمت

بقايا 12 مظاهرو

بقايا 13 سلهائيڊ ريو

بقايا 14 مظاهرو

بقايا 15 گڏيل

بقايا 16 اضافو ٿيو

بقايا 17 ريحان برقرار

بقايا 18 صدر زرداري

بقايا 19 موسميات ڪاٽر

بقايا 20 ڪان

بقايا 21 شهيد پٽ ورسي

بقايا 22 امير مقرر

بقايا 23 جماعت اسلامي

بقايا 24 بلاڪ لينڊي

بقايا 25 وزيراعظم

بقايا 26 اظهار

بقايا 27 ملاقات

بقايا 28 بيدمل

بقايا 29 جرڳو لانڊ

بقايا 31 مت

بقايا 32 وڏو وزير

بقايا 33 سردار اياز صادق

اي آءِ پي پاران عالمي معيار سان لڳ ڀڳ سمورن روڊن تي ڊيجيٽل ويسٽ قائم

اسلام آباد (اي پي پي) وفاقي جاچ اداري (ايف آءِ اي) سمورن روڊن ۽ ٻين ... انيل ويسٽ قائم ...

روزاني عبرت

ايڊيٽوريل

آمريڪا جو وينزويلا تي حملو: عالمي برادري ڪٿي آهي؟

صفحو 4

قاضي اشهد عباسي

شهيد ذوالفقار علي ڀٽو: هڪ تاريخ ساز شخصيت!

صفحو 4

ٽرمپ جي نيو ايئر پارٽي ۾ مهاجرن جي دلين ۾ 2026ع جي دستڪ!

راجا زاهد اختر خانزاده

صفحو 4

عبدالله عثمان مورائي

پنهنجي پاڻ سان ملاقات ۽ ذهني سڪون جو هڪ رستو!

صفحو 4

حيدرآباد ڀرپاسي ۾ زرعي اوزارن جي قيمتن ۾ اضافو هارين ۾ ڳڻتي

روايتي اوزار هر، ڪوڏر، ڪهاڙي ۽ بيلچو به هاڻي عام هاري لاءِ خريد ڪرڻ مشڪل بڻجي ويا

ڳوڀل ليڙ، ڪهاڙي، ڪوڏر، ڏنگري، چوڻي سميت ٻين زرعي اوزارن جي قيمتن ۾ اضافي هارين جي پوکائي عمل کي ڌڪ رسايو

سنڌ سرڪار هارين جي حالت کي نظر ۾ رکندي جلد عملي قدم کڻندي ۽ زرعي شعبي کي سهارو ڏي: هاري

مسوپرڳڙي (ن ع) سجي سنڌ جيان تعلقي حيدرآباد ڀرپاسي ۾ به زمين پوکڻ لاءِ استعمال ٿيندڙ هارين جا بنيادي اوزار ۽ سازوسامان بيحد مهانگا ٿي وڃڻ سبب هاري سخت پريشاني جو شڪار ٿي ويا آهن ٽريڪٽر ڏاند، هر کيڻ ڳوڀل ليڙ، ڪهاڙي، ڪوڏر ڏاندان پانجاري، ڏنگري، چوڻي کهيڙو بيلچو ٽيڪم سميت ٻين زرعي اوزارن جي قيمتن ۾ اوچتو ۽ مسلسل اضافي هارين جي پوکائي عمل کي ڌڪ رسائي ڇڏيو آهي هارين جو چوڻ آهي ته اڳ جيڪي اوزار مناسب قيمتن تي آساني سان دستياب هوندا هئا اهي هاڻي عام هاري جي پهچ کان ٻاهر ٿي چڪا آهن خاص ڪري ننڍا ۽ وچولا هاري، جيڪي اڳ ئي مهانگي ٻج، ڀاڻ ڊيزل ۽ پاڻي جي کوٽ جهڙن مسئلن کي منهن ڏئي رهيا آهن هاڻي اوزارن جي مهانگائي سبب پوک شروع ڪرڻ کان به لاچار ٿي رهيا آهن هارين موجب ٽريڪٽر ۽ ليزر ليولر جهڙا جديد اوزار مهانگا ٿيڻ سبب هو جديد زراعت کان محروم ٿي رهيا آهن جڏهن ته روايتي اوزار جهڙوڪ هر ڪوڏر ڪهاڙي ۽ بيلچو به هاڻي عام هاري لاءِ خريد ڪرڻ مشڪل بڻجي ويا آهن هن صورتحال سبب زرعي پيداواري صلاحيت متاثر ٿيڻ جو خدشو وڌي ويو آهي، جنهن جو سڌو اثر خوراڪ جي کوٽ ۽ مهانگائي تي پئجي سگهي ٿو متاثر هارين سنڌ سرڪار کان زور ڀريو آهي ته هارين جي سڌي طرح رجسٽريشن ڪري پوکائي ۾ استعمال ٿيندڙ بنيادي اوزار ۽ سازوسامان مفت يا سبسڊي تي فراهم ڪيا وڃن جيئن هاري بهتر سڪون سان زمين پوکي سگهن هارين جو مطالبو آهي ته سرڪار زرعي اوزارن جي قيمتن تي ڪنٽرول آڻي گڏوگڏ ننڍن هارين لاءِ خاص پيڪيج جو اعلان ڪري هارين جو چوڻ آهي ته جيڪڏهن وقت سر سنڌن مسئلن جو حل نه ڪيو ويو ته زرعي شعبي کي سخت نقصان پهچي سگهي ٿو جنهن جا اثر سڄي صوبي ۽ ملڪ کي ڀوڳڻا پوندا. هنن اميد ظاهر ڪئي ته سنڌ سرڪار هارين جي حالت کي نظر ۾ رکندي جلد عملي قدم کڻندي ۽ زرعي شعبي کي سهارو ڏيندي

ٺٽي ضلعي جي ساحلي علائقن ۾ پيئڻ جي صاف پاڻيءَ جي کوٽ، رهواسي بيمارين ۾ مبتلا

ساحلي علائقن جو جَر جو پاڻي ڪارو ۽ زهريلو ٿي ويو، هزارين ماڻهو هيپاٽائيٽس ۽ پيٽ جون بيمارين ۾ وٺجي ويا

پيئڻ جي پاڻيءَ جو ٻيو ڪو به ذريعو نه هجڻ ڪري مقامي ماڻهو گندو پاڻي واپرائڻ تي مجبور آهن: رهواسي

رستو ٺيڪ پر صحت ۽ بنيادي سهولتون به ناهن مليون، صحت، تعليم ۽ پيئڻ جي صاف پاڻيءَ تي ڌيان ڏنو وڃي

ڳاڙهو (ن ع) ٺٽي ضلعي جي ساحلي پٽيءَ وارن علائقن ۾ پيئڻ جي صاف پاڻيءَ جي شديد قلت، جَر جو پاڻي ڪارو ۽ زهريلو ٿيڻ ڪري هزارين رهواسي هيپاٽائيٽس سميت پيٽ جي مختلف خطرناڪ بيمارين ۾ وڪوڙجي ويا آهن علائقي واسين پارن ٽڪ جي ايم پي اي ۽ صوبائي وزير کان ترت فلٽر پلانٽ لڳائڻ جو مطالبو ڪيو ويو آهي علائقي جي سڄاڻ ڌرين ۽ رهواسين ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو آهي ته ساحلي پٽي ۾ جَر جو پاڻي مڪمل طور ڪارو ۽ زهريلو ٿي چڪو آهي پيئڻ جي پاڻيءَ جو ٻيو ڪو به ذريعو نه هجڻ ڪري مقامي ماڻهو ڪئي گندو پاڻي واپرائڻ تي مجبور آهن. جنهن جي نتيجي ۾ مختلف علائقن ۾ هيپاٽائيٽس B ۽ C، معدي جون بيماريون، السر چمڙي جي الرجي ۽ ٻيون موذي بيماريون وبا جيان ڦهلجي رهيون آهن رهواسين جو چوڻ آهي ته جيڪڏهن انتظاميا ترت قدم نه کنيا ته ساحلي پٽي ۾ وڏو انساني الميو جنم وٺي سگهي ٿو علائقي واسين ميڊيا کي ٻڌايو ته پي ايس 76 تان چونڊيل ايم پي اي ۽ موجوده صوبائي وزير ورڪس اينڊ سروسز حاجي علي حسن زرداري جي ڪوشش سان علائقي ۾ روڊ رستن جي صورتحال ته بهتر ٿي آهي پر رڳو روڊ رستا ترقي ناهن اصل ترقي صحت، تعليم ۽ پيئڻ جي صاف پاڻيءَ جهڙين بنيادي سهولتن فراهم ڪرڻ آهي جنهن طرف هن وقت تائين ڪو به خاص ڌيان نه ڏنو ويو آهي علائقي واسين صوبائي وزير حاجي علي حسن زرداري کان مطالبو ڪيو آهي ته ڳاڙهو ٻگهاڻ ڪيٽي بندن سجڻ واري، اداسي، دانداري جي علائقن ۾ فوري طور واٽر فلٽر پلانٽ لڳايا وڃن بيمارين ۾ وڪوڙيل مريضن لاءِ خاص طبي ڪيمپون قائم ڪيون وڃن پيئڻ جي صاف پاڻيءَ جي فراهمي کي يقيني بڻائي پورهيت عوام جي زندگين کي ضايع ٿيڻ کان بچايو وڃي

ٺٽو: هڪ پيرسن گڏهه گاڏي جو پاڻي ڀري لاءِ وڃي رهيو آهي

مٺياري: سماجي تنظيم پارن غريبن ۾ ڪپڙا ورهايا پيا وڃن

مٺياري ۾ سماجي تنظيمن پارن غريب مستحقن ۾ سياري جا گرم ڪپڙا تقسيم

الاحسان ويلفيئر فائونڊيشن ۽ پيلو ويلفيئر آرگنائيزيشن جي گڏيل فلاحي پروگرام

انسانيت جي خدمت سماج جي ڪمزور طبقي لاءِ بنيادي ذميواري آهي: محمد صهيب سومرو

ڪنڊڪوٽ ۾ تنگواڻي جي رهواسين جو زمين تي قبضي خلاف احتجاجي مظاهرو

ڪنڊ ڪوٽ (ڊ ر) ڪنڊ ڪوٽ زرعي زمين تي قبضي خلاف متاثرن جي پريس ڪانفرنس ڪنڊ ڪوٽ پريس ڪلب ۾

سکرنڊ لڳ ڳوٺ نصير انڙ ۾ 13 رجب شريف جي سلسلي ۾ عظيم الشان پروگرام ٿي گذريو

سڪرنڊ (س ر) سڪرنڊ لڳ ڳوٺ نصير انڙ ۾ 13 رجب شريف جي سلسلي ۾ عظيم الشان پروگرام ٿي گذريو جنهن ۾ سيد نور محمد شاه جيلاني حضرت مولا علي مشڪل ڪشا شير خدا جن ولادت

ڏگهڙي ۾ ڪاڏي پيٽي جون شيون ڪليل ۽ غيرصحت مند ماحول ۾ وڪرو

فوڊ ڪاتو مهيني ۾ ٻه ڀيرا ڪارروايون ڪرڻ باوجود دڪاندارن کي پابند بڻائڻ ۾ ناڪام

سياسي ۽ سماجي حلقن جو فوڊ کاتي کان سخت قدم کڻڻ جو مطالبو

ڏگهڙي (ن ع) ڏگهڙي شهر ۾ ڪاڏي پيٽي جون شيون ڪليل ۽ حفظان صحت جي اصولن جي ابتڙ وڪرو ٿي رهيون آهن جتي گندا نالن جي مٿان روڊن جي ڪنارن ... وڃن ٿا ۽ ڏنڊ به لڳايا وڃن ٿا، پر ڪاتو ڪنهن به دڪاندار کي ان ڳالهه جو پابند بڻائڻ ۾ ناڪام رهيو آهي ته ڪاڏي پيتي جون شيون صحت جي اصولن مطابق

فريدآباد ۾ بدامني ۽ عوامي تحريڪ اڳواڻ کان ڦر ڦيڻ خلاف احتجاجي مظاهرو

ٽنڊو ڪوٽ ايس ايڇ او جو صحافين کي گٺا لفظ ڳالهائڻ خلاف قلم ڏٽي احتجاج

رپورٽنگ تي ايس ايڇ او وڄوٽو غير اخلاقي ٻولي استعمال ڪئي: صحافي

ايس ايس پي ٿرپارڪر ۽ ڊي آءِ جي ميرپورخاص، ايس ايڇ او کي هٽائي، ٻي صورت ڌرڻو هڻبو ويندو

ٽنڊو ڪوٽ (ن ع) ٽنڊو ڪوٽ گذريل ڏينهن ٽنڊو ڪوٽ جي تاريخي قلعي تي غير اخلاقي حرڪتون ڪرڻ واري واقعي جي رپورٽنگ ڪرڻ بعد ايس ايڇ او وڄوٽو صحافين تي ڏمرجي پيو صحافين کي گٺا لفظ استعمال ڪندي غير اخلاقي ٻوليءَ ڳالهائڻ لڳو غيراخلاقي ٻولي استعمال ڪندڙ ايس ايڇ او وڄوٽو خلاف صحافي برادري پارن علي نهڙي محمد حنيف گرگيز ممتاز جوڻيجو آفتاب ميمڻ سعيد خان چانڊيو مجيد چانڊيو عبدالرحمان قائمخاني ملڪ اسلام ۽ ٻين ٽنڊو ڪوٽ پريس ڪلب اڳيان سخت احتجاج ڪيو ويو صحافين جو چوڻ آهي ته ٽنڊو ڪوٽ قلعي ۾ پيش آيل واقعي بابت ذميواري سان رپورٽنگ ڪرڻ تي ايس ايڇ او وڄوٽو امين جوڻيجو ڏمرجي صحافين خلاف گارگند ڪئي جنهن جي سخت مذمت ڪيون ٿا جيڪڏهن ڪنهن صحافي ٽنڊو ڪوٽ قلعي ۾ پيش آيل واقعي کي ذميواري سان رپورٽ ڪيو آهي ته اهو ڪنهن به صورت ۾ ڏوهه ناهي، چو ته صحافت جو بنيادي فرض ئي حقيقتن کي عوام آڏو آڻڻ آهي انتهائي افسوس جو مقام آهي جو ايس ايڇ او امين جوڻيجو واقعي جي رپورٽنگ تي صحافين خلاف غيراخلاقي ٻولي استعمال ڪئي جيڪو نه صرف اخلاقي قدرن جي ڀڃڪڙي آهي پر قانون ۽ پوليس ضابطن جي به ڪليل خلاف ورزي آهي اهڙو رويو اظهار راءِ جي آزادي تي سڌو حملو آهي صحافين ايس ايس پي ٿرپارڪر ۽ ڊي آءِ جي ميرپورخاص کان مطالبو ڪيو آهي ته جيڪڏهن 24 ڪلاڪن اندر ايس ايڇ او کي هٽايو نه ويو ته ٻي صورت ۾ احتجاجي ڌرڻي جو اعلان ڪيو ويندو

ٽنڊو ڪوٽ: ايس ايڇ او پارن گٺا لفظ ڳالهائڻ خلاف قلم ڏٽي احتجاج ڪندي

راڌڻ لڳ جسماني ۽ ذهني معذور ٻارن ۽ وڏن لاءِ مفت طبي ڪيمپ قائم

راڌڻ (ن ع) راڌڻ لڳ ڳوٺ محراب لاکير ۾ جسماني معذور ۽ ذهني معذور ٻوڙن ٻارن ۽ وڏن جي اعلاج جي طبي ڪيمپ لڳائي وئي جنهن ۾ چڪاس ڪري اعلاج ڪيو ويو ۽ کين مفت ميڊيسن ڏني وئي خبر موجب راڌڻ لڳ ڳوٺ محراب لاکير ۾ عوامي خدمت جي جذبي سان سرشار زميندار ممتاز علي لاکير جي ڪوشش ۽ تعاون سان سنڌس اوطاق تي ڪراچي مان جسماني ۽ ذهني مريض ۽ ڪنن کان ٻوڙن معصوم ٻارن وڏن مردن ۽ عورتن جي اعلاج لاءِ 15 ڏينهن بعد هر آچر تي لڳندڙ ڪيمپ لڳي جنهن ۾ ڪراچي کان آيل انساني خدمت جو جذبو رکندڙ مسيحا ڊاڪٽر شميم احمد شيخ مفت بي ڪيمپ لڳائي وئي جنهن ۾ اٽڪل هڪ سو ٻارن ۽ وڏن جو اعلاج ڪيو ويو.

سنڌ يونيورسٽي جي سينڊيڪيٽ ۾ آفيسرز جي سيٽ تي سياسي چونڊ ٿيندي

سنڌ يونيورسٽي ايڊمنسٽريٽو آفيسرس ويلفيئر ايسوسيئيشن طرفان نديم ڀٽ اميدوار

ايسوسيئيشن جيڪو اعتماد ڪيو ان لاءِ تمام گهڻو ٿورائتو آهيان: نديم ڀٽ

سڄاول جامعه دارالفيوض القاسميه ۾ ساليانو ختم بخاري شريف ۽ دستاربنديءَ تقريب

56 عالمن ۽ 15 حافظن کي تعليم مڪمل ڪرڻ تي پڳون ٻڌرائي سندن ڏنيون ويون

تقريب ۾ ڊي سي زاهد رند، حاجي اسلم ميمڻ، هدايت الله ڪٽي ۽ ٻين شرڪت ڪئي

مولانا عيسا سمون مولانا اسماعيل قاسمي مولانا غلام حسين ميمڻ مولانا عبيدالله نهڙي مولانا خان محمد ٻلاڻ حافظ فضل الله قياض مولانا اشرف ميمڻ مولانا حسن قاسمي ۽ ٻين خطاب ڪيو تقريب ۾ مشهور نعت خوان جميل الرحمان گندرو نعتون پڙهيون تقريب ۾ ڊپٽي ڪمشنر سڄاول زاهد رند واپاري اڳواڻ حاجي اسلم ميمڻ سينئر صحافي هدايت الله ڪٽي لڏو مڇارو ڪامران ڪٽي عبدالستار ڪٽري سميت سنڌ جي ڪنڊ ڪڙڇ مان آيل هزارين عقيدتمند شريڪ ٿيا

سڄاول: جامعه دارالفيوض القاسميه ۾ منعقد تقريب ۾ علماء ڪرام خطاب ڪندي

سڪرنڊ: نهال لاشاري ۾ حضرت علي عليه السلام جي جشن ولادت جي شاندار تقريب

وڏيڪ ڪهڙي فضيلت بيان ڪجي جو مولا علي ڪرم الله وجه الڪريم پنهنجي جهانن جي سردارا جن جا داماد هئا اڄ ڪري جس لهڻ اهي شخصيتون جيڪي 13 رجب شريف جشن ولادت مولود ڪعبه ملهائين ٿا ان موقعي تي ڪيڪ پڻ ڪاٽيو ويو تقريب ۾ حبيب الله لاشاري، نياز لاشاري، اصغر علي لاشاري، بشير لاشاري، ممتاز علي لاشاري، ذوالفقار علي، غلام شبير لاشاري ۽ ٻيا شريڪ هئا

فريد آباد: عوامي تحريڪ اڳواڻ کان ڦر ڦيڻ خلاف احتجاج ڪيو پيو وڃي

هالا ۾ صوفي آسو رام فقير جو پهرين شاعري مجموعي ”ديوان آسو“ جي رونمائي تقريب

رونمائي تقريب ۾ سنڌ جي نامور اديبن، شاعرن، ليکڪن ۽ شهرين جي وڏي انگ ۾ شرڪت

صوفي آسو رام فقير سنڌ جو مشهور صوفي ۽ ويدانتي شاعر سندس ڪلام ۾ روحانيت ۽ معرفت جو گهرو رنگ آهي: مقرر

ديوان کي سندس خاندان جو فرد آڪاش آسواڻي ڇهين پيڙهيءَ کان ترتيب ڏني، سنڌ واسين لاءِ علم ۽ روحانيت جو اهم اثاثو آهي

هالا (ت ر) سنڌي ادبي سنگت هالا پراڻا جي طرفان آڪاش آسواڻي جي ترتيب ڏنل ۽ حڪيم ليکراج مل کتري طرفان سنڌ جي صوفي سنت ۽ ويدانتي شاعر ماستر آسو مل عرف صوفي آسو رام فقير جي شاعري جي پهرين مجموعي ديوان آسو جي مهورتي تقريب هالا پراڻا ۾ منعقد ڪئي وئي جنهن ۾ سنڌ جي ناليوارن اديبن، شاعرن ليکڪن نصير مرزا، ڊاڪٽر مخمور بخاري، پروفيسر منوج ڪمار پروفيسر ڊاڪٽر نياز احمد ميمڻ محمد حبيب سنائي، فقير شير محمد حاجن نظاماڻي سميت وڏي انگ ۾ شهرين شرڪت ڪئي رونمائي تقريب ۾ آيل مهمانن صوفي آسو رام فقير کي زبردست خراج تحسين پيش ڪندي چيو ته صوفي آسو رام فقير سنڌ جو هڪ مشهور صوفي ۽ ويدانتي شاعر هو سندس ڪلام ۾ روحانيت ۽ معرفت جو گهرو رنگ آهي پاڻ 1854 ڌڪاڪي سنڌو ڪناري قائم ننڍڙي ڳوٺ هالا قديم ۾ جنم ورتو ۽ 1941 ڌڪاڪي ان ئي ڳوٺ ۾ سندس ديهانت ٿيو. سندن نالو آسو رام هو جڏهن ته فقيري ويس وسائڻ بعد کين صوفي آسو رام فقير جي نالي سان سڃاتو ويندو هو. يقينن ڪتاب ديوان آسو مان سنڌ واسين کي تمام گهڻو لاڀ حاصل ٿيندو جنهن ڪتاب کي سندن خاندان جي فرد آڪاش آسواڻي ڇهين پيڙهيءَ مان جنم وٺڻ بعد ترتيب ڏئي هڪ مثال قائم ڪيو آهي.

ڏڙي محبت ۾ سماجي اڳواڻ جو منشيات وڪري خلاف احتجاجي مظاهرو

ڪامريڊ انور ملاح گهيچي ۾ ٺڏو ٻڌي منشيات خلاف انوکو احتجاج ڪيو

سنڌ ۾ منشيات عام ٿي وئي آهي نوجوان منشيات جي لعنت ۾ وڪوڙجي ويا آهن: انور ملاح

ڏڙي محبت (ن ع) ڏڙي محبت سماجي اڳواڻ ڪامريڊ انور جو منشيات خلاف ڳچي ۾ ٺڏو ٻڌي احتجاج منشيات بند نه ٿي ته مرڻ گهڙي تائين جدوجهد جاري رهندي ڪامريڊ انور ملاح تفصيل موجب رليون ۽ ڪپڙا ڪپائي پنهنجي گهر جو گاڏو هلائيندڙ ۽ زندگي جو وڏو عرصو سماجي ڪمن خاص ڪري سنڌ ۾ منشيات جي وڪري خلاف سنڌ جي مختلف شهرن جي پريس ڪلبن آڏو انوکا احتجاج ڪندڙ راڄ واسي ڪامريڊ انور ملاح ڏڙي محبت جي ناظم منگي چوڪ ته تعلقي ميهڙ جي مختلف شهرن ۽ ڳوٺن سميت سڄي سنڌ ۾ منشيات جي وڪري خلاف انوکو احتجاج ڪندي ميڊيا وارن کي ٻڌايون ته سنڌ ۾ منشيات وڪر وانگر وڪامجي رهي آهي جنهنڪري اسان جو نوجوان هن منشيات جهڙي لعنت ۾ وڪوڙجي ويو آهي جنهن سان سماجي برايون ۽ ڏوهن ۾ پڻ اضافو ٿيو آهي ماڻ چڏهن انهن نوجوانن کي پڙهڻ بجاءِ چوريون ڪندي ۽ شهرن ۾ گند ڪچري جي ڍيرن تي ويٺل ڏسندو آهيان ته حياءُ ڏري پوندو آهي پر هتان اسان جا ادارا جيڪي منشيات روڪڻ لاءِ جڙيل آهي اهي بلڪل ناڪارا بنيل آهن جنهنڪري منشيات جو وڪرو ڏينهون ڏينهن وڌندو پيووڃي هن سنڌ جي نئين مقرر ٿيل آءِ جي سنڌ جاويد عالم اوڍو ۽ ٻين ذمي وارن کان مطالبو ڪيو ته فوري نوٽيس وٺي منشيات جو وڪرو بند ڪرائي نوجوان نسل جي زندگيون بچايون وڃن ٻي صورت ۾ جيستائين زندگي هوندي منهنجو احتجاج جاري رهندو

لاڙڪاڻي ۾ مبينا طور دڪان مان چوري دوران هڪ جوابدار سوگهو، سندس ٻه ساٿي فرار

لاڙڪاڻو (س ر) لاڙڪاڻي ۾ مبينا طور دڪان مان چوري ڪرڻ دوران هڪ چور سوگهو ۽ سندس ٻه ساٿي فرار ان ڏس ۾ گذريل رات دير سان لاڙڪاڻي شهر جي وليد ٿاڻي جي حد يار محمد ڪالوني ۾ واقع موبائيل ڪميونيڪيشن جي دڪان تان مبينا طور چوري ڪندي چوڪيدار ۽ علائقي واسين هڪ چور کي پڪڙي ورتو ۽ سندس ٻه ساٿي فرار ٿي ويا.

ڏڙي محبت: سماجي اڳواڻ منشيات جي وڪري خلاف احتجاج ڪندي

ڪپرو: بنيادي سهولتن جي کوٽ خلاف ويسي روڻجهو ۽ پائيٽي جا رهواسي احتجاجي ريلي

ڳوٺاڻن روڊ، تعليم، صحت ۽ روزگار سميت بنيادي حقن لاءِ بخت آباد تائين پيادل ريلي ڪڍي

مظاهري ۾ وڪيل ظفر حسين مري، دليپ ڪمار عنايت علي مري ۽ سماجي اڳواڻ روشن علي مري سميت اهم شخصيتن جي شرڪت

30 هزار کان مٿي جي آبادي بنيادي حقن کان محروم، مطالبا نه پوري ٿيڻ تي احتجاج جي دائري کي وڌايو ويندو: مظاهرين

ڪپرو(ت ر) ڪپرو يونين ڪائونسل روڻجهو ۽ يونين ڪائونسل پائيٽي جي رهواسين جو بنيادي سهولتون نه ملڻ خلاف غريب آباد بخت آباد تائين ريلي مظاهرو روڊ صحت تعليم سميت بنيادي سهولتون ڏيڻ جو مطالبو ڳوٺ سيد عبدالله شاهه، موريڪي ماروي، حاجي شهبيگ مري، حاجي ڪنڊو مري، حاجي اعجاز مري، موري ٽڙو اچڪي ٽوڙي، ماروي، وسايو مري سميت مختلف ڳوٺن ۾ بنيادي سهولت نه ملڻ خلاف احتجاجي ريلي مظاهرو ڳوٺاڻن روڊ، تعليم، صحت ۽ روزگار نه هئڻ ڪري روڊ ايڪشن ڪميٽي جي ليگل ايڊوائيزر وڪيل ظفر حسين مري وڪيل دليپ ڪمار وڪيل عنايت علي مري سماجي اڳواڻ روشن علي مري علي دوست مري سنجي ميگهواڙ نياز محمد مري غلام محمد ناصر مري غلام مصطفيٰ خان محمد مري محمود مري ۽ خانيو ڪولهي محرم نهڙي ۽ ٻين ڳوٺاڻن سيد عبدالله شاهه موڙ کان پيادل ريلي ڪڍي حاجي ڪنڊو مري موڙ تي پر احتجاج ڪري مظاهرين احتجاج ڪندي چيو ته 30 هزار کان مٿي جي آبادي ڪندڙ هتي جا ڳوٺاڻا پنهنجي بنيادي حقن کان محروم آهن روڊ تعليم صحت روزگار عوام جو بنيادي حق آهي اسان کي پنهنجي بنيادي حق کان محروم ڪيو ٿو وڃي جيڪڏهن اسان جا جائز مطالبا پورا نه ٿيا ته ٻي مرحلي ۾ احتجاج جو دائرو پڻ وڌائينداسين

پيپلز پارٽي پاڪستان جي وڏي پارٽي آهي: عبدالمطلب پنهور

پيپلز پارٽي غريب، مسڪين ۽ پورهيتن جا مسئلا حل ڪري ٿي، باقي پارٽيون ناڪام آهن

پيپلز پارٽي کي ختم ڪرڻ لاءِ ڪوششون ڪيون ويون پر پارٽي زنده آهي

ميهڙ (ن ع) پاڪستان پيپلز پارٽي هڪ پاڪستان جي وڏي پارٽي آهي چيئرمين بلاول ڀٽو انشا الله جلد ملڪ جو وزيراعظم ٿيندو چو ته پاڪستان ۾ واحد پيپلز پارٽي آهي جيڪا غريب مسڪين ماڻهن هارين پورهيت جا مسئلا حل ڪري ٿي اهڙو اظهار پاڪستان پيپلز پارٽي هاري ڪاميٽي ضلع دادو جي صدر عبدالمطلب پنهور آزاد پريس ڪلب ميهڙ جي صحافين سان ڳالهائيندي چيو هن چيو ته اسان پيپلز پارٽي جا ورڪر آهيون ايم آر ڊي جي تحريڪ هجي يا ضياء الحق جي مارشلا هجي اسان پاڻ ملهايو آهي اسان چاهيون ٿا ته پاڪستان پيپلز پارٽي مطبوط ٿئي ۽ غريب مسڪين پورهيت هارين ورڪرن جا ڪم ڪري ٿي باقي ٻيون پارٽيون رڳو عوام جا مسئلا حل ڪرائڻ ۾ ناڪام ويا آهن پيپلز پارٽي کي ختم ڪرڻ لاءِ ڪافي جنرلن ڪوششون ڪيون پر پاڻ ختم ٿي ويا پيپلز پارٽي زنده آهي چو ته پيپلز پارٽي غريب مسڪين پورهيتن جي پارٽي آهي جڏهن ته انموقعي تي پ پ هاري ڪاميٽي تعلقه ميهڙ جو صدر مجاهد علي ڳوڙ وحيد مهيسر زين محمد علي شيخ پڻ موجود هئا

ورجينيا: شيرين اسد جو عبرت سان ڳالهه ٻولهه دوران ورتل فوٽو

چيمبر کميشن، سوشل ويلفيئر سنڌ جي ميمبر ٿيڻ منهنجي لاءِ اعزاز آهي: شيرين اسد

مسو پرڳڙي لڳ واڪي وسي ۾ 13 رجب المرجب جو جشن ملهايو ويو

مسوپرڳڙي (ن ع) مسو پرڳڙي لڳ واڪي وسي ۾ منگهواڙ برادري طرفان 13 رجب المرجب اميرالمؤمنين مولا ڪائنات حضرت امام علي ابن ابي طالب عليه السلام جي آمد باسعادت جو شاناڻو ۽ روح پرور جشن وڏي عقيدت ۽ احترام سان ملهايو ويوجشن ۾ خاص مهمانن طور سيد علي رضا ڪاظمي ۽ سيد محمد رضا ڪاظمي شرڪت ڪئي جن پنهنجي خطاب ۾ مولا ڪائنات حضرت علي عليه السلام جي سيرت، تعليمات ۽ اسلامي تاريخ ۾ سندن عظيم ڪردار تي روشني وڌي ۽ نوجوانن کي سندن نقش قدم تي هلڻ جي تلقين ڪئي تقريب دوران مولا ڪائنات جي ولادت جي خوشي ۾ ڪيڪ ڪاٽيو ويو جڏهن ته حضرت علي عليه السلام جي شان ۾ قصيدا ۽ نعتون پڻ پڙهيون ويون جن سان محفل روحانيت سان ڀرپور ٿي وئي جشن ۾ آڪاش ڪمار سيجواڻي پرڪاش انمول منوج ڪمار سوپ راڄ سيجواڻي سميت علائقي جي سوين عقيدتمندن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي ۽ محبت، ڀائيچاري ۽ امن جو پيغام ڏنو آخر ۾ ملڪ ۽ قوم جي سلامتي امن ۽ خوشحالي لاءِ دعائون گهريون ويون جڏهن ته تقريب خوشگوار ماحول ۾ پڄاڻي تي پهتي

اسلام ڪوٽ پرائمري اسڪول ۾ استاد جي غير حاضري تي پورهيت جو احتجاج

اسلام ڪوٽ (ن ع) ننگرپارڪر جي يوسي ڊابو جي ڳوٺ ڪاريو پيل جو پورهيت سومرو مل پيل پنهنجن ٻن معصوم پٽن شاگرد ڪيلاش ۽ دانش پيل کي وٺي اسلام ڪوٽ پريس ڪلب پهتوجتي پورهيت سومرو مل پيل ڏانهيندي ٻڌايو ته اسان جي ڳوٺ ۾ قائم پرائمري اسڪول ۾ مقرر استاد مسلسل ڊيوٽي تان غائب آهي،اسڪول ٻن مهينن کان بند هجڻ ڪري ڳوٺ جا ايڪٽي سئو ٻارڙا تعليم کان محروم آهن،مقرر ماستر تعليم کاتي سميت بايوميٽرڪ عملي کي رشوت ڏئي گهر ويهي پگهار کڻي رهيو آهي ماستر کي ڊيوٽي جو پابند نه بڻايو ويو ته سمورن شاگردن کي وٺي اچي احتجاج ڪبو

اسلام ڪوٽ: پرائمري استاد جي غير حاضري خلاف ڳوٺاڻو احتجاج ڪندي

سڪرنڊ: حسيني امام بارگاهه ۾ جشن ولادت مولود ڪعبه جي شان ۾ منقبتون پيش

سڪرنڊ (س ر) حسيني امام بارگاهه سڪرنڊ ۾ سيد قطب شاهه، محمد علي شاهه، صادق علي شاهه ۽ منور علي شاهه ... شاهنواز ڀٽو ۽ ٻيا شامل هئا ان موقعي تي تقريب جي مهمان قاضي جاويد سنائي ڳالهائيندي چيو ته جيڪڏهن دنيا جا سڀ ...

سڪرنڊ: گم ٿيل نوجوان راهول جنڊاهوڙو جي بازيابي لاءِ برادري ۽ سول سوسائٽي جو احتجاج

راهول جنڊاهوڙو مندر جي صفائي بعد اوچتو گم ٿي ويو، ڪافي ڳولا باوجود هٿ اچي ناهي سگهيو

انتظاميه کي برادري سان تعاون ڪندي نوجوان ڳولڻ گهرجي، احتجاج رڳو ڳولڻ تائين محدود نه هجي: سماجي اڳواڻ

سڪرنڊ (س ر) ٻه هفتا اڳ 17 ورهين جو نوجوان راهول جنڊاهوڙو جيڪو مندر جي صفائي ڪرڻ بعد اوچتو گم ٿي ويو ان جي ڳولا جي لاءِ سول سوسائٽي پارن جنڊاهوڙا برادري سان گڏ قاضي سرفراز ميمڻ چوڪ تي احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو جتي مزاحمتي شاعر ڊياڻي مهر، ڊاڪٽر صدورو ڪيريو، ساڻول ڪيريو، ڊاڪٽر پريم، مکي روپچند ۽ عبدالصمد ڳبول الڳ الڳ ڳالهائيندي چيو ته راهول جي گمشدگي کي انتظاميه جي ڪوتاهي سمجهون ٿا انتظاميه کي گهرجي ته راهول کي ڳولڻ ۾ جنڊاهوڙا برادري جي مدد ڪري هتان وڌيڪ چيو ته هي اها برادري آهي جيڪا امن پسند ۽ ڌرتيءَ سان پيار ڪندڙ آهن ايئن نه ٿئي جو پريا ڪماري ۽ فضيلا سرڪي وانگر سالن تائين رڳو ڳوليندا ۽ احتجاج ڪندا رهون اڄ ڪري اسين هن برادري سان گڏ آهيون اڄ موقعي تي عورتون ۽ ٻار پڻ شامل هئا جيڪي زارو قطار روئي رهيا هئا

سڪرنڊ: گم ٿيل نوجوان جي بازيابي لاءِ وارث ۽ سول سوسائٽي جا نمائندا احتجاج ڪندي

گلاب لغاري پوليس ڪارروائي، منشيات هٿ، پنج جوابدار گرفتار

گلاب لغاري (ن ع) ايس ايس پي بدين جي هدايتن تي گلاب لغاري پوليس پاران منشيات فروشن خلاف ڪارروايون پنج ڄڻا گرفتاري بعد جيل تفصيل موجب گلاب لغاري ٿاڻي جي ايس ايڇ او فياض احمد برڙو جي نگراني ۾ پوليس طرفان مختلف هنڌن تي ڪارروايون ڪندي 30 لٽر ڪچو شراب رکڻ جي الزام ۾ لڇمڻ ڪولهي، Z.21سئو جي 550 گهٽڪا رکڻ جي الزام ۾ نيازعلي ڪوسو ،سفينا جي 440 گهٽڪن جون پڙيون رکڻ جي الزام ۾ دريه خان ۽ سولر پليٽ چوري ڪرڻ جي الزام هيٺ صدام ماڇي کي گرفتار ڪري لاڪ اپ ڪرڻ ڪرڻ بعد کين جوڊيشل مئجسٽريٽ ماتلي جي عدالت ۾ پيش ڪيو ويو جتي عدالت پاران سمورن جوابدارن کي جوڊيشل ريمانڊ تي بدين جيل روانو ڪيو ويو

گلاب لغاري: پوليس ڪارروائي ۾ منشيات سميت گرفتار ڪيل جوابدار

ماڻجهند پرسان ٽن پوليس اهلڪارن کان موٽرسائيڪل موبائيل فونون ۽ روڪ رقم ڦر

اڻڄاتل هٿياربندن ٽئين پرتي ڊيل اهلڪارن ڪاشان ميمڻ، مرتضيٰ سولنگي ۽ اعجاز لنڊ کي ڦرلٽ جو نشانو بڻايو

جوابدار اهلڪارن جي موٽرسائيڪل، موبائيل فونون ۽ روڪ رقم ڦر ڪري فرار ٿي ويا، رپورٽ داخل

ماڻجهند (ن ع) ماڻجهند پرسان کاٽوٽ ٿاڻي جي حد ڳوٺ خاصائي انڊس هاءِ وي تي ماڻجهند کان ڄامشورو طرف ويندڙ ٽن موٽر سائيڪل سوار ٽئين پرتي ڊيل پوليس اهلڪارن ڪاشان ميمڻ مير مرتضيٰ سولنگي ۽ اعجاز لنڊ کي اڻڄاتل هٿياربند جوابدارن هٿيار جي زور تي روڪي ٽنهي سي ڊي موٽر سائيڪل 2 موبائيل فونون ۽ 20 هزار روڪ رقم ڦر ڪري فرار ٿي ويا متاثر پوليس اهلڪارن کاٽوٽ ٿاڻي تي رپورٽ داخل ڪرائي پر پوليس بروقت ڪاڄ ڪارروائي نه ڪري سگهي

ميهڙ سگا شاخ پارن 24 هين مفت اکين جو ڪيمپ پڄاڻي تي پهتي

1000 کان وڌيڪ مريضن جو علاج، 250 جي آپريشن ذريعي لينس لڳايا ويا

ماهر سرجن ڊاڪٽر محمد خان شيخ، اي ڊي ٽنيو ۽ ٻين مريضن جا آپريشن ۽ چيڪ اپ ڪيا

مريضن جو چيڪ اپ ڪيو ويو جن مان 250 مريضن جو جديد فيڪو مشينن ذريعي آپريشن ڪري لينس لڳايا ويا ۽ مريضن کي مفت دوائون پڻ ڏنيون ويون ڪئمپ ۾ ڪراچي، لاڙڪاڻو جي اکين جي ماهر سرجن ڊاڪٽرن ڊاڪٽر محمد خان شيخ، ڊاڪٽر اي ڊي ٽنيو، ڊاڪٽر عبدالقادر شيخ، ڊاڪٽر ممتاز علي ڏيرو مريضن جو چيڪ اپ ڪري آپريشن ڪيا جڏهن ته ڪئمپ ۾ سگا ميهڙ شاخ جي صدر بدرالدين پلهه، جنرل سيڪريٽري ... موقعي تي آزاد پريس ڪلب ميهڙ جي صحافين سان ڳالهائيندي ناليواري سرجن ڊاڪٽر محمد خان شيخ، اسڪول جي پرنسپال عبدالڪريم چانڊيو، رئيس علي بخش ڪوسو، محمد اعظم پنهور چيو ته انسانيت جي خدمت وڏي عبادت آهي خدمت ڪرڻ سان دل کي سڪون ملي ٿو هنن چيو ته سگا جي دوستن سماجي ميدان ۾ هميشه پاڻ ملهايو آهي اسان کي به خدمت جو موقعو ڏين ٿا الله پاڪ کين خدمت تي اجر عظيم ڏيندو

حيدرآباد ۾ ٽنڊو آدم واسين جو زمين تي قبضي خلاف احتجاجي مظاهرو

بااثر عبدالرحمان ڪيريو هٿياربندن سان گڏ زمين تي قبضو ڪري ورتو آهي: عبدالغفور

سمورا عدالتي ڪيس کٽيا آهن ان باوجود پوليس اسان کي آسرا ڏئي موٽائي ڇڏي ٿي

حيدرآباد(اسٽاف رپورٽر) ٽنڊوآدم جي ڳوٺ سڄو سانڊ جي رهواسي عبدالغفور ڪيريو ڪالهه حيدرآباد پريس ڪلب ۾ پريس ڪانفرنس ڪندي ڏانهيو آهي ته سمورا عدالتي ڪيس کٽڻ باوجود بااثر ماڻهو عبدالرحمان ڪيريو پنهنجي هٿياربندن سان گڏ 62ايڪڙ کان وڌيڪ زمين تي ناجائز ۽ غيرقانوني قبضو ورتو آهي جڏهن ته حد جي داسوڙي پوليس جوابدارن خلاف ڪارروائي بدران اسان کي آسرا ڏئي موٽائي ڇڏي ٿي. هن چيو ته ڄاڻايل زمين جي اڳوڻي آرمي چيف جنرل راحيل شريف نوٽس وٺندي جاچ ڪرائي هئي جنهن جاچ جوفيصلو به اسان جي حق ۾ آيو هو. بينڪنگ ڪورٽ به زمين جي مالڪي جو حق اسان کي ڏئي ڇڪي ۽ جوابدارن عبدالرحمان ڪيريو ۽ ان جي پي محمد يوسف جا ڪوڙا چيڪ ڏيڻ تان گرفتاري وارنٽ جاري ٿي چڪا ۽ انهن جا قومي شناختي ڪارڊ پڻ بلاڪ ڪيا ويا آهن پر ان باوجود عبدالرحمان ڪيريو سرعام اسان جي زرعي زمين تي قبضو ڪري رهيو آهي ۽ هاڻ اسان زمين تي اچڻ جي صورت ۾ موتمار ڌمڪيون پڻ ڏئي رهيو آهي جنهن سبب اسان کي جاني ۽ مالي خطرو آهي. هن صدرپاڪستان آصف علي زرداري،چيف آف آرمي اسٽاف فيلڊ مارشل حافظ آصف منير کي اپيل ڪئي ته ڄاڻايل ماسري جو نوٽس وٺي زمين تان قبضو ختم ڪرائي انصاف ڪيو وڃي ۽ تحفظ ڏنو وڃي

سڪرنڊ: حسيني امام بارگاهه ۾ 13 رجب جي ڪيڪ ڪاٽيو پيو وڃي

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan
ABC CERTIFIED
متحده عرب امارات ۾ قيمت 2 درهم - سعودي عرب ۾ 2 ريال
روزاني عبرت
ايڊيٽر انچيف ۽ پبلشر: قاضي اسد عابد
هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پاپولر پرنٽرز مان ڇپرائي عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان جاري ڪئي
روزانه عبرت علائقائي اخبارن ۾ باقائده تصديق ٿيل سڀ کان وڌيڪ اشاعت رکندڙ اخبار آهي
Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

سومر 05 جنوري 2026ع

آمريڪا جو وينزويلا تي حملو: عالمي برادري ڪٿي آهي؟

آمريڪا طرفان وينزويلا تي ٿيل سڌي فوجي حملي ۽ صدر نڪولس مادورو سميت خاتونِ اول جي گرفتاري عالمي سياست ۾ هڪ انتهائي وڏو ۽ خطرناڪ موڙ آڻي ڇڏيو آهي. رات جي اونداهيءَ ۾ آمريڪي ڊيلٽا فورس جي ڪارروائي، ميزائل حملا، شهري آباديءَ کي نشانو بڻائڻ، گاديءَ واري شهر ڪاراڪاس ۾ باهه ۽ بجلي بند ڪرڻ جهڙا قدم رڳو هڪ ملڪ خلاف ڪارروائي ناهن پر عالمي قانون، خودمختياري ۽ طاقت جي توازن تي کليل حملو آهن. اهڙي ڪارروائي اهو سوال پيدا ڪري ٿي ته ڇا هاڻ طاقتور ملڪ ڪنهن به خودمختيار رياست جي چونڊيل صدر کي اغوا ڪري سگهن ٿا؟ صدر ڊونلڊ ٽرمپ جي بيانن مان صاف ظاهر ٿئي ٿو ته هيءَ ڪارروائي ڪنهن هنگامي ردعمل جو نتيجو نه هئي، پر مهينن جي منصوبابندي، فوجي مشقن ۽ سياسي ارادن سان جڙيل هئي. 150 کان وڌيڪ فوجي جهازن جو استعمال، بجلي بند ڪرڻ جهڙي ٽيڪنيڪل صلاحيت ۽ پوءِ فخر سان ان ڪارروائيءَ کي "ٽيليويزن شو" سان تشبيهه ڏيڻ، آمريڪي رياستي رويي جي بي حسيءَ کي واضح ڪري ٿو جيڪڏهن اهڙيون ڪارروائيون معمول بڻجي وڃن ته پوءِ ننڍين ۽ وچولي درجي جي ملڪن جي خودمختياري رڳو ڪاغذن تائين محدود رهجي ويندي.

آمريڪا جو اهو اعلان ته وينزويلا جي تيل جا ذخيرا ۽ ملڪ جو انتظام "مناسب اقتدار منتقل ڪرڻ" تائين پاڻ سنڀاليندو، نوآبادياتي سوچ جو کليل اظهار آهي. تيل جي نالي تي جمهوريت، انساني حقن ۽ قانون جي ڳالهه ڪرڻ، تاريخ ۾ اڳ به ڪيترائي ڀيرا ڏٺو ويو آهي، جنهن جا نتيجا عراق، ليبيا ۽ افغانستان جهڙن ملڪن ڀوڳيا. وينزويلا سان به ساڳيو تجربو ورجايو پيو وڃي، جتي سياسي اختلافن کي فوجي طاقت سان حل ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي پئي وڃي. وينزويلا جي نائب صدر ڊيلسي روڊريگز ۽ وزيرِ دفاع جو ردعمل ان ڳالهه جو ثبوت آهي ته ملڪ اندر مزاحمت موجود آهي. مادورو کي ملڪ جو واحد صدر قرار ڏيڻ، سندس حياتيءَ جو ثبوت گهرڻ ۽ سلامتي ڪائونسل جو اجلاس سڏائڻ اهو ظاهر ڪري ٿو ته وينزويلا هن ڪارروائيءَ کي اغوا ۽ جارحيت سمجهي ٿو نه ڪي قانوني قدم. اهڙي صورتحال گهرو ويڙهه، علائقائي عدم استحڪام ۽ انساني بحران کي جنم ڏئي سگهي ٿي. عالمي ردعمل به انتهائي اهم آهي. چين، روس، ايران، ميڪسيڪو، برازيل، ڏکڻ آفريڪا، فرانس ۽ گڏيل قومن جهڙن ادارن پاران مذمت، ان ڳالهه ڏانهن اشارو ڪري ٿي ته دنيا هن ڪارروائيءَ کي بين الاقوامي قانون جي ڀڃڪڙي سمجهي ٿي. گڏيل قومن جي سيڪريٽري جنرل جو خدشو ته اهڙي ڪارروائي خطرناڪ مثال قائم ڪري سگهي ٿي، بلڪل درست آهي. جيڪڏهن هڪ سپر پاور کي اها آزادي ملي وڃي ته هو ڪنهن به ملڪ جي صدر کي گرفتار ڪري ته پوءِ عالمي نظام جو مستقبل انتهائي غير محفوظ ٿي ويندو. ٻئي پاسي آمريڪا جا ڪجهه اتحادي، جهڙوڪ اسرائيل ۽ اٽلي هن ڪارروائيءَ جي حمايت ڪري رهيا آهن. جيڪو عالمي اخلاقي معيارن ۾ ورهاست کي ظاهر ڪري ٿو. يورپي يونين جو محتاط رويو، برطانيا جو پاڻ کي ڌار رکڻ ۽ فرانس جي مذمت، اهو ثابت ڪري ٿي ته آمريڪا جا به سڀ اتحادي هن جارحيت سان مڪمل اتفاق نٿا رکن. هي واقعو لاطيني آمريڪا لاءِ به هڪ خبرداري آهي. ڪولمبيا ۽ ڪيوبا کي ڏنل ڌمڪيون، علائقي کي نئين ڇڪتاڻ ڏانهن ڌڪي سگهن ٿيون. جيڪڏهن طاقت جي زبان ڳالهائي ويندي رهي ته سياسي مسئلا ڪڏهن به حل نٿا ٿي سگهن.

آخر ۾ سوال اٿي ٿو ته ڇا دنيا واقعي اهڙي نظام ڏانهن وڌي رهي آهي جتي قانون جي جاءِ تي طاقت فيصلو ڪندي؟ وينزويلا جو بحران رڳو هڪ ملڪ جو مسئلو ناهي، پر اهو عالمي امن، خودمختياري ۽ انصاف لاءِ هڪ وڏو امتحان آهي. جيڪڏهن هن موقعي تي عالمي برادري گڏيل ۽ اصولي موقف اختيار نه ڪيو ته ايندڙ نشانو ڪو ٻيو ملڪ به ٿي سگهي ٿو طاقت جي هن خطرناڪ راند جو انجام هميشه تباهي ۽ عدم استحڪام ٿي رهيو آهي ۽ تاريخ شايد هڪ ڀيرو ٻيهر اهو سبق ورجائڻ وڃي ٿي.

بدامنيءَ جي زنجير ۾ جڪڙيل سنڌ ۽ نئون پوليس چيف..!

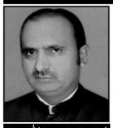
ايڊووڪيٽ عبيدالله چڇڙ

نئين سال جي شروعات تي پاڻ نيڪ اميدن سان ڏٺيءَ آڌرڀاءُ ڏيون ٿا ۽ دعاڳو آهيون ته شل هيءَ سال امن ۽ سلامتيءَ سان گذري. نئين سال جي شروعات تي هڪ خبر سامهون آئي آهي ته سنڌ جو 86هون آءِ جي پوليس نئون مقرر ٿيو آهي. وفاقي حڪومت نوٽيفڪيشن جاري ڪندي جاويد عالم اوڍو کي آءِ جي سنڌ مقرر ڪيو ۽ پاڻ چارج سنڀالي ورتي آهي. جڏهن ته اڳوڻي آءِ جي سنڌ غلام نبي ميمڻ جي رٽائرمينٽ سبب کيس مقرر ڪيو ويو آهي. سوشل ميڊيا تي نئين مقرر ٿيل پوليس آفيسر مان نيڪ تمنائن جون خواهشون رکيون پيون وڃن. پاڻ به انهن نيڪ تمنائن ۽ خواهشن جا طلبگار آهيون جو اڄ سنڌ گهڻ رخين مشڪلاتي مرحلن مان گذرڻ ڪانپوءِ بدامنيءَ جي زنجير ۾ جڪڙيل آهي. يقيناً اسان جي سسٽم ۾ هر سهولت موجود آهي، صرف جنهن نالي پٺيان فقدان نظر اچي ٿو سو سچائي ۽ ايمانداريءَ جي فرض شناسي آهي. جنهن عمل جي فقدان سبب سنڌ جو ماڻهو امن لاءِ پياسو نظر اچي ٿو. اٿون هميشه هڪڙي ڳالهه ڪندو آهيان ته ڪالهه جهڙو ڏينهن اڄ ناهي ٿيڻو. اهڙي طرح ايندڙ ڏينهن جي سچ بابت به ڪا خبر ناهي ته کهڙيون خوشيون ۽ غميون مقدر بڻجنديون؟ گذريل سال جا ڏک، تڪليفون ۽ اذيتون يقيناً ڪنهن کان به ڳجهيون نه آهن ۽ نه وري نئين مقرر ٿيل آءِ جي سنڌ کان به لڪل هونديون. پاڻ ماضيءَ تي ويهي کهڙو ماتم ڪريون؟ سڀ سمجهي سگهون ٿا ته هن تباهي، بربادي توڙي تڪليفن جي ذميواري جيتري اسان جي ان عوام کي تحفظ ڏيڻ واري اداري مٿان آهي سا شايد ڪنهن کي به نه ڏني ويندي آهي. پاڻ هميشه هاڪاري ڪردار کي وقتاً بوقتاً ضرور ساراهيو هوندو.

تازو ڪجهه ڏينهن کان راڄڌاني شهر ڪراچيءَ ۾ هڪ دفعو ٻيهر اسٽريٽ ڪرائيم جتي راهه ويندڙ عورتن کان ڦُرلٽ، سونا زيور لاهڻ ۽ موبائيل فون وغيره ڦرڻ توڙي هٿيارن جي زور تي موٽر سائيڪل کسڻ جي وارداتن ۾ اچانڪ اضافو ٿيو آهي. ماضيءَ ۾ پاڻ اهو به ڏٺو ته ڪراچي ۽ حيدرآباد اندر جڏهن شهرين پاران ڪنهن ڌوڙيءَ کي پڪڙيو ويو ته جاءِ واردات تي مٿن پٽرول هاري ساڙيو پئي ويو. اهڙا منظر به پاڻ ڪوڙ سارا ڏٺاسون. ان کان پوءِ وقتي طور ناپر به اچي ويئي، هاڻ نئين سر راڄڌاني شهر جا رهواسي نه رڳو رات ۽ ڏينهن جي وقت ڪنهن بئنڪ مان ڳري رقم ڪيرائي ڪٽي سگهن ٿا پر گڏوگڏ ڦورن ۽ لٽيرن پاران سرعام رستي تي ويندڙ عورتن، پوڙهن ۽ معصوم ٻارڙن کان ڦُر ڪرڻ ۾ رُذل آهن تي ڏينهن اڳ هڪ اذيتناڪ واقعو ميڊيا تي سامهون آيو آهي، جنهن ۾ ڪراچي شهر ۾ ڇهن انساني جانين جا لاش هڪ گٽر مان ڪڍيا ويا، جنهن ۾ به عورتون ۽ هڪ ٻار به شامل آهي. ان سان گڏوگڏ حيدرآباد ۾ به بدستور ساڳي حالت آهي، جتي به اهڙا گروهه سرعام سرگرم ٿي چڪا آهن. ٻه ڏينهن اڳ جي خبر آهي ته حيدرآباد شهر جي مکيه مارڪيٽ صدر مان تالا توڙي چورن پاران هڪ دڪان مان ڏيڍ ڪروڙ کان مٿي جي ماليت جو سامان چورائي ويا، جن جو ڪوبه ڏس پتو نه پئجي سگهيو. ساڳئي وقت حيدرآباد جي مختلف علائقن قاسم آباد، لطيف آباد، ٽاور مارڪيٽ، شاهي بازار توڙي هيرآباد کان علاوه ڀرپاسي جي علائقن مان به روزاني جي بنياد تي بدامني جوٽ چڙهندي پئي وڃي. موٽر سائيڪلون ۽ موبائيل ڦرڻ توڙي سرعام ڏاڍ جي زور تي عورتن کان ڦُر جا واقعا معمول بڻجي ويا آهن. پاڻ هتي جيڪڏهن مجموعي بدامنيءَ جو ذڪر ڪريون ته يقيناً سنڌ اڄ ڌوهارين جي رحم ۽ ڪرم تي ڇڏيل آهي.

تنهنڪري هن وقت نئين مقرر ٿيل آءِ جي سنڌ لاءِ سنڌ ۾ نه رڳو بدامني پر جنهن منشيات جي مصيبت مان اسان جو نوجوان وڪوڙجي هڪ اُڻ ڪٽندڙ ۽ نه وسندڙ تباهيءَ طرف وڌي رهيو آهي، ان منشيات جي خاتمي لاءِ جيتوڻيڪ سنڌ حڪومت طرفان نيون عدالتون نه قائم ڪيون ويون آهن نه گڏوگڏ گذريل آءِ جي سنڌ ۽ سنڌ حڪومت پاران سخت هدايتون ڏنل آهن. پر هتي جيڪڏهن حقيقي نظر سان ڏسجي ته منشيات جو ڪاروبار جيڪو ماضيءَ ۾ ڪنهن ڳجهه ڳوهه ۾ هلندو هو سو هاڻ ته سرعام شهرن ۾ عام جام وڪرو ٿئي ٿو. مٿن پڙيءَ جي وڪري بابت ذڪر ڪجي ته مين چوڪن ۽ مکيه روڊن مٿان پوليس جي سرپرستيءَ هيٺ وڪرو عام آهي. اهڙي ريت شراب تي جيڪڏهن نظر ڦيرائجي ته خريد ڪندڙ ڏينهن رات لائين لڳايو بيٺل آهن. ان شين جي وڪري ۾ ڪير ملوث آهي سا سڀني کي خبر آهي.

اتر سنڌ جي مختلف ضلعن اندر ته هر طرف کان حالتون ڳنڀيرتا ڏيکارينديون آهن. گذريل ڇهن سالن جي عرصي کان بدامني ختم ٿيڻ جو نالو به نٿي وٺي. روزانو ڪنهن نه ڪنهن شهر يا ڳوٺ مان ڪانه ڪا اڻ وڻندڙ واردات مقامي رهواسين جي قسمت ۾ لکجي چڪي آهي. گڏوگڏ جيڪڏهن هتي قبيلائي جهيڙن جو تذڪرو ڪجي ته مجموعي طور مختلف برادرين جا هڪٻئي سان خوني تڪرار هلندڙ آهن. جنهن سبب ڪيتريون ئي انساني جانيون ضايع ٿيڻ ڪانپوءِ هن ضلعي ۾ هر وقت خوف وارو ماحول ڇانيل رهي ٿو. ماڻهو سچ لهڻ ڪانپوءِ پنهنجن گهرن ۾ قيد ٿي ويندا آهن ته گڏوگڏ اهڙي صورتحال بعد جيڪو ڪاروبار کي ڌڪ رسڻ ڪانپوءِ هن ضلعي جي عوام کي گذريل ڇهن سالن جي عرصي دوران جيڪو معاشي رسيو آهي، ان جو مثال ملڻ به مشڪل آهي. هن سڄي مجموعي بدامني، منشيات توڙي قبيلائي تڪرارن ڪانپوءِ ٿيندڙ تباهيءَ جي ذميواري پاڻ رڳو وقت جي صوبائي حڪومت گڏوگڏ مقامي ضلعي انتظاميه يا برادرين جي چڱن مڙسن کان علاوه مقامي سطح جي پوليس کي به قرار ڏئي سگهون ٿا. اڄ جي حالتن کان پوءِ ڏسڻو اهو آهي ته نئون آءِ جي انهن سڀني چئلينجز کي ڪيئن ٿو منهن ڏئي؟ پر اميد اٿئون ته هُو انهن منشيات فروشن خلاف بنا ڪنهن رنڊڪ جي ڪارروايون ڪرڻ پنهنجو سڀ کان پهريون فرض سمجهندو ۽ پنهنجن جاري ڪيل حڪمن تي سئو سيڪڙو عمل به ڪرائيندو.

شهيد ذوالفقار علي ڀٽو: جديد ۽ ايٽمي پاڪستان جو معمار

شرجيل انعام ميمڻ

پاڪستان جي تاريخ ۾ ڪجهه اهڙيون شخصيتون آهن جن جي زندگي ۽ قيادت نه رڳو انهن جي دور کي شڪل ڏني پر ايندڙ نسلن لاءِ هدايت جو هڪ چراغ پڻ بڻجي ٿي. انهن مان سڀ کان نمايان شهيد ذوالفقار علي ڀٽو آهي، جنهن کي جديد ۽ ايٽمي پاڪستان جو معمار سڏيو ويندو آهي. شهيد ذوالفقار علي ڀٽو جي سياسي بصيرت، سماجي سڌارا ۽ قومي خودمختياري لاءِ غير متزلزل وابستگي پاڪستان کي هڪ نئين دور ۾ داخل ڪيو. سندس سوچ ۽ نظريو اڄ به ملڪ جي سياست ۽ عوامي شعور جي رهنمائي ڪري رهيو آهي. ذوالفقار علي ڀٽو 5 جنوري 1928 تي سنڌ جي سکر ضلعي ۾ جهونگجڙه جي اڳواٽي ديوان سر شاهنواز ڀٽو جي گهر ۾ پيدا ٿيو. هو هڪ سياسي ۽ علمي خاندان سان تعلق رکي ٿو جنهن کيس پنهنجي ابتدائي تعليم ۽ سياسي شعور جي بنياد فراهم ڪئي. ڀٽو پنهنجي ابتدائي تعليم سنڌ ۾ حاصل ڪئي ۽ بعد ۾ اعليٰ تعليم لاءِ آمريڪا ۽ برطانيه هليو ويو. آڪسفورڊ يونيورسٽي مان گريجوئيشن ڪرڻ کان پوءِ، هو نه رڳو هڪ تعليمي ۽ سياسي شخصيت طور ابريو پر پنهنجي ملڪ جي خدمت ڪرڻ جي عزم سان واپس آيو. ذوالفقار علي ڀٽو پاڪستاني سياست ۾ هڪ اهڙي وقت ۾ داخل ٿيو جڏهن ملڪ هڪ سنگين بحران مان گذري رهيو هو. 1971 کان پوءِ، پاڪستان ڀڃ ڊاهه ۾ ورهائجي چڪو هو ۽ ملڪ ۾ سياسي ۽ سماجي انتشار هو عوام جو حڪومت تي اعتماد ختم ٿي چڪو هو معيشت بحران ۾ هئي ۽ قومي خودمختياري تي سوال اٿاري رهيا هئا. اهڙين نازڪ ۽ پيچيده حالتن ۾، ڀٽو پاڪستان جي قيادت سنڀالي ۽ پنهنجي جرئتمند قيادت ذريعي ملڪ کي هڪ نئين هدايت ڏني "طاقت جو سرچشمو عوام آهي" جي بنيادي جمهوري اصول تحت شهيد ڀٽو پاڪستان جي سياست کي هر ڪنڊ تائين پهچايو شهيد ڀٽو ملڪ کي هڪ نئين هدايت ڏني ۽ هڪ متحد آئين ڏنو. پاڪستان جي هر ڪنڊ ۾ تعليمي ادارا قائم ڪيا.

سندس سياسي ويزن عوامي خدمت، خودمختياري ۽ انصاف تي ٻڌل هو. ڀٽو ملڪ جي معيشت، عدليه، تعليم ۽ صنعت ۾ سڌارا متعارف ڪرايا. هو سمجهندو هو ته هڪ مضبوط ۽ خودمختيار ملڪ لاءِ هر شهري جي زندگين کي بهتر بڻائڻ ضروري آهي. هن زميني سڌارن ذريعي هارين جي حقن کي محفوظ بڻايو، صنعتن جي ترقي لاءِ نوان قدم کنيا، ۽ تعليم ۽ صحت جي شعبن ۾ سڌارا متعارف ڪرايا. انهن قدمن پاڪستان کي هڪ مضبوط سماجي ۽ معاشي بنياد فراهم ڪيو. شهيد ذوالفقار علي ڀٽو جي سڀ کان اهم ڪاميابي پاڪستان جي ايٽمي پروگرام جي بنياد رکڻ هئي. سندس ويزن موجب، پاڪستان لاءِ عالمي سطح تي پنهنجي خودمختياري ۽ قومي وقار جي حفاظت لاءِ ايٽمي طاقت حاصل ڪرڻ ضروري هو. هن هر سياسي ۽ معاشي چئلينج جي باوجود هن منصوبي کي انجام ڏنو ۽ اڄ پاڪستان دنيا جي ايٽمي ملڪن ۾ شامل آهي. ڀٽو جو ويزن صرف قومي دفاع لاءِ نه پر عالمي سطح تي پاڪستان جي سڃاڻپ ۽ خودمختياري کي مضبوط ڪرڻ لاءِ پڻ هو. شهيد ڀٽو جي اڳواڻيءَ ۾ پاڪستان جي پرڏيهي پاليسي پڻ مضبوط ۽ آزاد رهي. هن ملڪ جي پرڏيهي پاليسي کي آمريڪا يا ڪنهن ٻئي عالمي طاقت جي تابع نه ٿيڻ ڏنو پر ايشيا، آفريڪا ۽ عرب دنيا سان دوستاڻا ۽ برابري وارا لاڳاپا قائم ڪيا. پنهنجي دور ۾، پاڪستان گڏيل قومن ۽ ٻين بين الاقوامي فورمن ۾ پنهنجي موقف کي اثرائتي انداز ۾ پيش ڪيو ۽ خطي ۾ امن ۽ استحڪام لاءِ پنهنجو ڪردار ادا ڪيو. شهيد ذوالفقار علي ڀٽو جي عدالتي قتل کان پوءِ، محترمه بينظير ڀٽو سندس ويزن کي اڳتي وڌائڻ ۾ اهم ڪردار ادا ڪيو. محترمه بينظير ڀٽو پنهنجي سياسي سفر ۾ پنهنجي پيءُ جي اصولن ۽ عوامي ويزن کي زنده رکيو. هن عوامي حقن، جمهوري قدرن ۽ عورتن جي سياسي شرڪت کي فروغ ڏنو ۽ شهيد ڀٽو جي خيالن کي

پاڪستاني سياست ۾ عملي جامو پهرايو. سندس قيادت ۾، پاڪستان پيپلز پارٽي نه رڳو عوامي مسئلن تي ڌيان ڏنو پر ملڪ جي ملڪي ۽ پرڏيهي پاليسين ۾ ڀٽو جي ويزن کي به برقرار رکيو. شهيد ڀٽو جي شهادت کان پوءِ، صدر آصف علي زرداري شهيد ڀٽو ۽ شهيد بي بي جي اصولن کي به اڳتي وڌايو. هن ملڪ جي سياسي استحڪام، معاشي ترقي ۽ سماجي سڌارن لاءِ ڪوششون ڪيون. سندس دور ۾ سماجي پروگرامن، عورتن جي ترقي ۽ غربت جي خاتمي لاءِ ڪيترائي قدم کنيا ويا. صدر آصف علي زرداري جي قيادت ۾ شهيد ڀٽو جي ويزن جي بنياد تي ملڪ ۾ جمهوريت ۽ عوامي حقن کي مضبوط ڪيو ويو اڄ بلاول ڀٽو زرداري پنهنجي ڏاڏي جي خوابن ۽ اصولن کي اڳتي وڌائي رهيو آهي هو پارٽي جي قيادت ۾ نه رڳو پنهنجي ماءُ ۽ ڏاڏي جي نظرين کي زنده رکي رهيو آهي، پر نوجوان نسل کي سياسي شعور، سماجي ذميواري ۽ ملڪ جي خدمت جي جذبي سان روشناس به ڪرائي رهيو آهي. بلاول ڀٽو زرداري جي قيادت ۾، پاڪستان پيپلز پارٽي عوامي مسئلن تعليم، صحت ۽ نوجوانن جي ترقي کي مرڪزي حيثيت ڏني آهي، جيڪا شهيد ڀٽو جي نظريي جي مڪمل تصوير پيش ڪري ٿي. ذوالفقار علي ڀٽو جي سياسي حڪمت عملي ۽ خيال اڄ به ملڪ جي سياست جي رهنمائي ڪري رهيا آهن. سندس نظريو صرف ايٽمي طاقت يا معاشي سڌارن تائين محدود نه هو پر هن جمهوريت، انصاف ۽ عوامي خدمت کي به مرڪزي حيثيت ڏني. شهيد ڀٽو جا اصول ظاهر ڪن ٿا ته هڪ مضبوط پاڪستان لاءِ، نه رڳو سياسي قيادت پر عوامي شعور، قومي اتحاد ۽ سماجي انصاف پڻ ضروري آهن. شهيد ذوالفقار علي ڀٽو جي جنم ڏينهن جي موقعي تي، اهو ياد رکڻ ضروري آهي ته هڪ مضبوط، آزاد ۽ جمهوري پاڪستان جي تعمير جو خواب صرف هڪ شخص جي ڪري پورو نه ٿو ٿي سگهي، پر مسلسل قيادت، عوامي شعور ۽ قومي اتحاد سان اڄ به شهيد ڀٽو جا اصول ۽ ويزن پاڪستان جي سياست، سماج ۽ دفاع جي رهنمائي ڪري رهيا آهن. ۽ سندس خاندان جي قيادت ۾، هي ويزن نئين نسل لاءِ هڪ مشعل راهه بڻجي چڪو آهي. ڀٽو جي زندگي اسان کي سيکاري ٿي ته قيادت صرف عهدي يا طاقت جو نالو ناهي، پر عوام جي خدمت ڪرڻ، قومي وقار جي حفاظت ڪرڻ ۽ ايندڙ نسلن لاءِ سوچڻ جو عمل آهي. هن اسان کي اهو به سيکاريو ته مشڪل حالتن ۾ به اصولن تي جرئت، همت ۽ ثابت قدمي سان ڪم ڪرڻ ممڪن آهي. پاڪستان جي ترقي، دفاع ۽ عوامي ڀلائي لاءِ ڀٽو جو ويزن اڄ تائين اسان جي سامهون هڪ چمڪندڙ مشعل وانگر بيٺو آهي. جنهن جي روشني ۾ نئين قيادت ۽ نئين نسل پنهنجا رستا ڳولي سگهن ٿا. جڏهن اسان چئون ٿا ته "ڀٽو زنده آهي". ان جو مطلب صرف اهو ناهي ته اسان کيس ياد ڪريون يا سندس نالو ياد ڪريون. ڀٽو زنده آهي ڇو ته سندس اصول سندس ويزن ۽ عوام لاءِ سندس جذبو اڄ به پاڪستان جي هر ڪنڊ ۾ محسوس ڪيو ويندو آهي. سندس سوچ نه رڳو پاڪستان جي سياست کي تبديل ڪيو پر عوامي شعور، قومي خودمختياري ۽ سماجي انصاف لاءِ هڪ مستقل روشني پڻ قائم ڪئي. ڀٽو زنده آهي ڇو ته سندس جدوجهد اڃا تائين نئين نسل کي متاثر ڪري ٿي، ۽ سندس خوابن جو پاڪستان، سندس ويزن مطابق اڄ به تعمير ٿي رهيو آهي. جڏهن اسين اهو چئون ٿا، ته اسين اصل ۾ چئي رهيا آهيون ته شهيد ڀٽو جو هر اصول، هر ويزن ۽ هر قرباني اڄ به اسان جي زندگين ۾ ساهه کڻي رهي آهي، ۽ اهو واقعي ڀٽو جي زندگي جو دائمي ثبوت آهي.

ٽرمپ جي نيو ايئر پارٽي ۽ مهاجرن جي دلين ۾ 2026ع جي دستڪ!

راجا زاهد اختر خانزاده

(حصو ٻيو ۽ آخري)

آڪٽوبر 2025 جي صرف هڪ مهيني ۾ 41 هزار 624 ماڻهن کي آئس حراست ۾ ورتو، جن مان 36 هزار کان وڌيڪ کي پاڻ آئس گرفتار ڪيو. جڏهن ته باقي ماڻهن کي سي بي پي حراست ۾ وٺي آئس حوالي ڪيو. هي اهو انگ آهي، جيڪو مهاجر برادرين جي گهرن ۾ مهينن تائين سناٽو ڇانئجي وڃڻ جو سبب بڻجي ٿو ۽ ٻارن جي اسڪول بيگز ۾ هڪ خاموش سوال ڇڏي وڃي ٿو ته ڇا اڄ ماءُ يا پيءُ واپس ايندا؟

ڊسمبر 2025 جي تجزئي مطابق، آئس جون روزاني گرفتاريون هڪ هزار کان مٿي پهچي ويون ۽ انهن گرفتارين جو وڏو حصو انهن رياستن ۾ ٿيو، جتي مقامي ادارا وفاقي ايجنسين سان مڪمل تعاون ڪن ٿا. اهڙيءَ طرح خوف رڳو هڪ اداري جو نالو نه رهندو آهي، پر هڪ مڪمل نظام جي شڪل اختيار ڪري وٺندو آهي.

ان سان گڏ پاليسي سطح تي به ٿڌ وڌي. جنوري 2025 ۾ ڊي ايڇ ايس طرفان تيز رفتار ملڪ بدريءَ جي دائري کي وسيع ڪرڻ جا اشارا مليا، يعني اهي ماڻهو به آسانيءَ سان ان عمل ۾ اچي سگهن ٿا، جيڪي پنهنجي مسلسل موجودگي ثابت نه ڪري سگهن. هي اهو مقام آهي، جتي هڪ عام مزدور وٽ وڪيل جي فيس نه هوندي آهي، پر وٽس نه رسيدون، ٻارن جون اسڪول سلپس ۽ هڪ اميد هوندي آهي ته شايد اهي ڪاغذ ئي هن کي آمريڪا جو ثابت ڪري ڇڏين. اهو ئي پس منظر آهي، جنهن ۾ مارا لاگو جي رات جو اهو گيت دلين ۾ چڀي ٿو آمريڪا هڪ مهاجر ملڪ آهي. ان جي زمين تي ريل جون پٽڙيون مهاجر هٿن وڇايون. ان جي ڪارخانن ۾ مهاجرن جو پسينو وهيو، ان جي اسپتالن ۾ مهاجر نرسون جاڳنديون رهيون ۽ ان جي هوٽلن ۾ مهاجر هٿن ماني پچائي. پر جڏهن اقتدار جي هالن ۾ "آئس" گونججندو آهي ته ڪيترن ماڻهن کي اها گونج پنهنجن دروازن تي ٺڪ ٺڪ ۾ اچي ٿي.

انهيءَ ڪري 2026 جي شروعات ۾ اها وڏيو هڪ سوال بڻجي چڪي آهي. جيڪڏهن سال جي پهرين جشن ۾ "آئس" نعري طور گونجي رهيو آهي، جيڪڏهن سوشل ميڊيا تي فخر سان چيو پيو وڃي ته 2026 ملڪ بدريءَ جو سال هوندو ۽ جيڪڏهن اهي ئي ماڻهو پاليسيءَ جا چهرا به آهن ته پوءِ 2026 مهاجرن لاءِ کهڙو سال هوندو؟

ڪجهه ماڻهو چوندا ته اهو رڳو اتفاق آهي، رڳو هڪ گانو پر مهاجر ڄاڻن ٿا ته رياست جي ٻولي هميشه سرڪاري نوٽيسن ۾ ناهي ڳالهائيندي، ڪڏهن ڪڏهن اها جشن جي گيتن ۾ به ڳالهائيندي آهي. انهيءَ ڪري هي واقعو رڳو طنز يا مذاق نه آهي، پر هڪ آئينو آهي. هڪ آئينو جنهن ۾ طاقت پنهنجي لاءِ ڪل ڏسي ٿي ۽ مهاجر پنهنجي لاءِ دستڪ.

۽ ان جي باوجود، آمريڪا جي سڀ کان وڏي سچائي اها آهي ته ان جو ضمير مڪمل طور تي مئو ناهي. اهي ئي انگ اکر جيڪي خوف وڌائن ٿا، اهي ئي سوال به اٿارين ٿا. اهو ئي سماج، جتي سخت پاليسيون نهن ٿيون، اتي ئي عدالتن ۾ اپيلون به ٿين ٿيون، وڪيلن جون جدوجهدون به ۽ گهٽين ۾ احتجاج جون صدائون به گونجن ٿيون. مارا لاگو جي بال روم جي اها وڊيو هاڻي رڳو هڪ ڪلپ نه رهي آهي. اها 2026 جي هڪ تمهيد بڻجي چڪي آهي. هڪ ٿڌو پيغام انهن لکين مهاجرن لاءِ جيڪي هر نئين سال جي رات دعا ڪن ٿا ته هي سال ٻارن لاءِ اسڪول جو هجي، گهر لاءِ ڪرايو پورو ڪرڻ جو هجي ۽ دل لاءِ سڪون جو هجي. پر جڏهن طاقت "آئس آئس بيبي" تي جهومي ٿي ته سندن دل ۾ هڪ ئي سوال جاڳي ٿو: "ڇا هي سال اسان لاءِ به نئون سال آهي يا اهو ئي پراڻو خوف آهي، جيڪو رڳو نئين ڪيلنڊر ۾ منتقل ٿي ويو آهي؟"

5 جنوري هڪ سڀاڳو ڏينهن!

ڊاڪٽر پرهه سڪينا گاد

5 جنوري 1928 تي لاڙڪاڻي ۾ مسٽر شاهنواز خان ڀٽو جي گهر هڪ فرزند پيدا ٿيو سندس نالو ڏاڏي جي پياري دوست نواب امير علي لاهوري ذوالفقار علي خان ڀٽو رکيو. جيڪو اڳتي هلي قائدِ عوام ذوالفقار علي ڀٽو جي نالي سان ڪروڙين دلين تي راڄ ڪرڻ لڳو. تاريخ جي ورقن ۾ هميشه اهي ماڻهو زنده رهندا آهن، جيڪي پنهنجي ديس ۽ ديس جي ماڻهن لاءِ ڪجهه ڪري ويندا آهن. اهي هميشه سونهري اکر ۾ لکيا ۽ پڙهيا ويندا آهن. شهيد ذوالفقار علي ڀٽو هڪ تاريخ ساز شخصيت جو مالڪ هو. جنهن پنهنجي مدبرانه سوچ سلوڪ ۽ سمجهه سان ڪي ئي تاريخ ساز ڪم ڪيا. جنهن تي اسان جيترو فخر ڪيون اوترو گهٽ آهي.

شهيد ذوالفقار علي ڀٽو اهڙو ليڊر هو، جنهن پنهنجي فڪر ۽ فلسفي سان تاريخي ڪم ڪيا. جنهن ۾ شملا معاهدو، 90 هزار جنگي قيدين جي آزادي، هزارين ايڪڙ زمين جي واپسي، پهرين اسلامي سربراهي ڪانفرنس ۽ مسلم ملڪن سان سٺا پاڻيءَ وارا رشتا قائم ڪري سچ پچ ته ماڻهن جون دليون کٽي ورتيون. 1970ع ڌاري پاڪستان ۾ آيل وڏي ٻوڏ دوران پيرين پنڌ نڪري پوڻ عام ماڻهوءَ سان ميل جول وڌائڻ ۽ انهن جا مسئلا ڪن ڏيئي ٻڌڻ ۽ موقعي تي حل ڪرڻ ڪنهن تاريخي دستاويز کان گهٽ نه آهي.

شهيد ذوالفقار علي ڀٽو چاهيندو هو ته سنڌ ۾ رهندڙ ماڻهن مان احساسِ ڪمتري ختم ڪجي. ان سلسلي ۾ هن تعليم تي وڌ ۾ وڌ توجهه ڏني ۽ هو چاهيندو ته سنڌ جو ماڻهو تعليم يا نوڪريءَ لاءِ پللي ٻاهرين دنيا سان ڪلهو ڪلهي ۾ ملائي هلي. شهيد ذوالفقار علي ڀٽي جي دورِ حڪومت ۾ بنا ڪنهن فرق جي هزارين تعداد ۾ روزگار جي سلسلي ۾ ماڻهو ڀرتي ٿيا، جيڪي اڄ تائين ٻاهرين ملڪن ۾ آهن ۽ پنهنجو ۽ پنهنجي خاندان جو گذر سفر شاناءتي نموني ڪري رهيا آهن.

قائدِ عوام ذوالفقار علي ڀٽو پاڪستان کي پنهنجي پيرن تي بيٺل ڏسڻ پئي چاهيو. ان لاءِ واڳون سنڀالڻ جي ڪجهه مهينن جي اندر ڀٽي صاحب ملڪ ۾ ڪئين سڌارا آندا. انهن ۾ تعليم ۽ پوليس کاتي ۾ سڌارا، مزدورن لاءِ زرعي سڌارا آندا. صنعتن کي هٿي وٺرائڻ ۽ بي زمين هارين کي زمين ڏيڻ سڀ کان اهم سماجي انصاف جو واعدو پورو ٿي رهيو هو.

نه صرف ايترو پر شهيد ذوالفقار علي ڀٽو 1973ع واري آئين جو ڪم به پنهنجي هٿ ۾ ڪنيو جيڪو سڀ کان مٿاهون هو. چاڪاڻ ته ان ذريعي قائدِ عوام صرف هڪ دستاويز تيار ڪرڻ نه ٿي چاهيو پر ان جو مقصد عوام جي ضرورتن کي پورو ڪرڻ لاءِ هڪ بنيادي قانون مهيا ڪرڻ هيو. هن عوام کي جاگيردارانه سياست جي چنبي مان آزاد ڪيو. هن سياست کي عام ماڻهوءَ تائين منتقل ڪيو ۽ اهو ڪڙمي، ڪاسبي، هاري، مزدور، خان، سردار، جاگيردار ۽ وڏيري جي باهمي دوستيءَ ۾ منسلڪ ٿي ويو هو. صديون پراڻو اهو ناتو ٽٽي چڪو هو ۽ پيپلز پارٽي ۽ ڀٽي صاحب انهيءَ آزاديءَ جي مثال بڻجي چڪو آهي.

جيڪڏهن اڄ قائدِ عوام شهيد ذوالفقار علي ڀٽو زنده هجي ها ته پاڪستان دنيا اندر هڪ الڳ مقام تي ڪر کنيو بيٺل نظر اچي ها پر پوءِ به شهيد قائد عوام جو ڇڏيل ائٽمي پروگرام اسلامي ملڪن ۾ اڄ به ڳاٽ اوچو ڪري بيٺل آهي ۽ ڪنهن به دشمن ملڪ پاران پاڪستان خلاف ڪنهن قسم جي جارحيت جا باري ۾ سوچڻ تي مجبور ضرور ڪري ٿو. اڄ قائد عوام شهيد ذوالفقار علي ڀٽي جي 92هين سالگرهه تي اسين کيس سلام ۽ خراج تحسين پيش ڪريون ٿا. بقول شاهه لطيف رح جي ته:

ڀلي ڄايون ماڻرو سڏيون صالحن،
محشر جي ميدان ۾ مرسي مرڪن،
ٻين ويچارين اوجاڳئي اجايان ڪيا (شاهه لطيف)

شهيد ذوالفقار علي ڀٽو: هڪ تاريخ ساز شخصيت!

قاضي اشهد عباسي

شهيد ذوالفقار علي ڀٽو پاڪستان جي انهن عظيم ۽ تاريخ ساز اڳواڻن مان هو، جن نه رڳو ملڪ جي سياست جو رُخ ڦيرائي ڇڏيو پر عوام ۾ شعور، سڃاڻپ ۽ بنيادي حقن جو احساس به پيدا ڪيو. هو پاڪستان پيپلز پارٽي (PPP)جو باني هو ۽ سندس قيادت هيٺ پاڪستان سياسي، معاشي ۽ سماجي ميدانن ۾ اهڙا گهرا ۽ ڊگهي مدي وارا نشان ڇڏيا، جيڪي تاريخ ۾ هميشه ياد رکيا ويندا. سندس زندگي وطنِ عزيز لاءِ جدوجهد، قرباني ۽ مضبوط عوامي نظريي جي عملي تصوير هئي.

ذوالفقار علي ڀٽو 5 جنوري 1928ع تي سنڌ جي شهر لاڙڪاڻي ۾ پيدا ٿيو اعليٰ تعليم حاصل ڪرڻ کان پوءِ هن عملي سياست ۾ قدم رکيو ۽ 1950ع واري ڏهاڪي ۾ فيلڊ مارشل ايوب خان جي ڪابينا ۾ اهم وزارتون سنڀاليون. پر جلد ئي هن آمريت سان اختلاف ڪندي عوامي سياست جو رستو اختيار ڪيو ۽ 1967ع ۾ پاڪستان پيپلز پارٽيءَ جو بنياد وڌو. پارٽيءَ جو نعرو "اٽو لٽو ۽ اجهو" عام ماڻهوءَ جي دل جي آواز بڻجي ويو، جنهن پٺتي پيل ۽ محروم طبقن کي سياسي طاقت عطا ڪئي. 1971ع جي قومي سانحي ۽ جنگ کان پوءِ ذوالفقار علي ڀٽي هڪ شڪست کاڌل ۽ مايوس قوم جي قيادت سنڀالي. هو پهريان پاڪستان جو صدر ٿيو ۽ پوءِ 1973ع جي متفقه آئين تحت وزيراعظم چونڊيو ويو. اهو آئين ڀٽي صاحب جو سڀ کان وڏو تاريخي ڪارنامو سمجهيو وڃي ٿو جنهن پاڪستان کي پارلياماني، جمهوري ۽ وفاقي رياست جي مضبوط بنياد فراهم ڪئي.

اهم تاريخي قدم: 1973ع جو متفقه آئين: شهيد ڀٽو پاڪستان کي پهريون متفقه آئين ڏنو جنهن جمهوريت، وفاقيت، پارلياماني نظام ۽ بنيادي انساني حقن کي آئيني تحفظ فراهم ڪيو.

ايٽمي پروگرام جي شروعات: ڀٽي صاحب کي پاڪستان جي ايٽمي پروگرام جو باني ۽ معمار چيو وڃي ٿو. هن ملڪ جي دفاع ۽ اسٽريٽجڪ خودمختياريءَ کي يقيني بڻائڻ لاءِ اهو بهادرانو فيصلو ڪيو جنهن پاڪستان کي ناقابلِ تسخير بڻائي ڇڏيو.

معاشي ۽ فلاحي سڌارا: حڪومت صنعتي، تعليمي، زرعي، مزدور ۽ زميني سڌارا متعارف ڪرايا. جن جو مقصد دولت جي منصفاڻي ورڇ ۽ مزدور توڙي هاري طبقي کي حقن ۽ تحفظ جي فراهمي هو. پرڏيهي پاليسي ۽ عالمي ڪردار: ڀٽي صاحب پاڪستان جي پرڏيهي پاليسيءَ کي آزاد ۽ خودمختيار بنيادن تي تعمير ڪيو. هن چين سان هڪ پائيدار دوستيءَ کي فروغ ڏنو. مسلم دنيا کي هڪ پليٽ فارم تي گڏ ڪيو ۽ 1974ع ۾ لاهور ۾ اسلامي سربراهي ڪانفرنس جي ميزباني ڪري پاڪستان کي اسلامي دنيا ۾ هڪ اهم مقام ڏياريو.

چيلينجز، جدوجهد ۽ شهادت:

جيئن ته شهيد ڀٽو عوامي ڀلائيءَ لاءِ انقلابي قدم کنيا، تيئن سندس دور ۾ سياسي مخالفت، سازشن ۽ ڇڪتاڻ ۾ به اضافو ٿيندو ويو. خاص طور تي 1977ع جي چونڊن کان پوءِ پيدا ٿيل سياسي بحران کي بهانو بڻائي جنرل ضياءُ الحق فوجي بغاوت ذريعي چونڊيل حڪومت جو تختو اونڌو ڪيو. ذوالفقار علي ڀٽي کي جيل ۾ وڌو ويو ۽ هڪ تڪراري ڪيس وسيلي 4 اپريل 1979ع تي کيس ڦاهي ڏئي شهيد ڪيو ويو.

جيڪو هڪ عظيم عوامي اڳواڻ جو عدالتي قتل هو. جنهن کي اڄ خود عدليه به تاريخ جي هڪ سنگين غلطي تسليم ڪري چڪي آهي. سندس شهادت پاڪستان جي سياسي تاريخ ۾ اهڙو گهرو زخم ڇڏي وئي، جيڪو اڄ تائين ڀرجي ناهي سگهيو. شهيد ڀٽو جمهوريت، عوامي حاڪميت ۽ حق توڙي سچ جي علامت بڻجي هميشه لاءِ امر ٿي ويو.

شهيد ذوالفقار علي ڀٽو جي خدمتن سبب ئي قاديانين کي آئيني طور اقليت قرار ڏنو ويو. جيڪو سندس ديني ۽ قومي بصيرت جو چٽو ثبوت آهي. سندس بهادر خاندان به ساڳئي خدمت واري فلسفي تي هلندو رهيو. جنهن جي نتيجي ۾ سندس نياڻي شهيد محترمه بينظير ڀٽو سميت ڪيترن ئي جانثارن ملڪ ۽ قوم لاءِ پنهنجيون جانيون قربان ڪيون ۽ شهادت جي اعليٰ مرتبي تي فائز ٿيا.

اڄ شهيد ذوالفقار علي ڀٽي جي سالگرهه جي موقعي تي قوم سندس جدوجهد، قرباني ۽ عوامي خدمتن کي ڀرپور خراج عقيدت پيش ڪري ٿي. سندس فلسفو اڄ به جمهوريت، برابري، خودمختياري ۽ سماجي انصاف لاءِ جدوجهد ڪندڙن لاءِ مشعلِ راهه بڻيل آهي.

الله تعاليٰ اسان جي عظيم قائد شهيد ذوالفقار علي ڀٽو، سندس فرزندن ۽ شهيد محترمه بينظير ڀٽو جي مڪمل مغفرت فرمائي ۽ اسان کي سندن خلق جي خدمت ڪرڻ واري فلسفي تي عمل ڪرڻ جي توفيق عطا فرمائي، آمين!

اڄوڪو ڏينهن 05 جنوري

زوار مولي بخش

زوار مولي بخش هالا جو مرثيه گو شاعر هو. هن جو جنم اڄوڪي ڏينهن تي 1887ع ۾ محمد اسماعيل ميمڻ جي گهر هالا ۾ ٿيو. 1908ع ڌاري شاعري ڪرڻ شروع ڪيائين. سندس شاعريءَ ۾ مرثيه، غزل ۽ قصيدا وغيره شامل هئا. هن لڳ ڀڳ 80 مرثيا لکيا، جيڪي هالا جي ٿر ۾ گهڻو مشهور ٿيا. هن 27 جولاءِ 1977ع تي رحلت ڪئي. هن جي مرثئي جو هڪ نمونو محمد حبيب سنائيءَ جي ڪتاب "هالا جا رنگ هزار" ۾ شامل آهن.

محمد خان مجيدي

اڄوڪو ڏينهن سنڌ جي عظيم قومي شاعر محمد خان مجيديءَ جي جنم جو ڏينهن آهي. سنڌ جي هن انمول شاعر 5 جنوري 1918ع تي جهوڪ شريف تعلقي ميرپور بٺوري جي هڪ ننڍڙي ڳوٺ شادمان جتوئيءَ ۾ اکيون کوليون. سندس والد قيصر جتوئي جهوڪ شريف جي درگاهه جو هڪ هاري هو. ننڍڙي محمد خان ڳوٺ جي پٽين ۾ ٻڪريون چاريندي 1932ع ۾ سنڌي فائنل جو امتحان پهرئين نمبر ۾ پاس ڪيو ۽ 1934ع ۾ پرائمري استاد بڻجي قوم جي نونهالن جي علم جي اُڃ اجهائڻ شروع ڪئي. پاڻ هڪ ساک وارو محنتي استاد هو ۽ سڄي عمر ٻارڙن کي سلجهاءُ ۽ سجاڳيءَ جا سبق ڏيندي 1976ع ۾ سجاول مان رٽائر ٿيو. محمد خان مجيديءَ شاعريءَ جي شروعات تڏهن ڪئي، جڏهن هو اڃا اسڪول ۾ پڙهندو هو. پهريون شعر 1937ع ۾ لکيائين، جيڪو 1938ع ۾ الوحيد اخبار ۾ ڇپيو. شروع ۾ ايم جتوئيءَ جي تخلص سان شاعري ڪندو هو پر 1950ع کان مجيدي تخلص اختيار ڪيائين. سندس شاعريءَ جو پهريون ڪتاب "سنڌڙي ۽ ان جون قومون" 1962ع ۾ ڇپجي پڌرو ٿيو انهيءَ ڪتاب ۾ سنڌ جي ذاتين جي نالي سان 96 بندن تي مشتمل سندس هڪ ڊگهو نظم شامل آهي. جنهن جي هر بند ۾ اَٽ اَٽ سِٽون آهن. رٽائر ٿيڻ کان پوءِ هُن سنڌ لاءِ ڪئين شاهڪار قومي گيت لکيا. کيس سنڌ جي قوم پرست شاعريءَ جو ابو چئجي ته غلط نه ٿيندو. 1980ع واري ڏهاڪي ۾ سندس شعر يونيورسٽين ۾ شاگردن تنظيمن جي هر فنڪشن جو سينگار هوندا هئا. 2000ع ۾ سندس شاعريءَ جو ٻيو ڪتاب "مٽي منهنجي مٽي" شايع ٿيو. لفظن جو جڙاءُ، ٻوليءَ جو ميٺاج ۽ قومي جذبو سندس شاعريءَ کي هر دل جو آواز بڻائي ڇڏي ٿو. سنڌ جو هي قومي شاعر 7 اپريل 2003ع تي اسان کان وڇڙي ويو. سندس هڪ غزل آهي ته: مٽي منهنجي مٽي آهي، جنهن ۾ سِنڌو جتي آهي. مٽيءَ

تان جي مرڻا آهن، مرڻا واپس ورڻا آهن.

سنڌر مجرم

هندستان جي هن ناميارو شاعر، ڪهاڻيڪار ۽ صحافيءَ جو پورو نالو سندر ميٺگهراج جڳواڻي ۽ تخلص مجرم آهي. سنڌي ٻوليءَ جي بااختيار اداري پاران ڇپيل انسائيڪلوپيڊيا سنڌيانا ۾ هن جي جنم جي تاريخ 5 جنوري 1925ع لکيل آهي. جڏهن ته ايس بلو رائو جي 1983ع ۾ ڇپيل ڪتاب Who's who of Indian Writers ۾ هن جي جنم جي تاريخ 5 جنوري 1945ع ڄاڻايل آهي. هو سنڌ جي مشهور شهر ڀريا ۾ پيدا ٿيو ۽ ورهاڱي کان پوءِ هندستان جي شهر احمدآباد جا وڃي وسايائين. هو ٽن رسالن سيجي، ڦلواڙي ۽ گلشن جو اسسٽنٽ ايڊيٽر رهيو. سندس شاعريءَ جا به مجموعا اڪرين وهايا اشڪ (1974ع)، نيٽن وهايو نير (1976ع) ۽ ڪليون ۽ گل (1978ع) ڇپجي چڪا آهن. جڏهن ته سندس ڪهاڻين جو ڪتاب "اڌوري زندگي اڌورا آرام" (1976ع) پڻ شايع ٿي چڪو آهي.

عبدالڪريم بلوچ

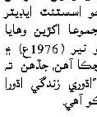

عبدالڪريم بلوچ پاڪستان ٽيليويزن جو مشهور سنڌي ڳالهائيندڙ پروڊيوسر هو. سندس جنم 5 جنوري 1938ع تي ڪراچيءَ جي بغدادي واري علائقي ۾ ٿيو پر سندس مائٽ لڏي وڃي ڪوٽڙيءَ جي ڳوٺ يوسف بلوچ ۾ آباد ٿيا. عبدالڪريم بلوچ جو تدبيڻ ڪوٽڙيءَ ۾ ٿي گذريو. مشهور اداڪار ساقي سندس ٻاءُ هو. هن ڪوٽڙيءَ جي شيردل هاءِ اسڪول مان مئٽرڪ جو امتحان پاس ڪيو ۽ سنڌ يونيورسٽيءَ مان ماسٽري ڊگري حاصل ڪئي. هن پنهنجي فني سفر جي ابتدا 1955ع ۾ ريڊيو پاڪستان حيدرآباد کان ڪئي. 1966ع ۾ پروڊيوسر طور پاڪستان ٽيليويزن تي ڪم شروع ڪيائين. 1999ع ۾ جنرل مئنيجر طور رٽائر ٿيو. 2007ع ۾ سندس خدمتن جي اعتراف طور ڪيس پاڪستان جي صدر پاران حسن ڪارڪردگيءَ جو تمغو ڏنو ويو. عبدالڪريم بلوچ ٽيليويزن تان اردو ۽ سنڌيءَ ۾ ڪيترائي يادگار پروگرام ٽيليڪاسٽ ڪيا. هن ڪيترن ئي هونهار اداڪارن کي ٽيليويزن تي متعارف ڪرايو. جن ۾ نور محمد لاشاري، شفيع محمد شاهه، انور سولنگي ۽ گلاب چانڊيو شامل آهن. هن ناميارو انسان 6 آگسٽ 2008ع تي دم ڏٽيءَ جي حوالي ڪيو.

دين محمد شيخ

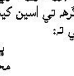
مختيار اٽڻ

هن مشهور سنگيتڪار جو جنم اڄوڪي ڏينهن تي 1941ع ۾ تعلقي شهدادپور ضلعي سانگهڙ جي ڳوٺ جادم جوٺيجي ۾ ٿيو هن مئٽرڪ تائين تعليم ٽنڊي آدم مان حاصل ڪئي ان بعد سچل سرمست آرٽس ڪاليج مان بي اي تائين تعليم حاصل ڪري ليبر کاتي ۾ ملازمت اختيار ڪيائين. هن شاگرديءَ واري زماني کان ئي ڳائڻ شروع ڪيو. 1959ع کان ريڊيو تي ڳائڻ شروع ڪيائين. ڪجهه سنڌي ۽ اردو فلمن ۾ به پس پرده ڳائڻي طور پنهنجي آواز جو جادو جاڳايائين. انهن فلمن ۾ رنگ محل، منڙا شال ملن، نئي انداز (اردو) ۽ وفا ياران دي (پنجابي) شامل آهن.

ڪيس ڪوٽڙيءَ ۾ دفنايو ويو.

ڊاڪٽر غوث بخش خاصخيلي

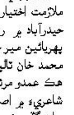

ڊاڪٽر غوث بخش خاصخيلي چوٽيءَ جو تعليمدان ۽ اڏاوتي انجنيئرنگ جو هڪ ساک وارو ماهر آهي. سندس جنم 5 جنوري 1957ع تي محراب پور تعلقي جي ڳوٺ سومر خان خاصخيليءَ ۾ ٿيو. پرائمري تعليم پنهنجي ڳوٺ مان حاصل ڪيائين. مئٽرڪ محراب پور مان پاس ڪيائين. بئچلر آف انجنيئرنگ جي سند مهراڻ يونيورسٽي ڄامشوري مان حاصل ڪري انهيءَ ئي يونيورسٽيءَ جي سول انجنيئرنگ واري شعبي ۾ ليڪچرار مقرر ٿيو. نوڪريءَ دوران کيس اسڪالرشپ ڏئي برطانيه موڪليو ويو. جتان هن ماسٽر آف انجنيئرنگ جي سند شيفيلڊ يونيورسٽيءَ مان ۽ ڊاڪٽريٽ جي سند اسڪاٽلينڊ جي گلاسگو يونيورسٽيءَ مان حاصل ڪئي وطن ورڻ کان پوءِ هن مهراڻ يونيورسٽيءَ جي سول انجنيئرنگ ڊپارٽمينٽ ۾ پروفيسر ۽ چيئرمين طور خدمتون سرانجام ڏنيون. اڳتي هلي آرڪيٽيڪچر ۽ سول انجنيئرنگ جو ڊين مقرر ٿيو ۽ انهيءَ ئي عهدي تي رهندي 2017ع ۾ رٽائر ٿيو. سندس شمار مهراڻ يونيورسٽيءَ جي انتهائي محنتي، ايماندار ۽ ماهر استادن ۾ ٿيندو هو. اڄڪلهه اسراءِ يونيورسٽي حيدرآباد ۾ پروفيسر طور ڪم ڪري رهيو آهي.

مرزا غلام حيدر بيگ قنبر

مرزا غلام حيدر پنهنجي دور جو مشهور مرثيه گو شاعر هو. اڄ سندس ورسيءَ جو ڏينهن آهي. مرزا غلام حيدر 1834ع ڌاري مرزا فتح علي بيگ جي گهر ۾ خيرپور ميرس ۾ ڄائو. ان وقت جي دستور مطابق ديني ۽ درسي تعليم حاصل ڪيائين ۽ تعليم پوري ڪرڻ کان پوءِ خيرپور جي ميرن وٽ ملازمت اختيار ڪيائين. اڳتي هلي خيرپور ڇڏي حيدرآباد ۾ رهائش اختيار ڪيائين. حيدرآباد ۾ پهريائين مير حسن علي خان ۽ بعد ۾ مير نور محمد خان ٽالپر وٽ مصاحب طور ڪم ڪيائين. هو هڪ عمدو مرثيه گو شاعر هو پنهنجي والد کان شاعريءَ ۾ اصلاح وٺندو هو ۽ پنهنجي ۽ والد ۽ پاڻ سان گڏ مرثيه خواني ۽ نعت خواني ڪندو هو. هن ڪربلا معليٰ جي زيارت جو به شرف حاصل ڪيو. هن 5 جنوري 1921ع تي وفات ڪئي.

سيف ٻنوي

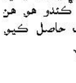

اڄوڪو ڏينهن سنڌ جي نالي واري ليکڪ، سياسي ڪارڪن ۽ صحافي سيف ٻنويءَ جي ورسيءَ جو ڏينهن آهي. سيف جو جنم 21 جون 1944ع تي سجاول ضلعي جي شهر ٻنون ۾ ٿيو. انڪري پاڻ کي ٻنوي سڏايائين. سندس اصل نالو محمد رحيم ولد محمد خان ڪڇي سومرو هو. سيف سندس قلمي نالو هو. 1962ع ۾ مئٽرڪ جو امتحان پاس ڪري اسڪول ۾ استاد مقرر ٿيو پر 1972ع ۾ انهيءَ نوڪريءَ تان استعيفا ڏئي ڇڏيائين. 1972ع کان 1974ع تائين سنڌ يونيورسٽيءَ جي انگريزي شعبي ۾ پڙهيو پر پوءِ پڙهائي ڇڏي ڏنائين. 1974ع کان 1976ع تائين وفائي پرنٽنگ پريس ڪراچيءَ ۾ مينيجر ٿي ڪم ڪيائين. 1976ع ۾ سنڌ نيوز حيدرآباد ۾ سب ايڊيٽر طور ڪم ڪيائين. ان بعد مختلف اخبارن سان سلهاڙيل رهيو. شاعريءَ سان ننڍي هوندي کان ئي لڳاءُ رهيس ۽ شاعريءَ ۾ نالي واري شاعر ساقي سجاوليءَ کان رهنمائي وٺندو هو. ڀٽائيءَ جي شاعريءَ سان عشق هئس. 1996ع ۾ هن "لطيف خواني" نالي ٻني ۾ هڪ تنظيم جوڙي، جنهن ۾ هو ڀٽائيءَ جي بيتن کي سمجهڻ ۽ صحيح اچارن جي ادائيگيءَ لاءِ گڏجاڻيون ڪوٺائيندو هو. هو سنڌي ادبي سنگت جو ميمبر پڻ رهيو سياسي طور تي هو سنڌ نيشنل اسٽوڊنٽس فيڊريشن سان لاڳاپيل رهيو. 5 جنوري 2010ع تي لاڏاڻو ڪيائين.

بقايا 1 — 2 ڄڻا فوت

ٽرالر مسافر وين سان ٽڪرائجي ان جي مٿان ڪلٽي ٿي پيو جنهن جي نتيجي ۾ 13 ورهين جي ٽينگري مرڪ خاصخيلي ۽ 50 ورهين جو هڪ شخص فوت ٿي ويا، جڏهن ته عورت سميت 5 ڄڻا زخمي ٿي پيا.حادثي بعد وين ۾ ڦاٿل ماڻهن کي ڪڍڻ لاءِ ڪرين گهرائي وئي. زخمين کي وڏي مشڪل سان ڪڍي هالا اسپتال منتقل ڪيو ويو. فوتي ۽ زخمي هڪ ئي خاندان سان تعلق رکن ٿا، جيڪي ٽري ميرواهه کان ڪراچي شادي ۾ شرڪت لاءِ وڃي رهيا هئا.عين موقعي تي وين ۾ سوار ٽي ڄڻا ٽرالر کي ڪري پوندي ڏسي گاڏي مان ٽپو ڏئي جان بچائي ويا. زخمين الزام هنيو آهي ته موٽروي پوليس جي غيرفعال هجڻ سبب حادثو پيش آيو.واقعي بعد علائقي ۾ ڏک ۽ ڏمر جي لهر پکڙجي وئي آهي، جڏهن ته انتظاميه طرفان جاچ شروع ڪئي وئي آهي.

بقايا 2 — ٽڏي تي فوت

سبب ٽڏي تي ئي فوت ٿي ويو اطلاع ملڻ تي ايڌي رضاڪار ۽ پوليس پهچي فوتي جو لاش ضروري ڪاروائي لاءِ اسپتال منتقل ڪيو ويو جتي فوتي جي سڃاڻپ قادر بخش گهانگهرو طور ٿي فوتي ڪنڊيارو ويجهو ڳوٺ شريف گهانگهرو جو رهواسي ٻڌايو پيو وڃي ، فوتي جو لاش ضروري ڪاروائي بعد وارث ڪٺائي ويا ياد رهي ته قومي شاهراهه جي تعميراتي ڪم سبب انساني جانين جو نقصان معمول ٿي ويو آهي

بقايا 3 — شادي تقريب

ڪي سنڌن مذهبي رسمن موجب شادي جي بنڌڻ ۾ ٻڌو ويو. ٽنڊو آدم، شهدادپور، جهول، سنجهورو، سانگهڙ، مٽياري، هالا، ٽنڊوالهيار، شهيد بينظير آباد، مورو، سڪرنڊ، ڪپرو، ميرپورخاص ۽ عمرڪوٽ سميت مختلف علائقن مان گهوٽ ۽ ڪنوارون ڄاڃين سميت تقريب ۾ پهتيون، جتي دهلن ۽ شرنائين جي سُرن سان سنڌن شاندار استقبال ڪيو ويو. مسلمان جوڙن جا نڪاح اسلامي طريقي سان پڙهايا ويا، جڏهن ته هندو ۽ عيسائي جوڙن جون شاديون سنڌن مذهبي رسمن ۽ رواجن تحت ڪرايون ويون. تقريب دوران گهوٽن ۽ ڪنوارن کي ڪپڙا، سون جو ڪوڪو، روڪ رقم، هنڊ، ڪمبل ۽ گهر جي استعمال جون شيون ڏنيون ويون، جن جي مجموعي ماليت هڪ لک رپين کان وڌيڪ هئي. ان سان گڏ ڄاڃين ۽ مهمانن لاءِ ماني جو به ڀرپور بندوبست ڪيو ويو. تقريب ۾ وڏي وزير سنڌ جي اقليتي معاملن بابت خاص معاون شام سندر آڊواڻي، وفاقي مذهبي هم آهنگي واري وزارت جو ميمبر راجيش ڪمار هرداسائي، تعلقه ناظم غلام مرتضيٰ جوڻيجو، عاشق حسين سائد سميت سياسي، سماجي ۽ معزز شخصيتن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي. ان موقعي تي ميڊيا سان ڳالهائيندي وڏي وزير سنڌ جي اقليتي معاملن بابت خاص معاون شام سندر آڊواڻي چيو ته ٽنڊو آدم جي ڌرتي هميشه کان امن، ڀائيچاري ۽ مذهبي رواداري جي علامت رهي آهي، جتي اڄ به مختلف مذهبن سان واسطو رکندڙ ماڻهو گڏجي خوشين جا لمحات ملهائي رهيا آهن. هن چيو ته هڪ ئي اسٽيج تي مسلمان، هندو ۽ عيسائي جوڙن جون شاديون ڪرائڻ سنڌ جي صوفي روايتن، برداشت ۽ انساني همدردي جي اعليٰ مثال آهي. شام سندر آڊواڻي چيو ته پاڪستان پيپلزپارٽي جي حڪومت غريب، مستحق ۽ لاچار ماڻهن جي ڀلائي کي پنهنجي اولين ترجيح بڻايو آهي ۽ سماجي ڀلائي جا اهڙا پروگرام حڪومت ۽ سماج جي گڏيل ذميواري آهن. هن چيو ته سنڌ حڪومت پاران اجتماعي شادين لاءِ هر جوڙي کي 10،10 هزار رپيا روڪ امداد فراهم ڪئي وئي آهي ته جيئن نئون شادي شده جوڙن کي زندگي جي شروعات ۾ سهارو ملي سگهي. هن وڌيڪ چيو ته حڪومت اقليتن سميت سڀني شهرين کي برابر حق ڏيڻ ۽ کين معاشي ۽ سماجي طور مضبوط ڪرڻ لاءِ سنجيده قدم کڻي رهي آهي. اهڙيون تقريبون نه صرف غريب خاندانن جو بار هلڪو ڪن ٿيون، پر سماج ۾ محبت، ڀائيچاري ۽ هڪجهڙائي جو پيغام به ڏين ٿيون. شام سندر آڊواڻي چيو ته سنڌ حڪومت مستقبل ۾ به اهڙن نيڪ ڪمن جي هر ممڪن سرپرستي ڪندي ۽ سماجي تنظيمن سان گڏجي وڌيڪ فلاحي منصوبن تي ڪم ڪيو ويندو. اڏيرو لال ويلفيئر جي چيئرمين بابا راجڪمار ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته وڌندڙ غربت سبب غريب طبقو پنهنجن ٻارن جون شاديون ڪرائڻ کان لاچار آهي، جنهن ڪري ڪيترين نياڻين جي عمر وڏي وڃي ٿي. هن چيو ته سندن تنظيم بنا ڪنهن مذهبي فرق جي گڏيل ڪيترن سالن کان مسڪين ۽ مستحق جوڙن جون اجتماعي شاديون ڪرائي رهي آهي. هن حڪومت ۽ صاحب حيثيت ماڻهن کي اپيل ڪئي ته هو اڳتي اچي وڌيڪ غريب خاندانن جي مدد ڪن. راجيش ڪمار هرداسائي چيو ته هڪ ئي اسٽيج تي هندو، مسلمان ۽ عيسائي جوڙن جي گڏيل شادي مذهبي هم آهنگي ۽ رواداري جو شاندار مثال آهي، جيڪو سنڌ جي امن ۽ ڀائيچاري واري سڃاڻپ کي وڌيڪ مضبوط ڪري ٿو.

بقايا 4 — ٻه فوت

ناريجو زخمن جا سوي نه سهندي فوت ٿي ويو پوليس موجب فوتي نوجوان جو لاش ضروري ڪاروائي بعد ابائي ڳوٺ منتقل ڪيو ويو آهي لاش گهر پهچڻ تي گهر ۾ ڪهرام مچي ويو. جڏهن ته مرحوم جي نماز جنازا ۾ مٽن مائٽن ۽ شهرين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي.

بقايا 5 — هڪ زخمي گرفتار

ڌاڙيل گهر ۾ گهڙي اهل خانه کي يرغمال بڻائي ڌاڙ جي واردات بعد فرار ٿي رهيا هئا، ته علائقي جي پوليس کي بروقت اطلاع ملي. پوليس پارٽي موقعي تي پهتي ته ڌاڙيلن پوليس کي ڏسندي ئي فائرنگ شروع ڪري ڏني، پوليس جي جوابي فائرنگ جي نتيجي ۾ ٽي (03) ڌاڙيل موقعي تي مارجي ويا، جڏهن ته هڪ ڌاڙيل قيوم ولد محبوب زخمي حالت ۾ گرفتار ڪيو ويو. زخمي ڌاڙيل کي فوري طور چيپا ايمبولينس ذريعي عباسي شهيد اسپتال منتقل ڪيو ويو ايس ايس پي سينٽرل ٻڌايو واقعي واري هنڌ تان هٿيار ۽ ٻيا شواهد تحويل ۾ ورتا ويا آهن. واقعي جي وڌيڪ جاچ جاري آهي، جڏهن ته وڌيڪ تفصيل بعد ۾ جاري ڪيا ويندا. ٻئي طرف ايڊيشنل آءِ جي ڪراچي پوليس مقابلي دوران ڏوهاري عنصرن خلاف بهادرانه ۽ ڪامياب ڪاروائي تي پوليس آفيسرن ۽ جوانن جي ڪارڪردگي کي ساراهيندي کين شاباش ڏني آهي. ايڊيشنل آءِ جي ڪراچي وڌيڪ چيو ته ڪراچي پوليس شهرين جي تحفظ ۽ ڏوهن جي مڪمل خاتمي لاءِ پرعزم آهي.

بقايا 6 — 15ڄڻا زخمي

سڄاول منتقل ڪيو ويو. زخمين مان چار عورتن جي حالت نازڪ هجڻ سبب کين فوري طور ڪراچي ريفر ڪيو ويو آهي. نازڪ حالت ۾ مريم، جولي، سويرا ۽ خظو شامل آهن. ٻين زخمين ۾ روزينا، ڪنن نسيمان، نڏين اسلم، خانو سميت مجموعي طور 15 ڄڻا شامل آهن. ريسڪيو ذريعن موجب زخمين ۾ عورتون ۽ ٻار پڻ شامل آهن، جن کي اسپتال ۾ طبي سهولتون فراهم ڪيون ويون پوليس واقعي جي جاچ شروع ڪري ڇڏي آهي.

بقايا 7 — اسپتال داخل

چوهاڻ ۽ بليدي برادري جي ٻن ڌرين ۾ خونريز جهيڙو ٿي پيو جنهن ۾ لٺين سروڻن جو آزادانه استعمال ڪيو ويو جنهن جي نتيجي ۾ ٻنهي ڌرين جا 4 ڄڻا جاويد چوهاڻ . عمران چوهاڻ . لياقت بليدي ۽ مصري بليدي سخت زخمي ٿي پيا جن کي علاج لاءِ تعلقه اسپتال ٽنڊوآدم آندو ويو ٻي سيڪشن پوليس پهچي ٻنهي ڌرين جون اين سيون داخل ڪري وڌيڪ جاچ ڪري رهي آهي.

بقايا 8 — عهديدار چونڊيا ويا

سيڪريٽري خادم حسين سومرو، آفيس سيڪريٽري رحمت الله سومرو. جڏهن ته شهر جي معزز سياسي، سماجي، مذهبي شخصيتن تي مشتمل 10 رڪني ڪاميٽي جنهن ۾ آغا شفيق خان درانئي، سيد عبدالقادر شاهه امروٽي، سائين نظام الدين پٽي، ايڊووڪيٽ سيد محمد علي شاهه مولوي شفيق الرحمان پٺاڻ، آغا عبدالرحمن خان عرف ڏاڏو خان، حافظ مشتاق احمد سومرو، شفيق احمد مهر زوار غوث بخش شيخ، علي حيدر شاهه ايگزيڪيوٽو ڪميٽي ميمبر منتخب ڪيا ويا. شهر جي چونڊيل عهديدارن ۽ ايگزيڪيوٽو ڪميٽي جي ميمبرن صحافين سان ڳالهائيندي چيو ته شهر جي عوامي مسئلن ۽ فلاحي ڪمن لاءِ شهري اتحاد خالص غير سياسي بنيادن تي بغير ڪنهن مذهبي ۽نسلي امتياز جي انساني همدردي جي حوالي سان شهرين جي خدمت ڪندو رهندو.

بقايا 9 — لاڏاڻو ڪري ويو

ڪيس سوين آلين اکين سان ابائي قبرستان ۾ مٽي ماءُ حوالي ڪيو ويو هوڏانهن سنڌس پوئٽيرن نعيم پهوڙ،اعظيم پهوڙ ۽ ٻين سان تعزيت جو سلسلو جاري آهي

بقايا 10 — جهيڙو، احتجاج

جا ڪجهه ماڻهو اسان جي درزي جي دڪان تي آيا ۽ کين اڳواٽ اطلاع ڏيڻ ڪانسواءِ ئي ڪپڙا فوري طور تي تيار ڪري ڏيڻ لاءِ دٻاءُ وڌو. اسان کين چيو ته ڪپڙا سڀاڻي ملندا، جنهن تي هو ڪاوڙجي پيا ۽ اسان مٿان تشدد ڪيو. هنن وڌيڪ الزام هنيو ته مخالفن ٿاڻي اندر پوليس جي موجودگي ۾ به مٿن حملو ڪيو پر پوليس خاموش تماشائي بڻيل رهي. مظاهرين انتظاميا تي سخت ڪاوڙ جو اظهار ڪندي چيو ته نصيرآباد پوليس بااثرن جي ونگار وهي رهي آهي، جنهن ڪري اسان کي تحفظ نٿو ملي. هنن وس وارن ۽ اعليٰ اختيارين کان گهر ڪئي ته معاملي جي شفاف جاچ ڪرائي، پوليس جي نااهلي جو نوٽيس ورتو وڃي ۽ ملوث جوابدارن کي گرفتار ڪري اسان سان انصاف ڪيو وڃي، ٻي صورت ۾ احتجاج جو دائرو وڌايو ويندو.

بقايا 11 — ڏوهه جو اعتراف

آهي ڪيماڙي پوليس فوري ۽ موثر ڪاروائي ڪندي مک جوابدار مسرور حسين کي گرفتار ڪري ورتو ايس ايس پي ڪيماڙي امجد شيخ موجب گرفتار جوابدار مسرور حسين ابتدائي جاچ دوران ٿي ڄڻن جي قتل جو اعتراف ڪري ورتو آهي. پوليس اختيارين جو چوڻ آهي ته جوابدار بيان ڏنو آهي ته مقتوله عورت تعويذ ڏيڻ جو ڪم ڪندي هئي، جوابدار جي بيان موجب عورت ڪارو جادو ڪري ڪيس بليڪ ميل ڪندي هئي، جنهن ڪري هو سخت ذهني دٻاءُ ۽ خوف جو شڪار هو. جوابدار موجب ان ئي ذهني پريشاني سبب هن عورت اٿيلا ۽ سندس ٽن معصوم ٻارن کي قتل ڪيو. ايس ايس پي امجد شيخ وڌيڪ ٻڌايو ته جوابدار گرفتاري کان پوءِ جلد ئي ڏوهه قبول ڪري ورتو جڏهن ته جاچ جي سمورن پهلوئن کي پيشيوراڻي انداز ۾ اڳتي وڌايو پيو وڃي ته جيئن واقعي جي سمورن سببن ۽ پس پرده عملن کي واشگاف ڪري سگهجي. پوليس موجب شاهدين کي مضبوط بنيادن تي گڏ ڪيو پيو وڃي ته جيئن جوابدار کي قانون موجب سخت سزا ڏياري سگهجي. ٻئي طرف سنڌ جي گهرو وزير ضياءُ الحسن لنجار ڊي آءِ جي ساوٿ، ايس ايس پي ڪيماڙي امجد شيخ ۽ سندس ٽيم جي وقت سر تيز ۽ پيشيوراڻي ڪاروائي کي ساراهيندي شاباش ڏني آهي. سنڌ جي گهرو وزير جو چوڻ آهي ته سنگين ڏوهن خلاف سنڌ پوليس جي 'زيرو ٽالرنس' پاليسي تي سختي سان عمل جاري رکيو ويندو ۽ ڪنهن به ڏوهاري کي قانون کان مٿانهون نه سمجهيو ويندو. گهرو وزير واضح ڪيو ته شهرين جي جان ۽ مال جو تحفظ حڪومت سنڌ جي اولين ترجيح آهي ۽ اهڙن وحشيانه ڏوهن ۾ ملوث عنصرن خلاف بنا فرق جي ڪاروائي ڪئي ويندي. ڪيماڙي پوليس جي فوري گرفتاري ۽ جاچ ۾ اڳڀرائي ان ڳالهه جو ثبوت آهي ته سنڌ پوليس عوام جي تحفظ لاءِ هر وقت متحرڪ ۽ پرعزم آهي.

بقايا 12 — هڪ زخمي

وٽان هٿياربندن جي مدد سان موٽر سائيڪل ڦر ڪرڻ جي ڪوشش مزاحمت ڪرڻ تي سخت زخمي ڪري موٽر سائيڪل ڦرڪري فرار ٿيڻ ۾ ڪامياب ٿي ويا سندس کي ڦورن ناهوڪو ڪنڪو پڻ چارهيو هٿي طرف گمبٽ پوليس نٿن پتن جي کڏ ڦريل عوام سورن ۾ پوليس جا نٽ ڦورن کي کير به روڪڻ وارو ڪير به ڪونهي

بقايا 13 — احتجاجي مظاهرو

ڪندي پنهنجي غصي ۽ بيزاري جو کليل اظهار ڪيو ويو. تعلقه موومينٽ جي سڏ تي موومينٽ جي ڪنوينر ڪامريڊ علي محمد بروهي ۽ ڊپٽي ڪنوينر زيب علي ساريو جي اڳوائيءَ ۾ باذهه ميڊيا هائوس کان ٽائون هال تائين احتجاجي ريلي ڪڍي وئي، جنهن ۾ مختلف مڪتبه فڪر سان لاڳاپيل شخصيتن علي انور عسڪري، عزيز بروهي، دودو ديشي، اصغر نوناري، منور نوناري، مولا بخش قلبوٽو، حاجي معشوق بروهي، نور محمد بليدي، احمد خان بروهي، نور احمد هيسباڻي، علي رضا نوناري، محمد امين سيال، علي بخش سولنگي، طاهر نور هيسباڻي، افضل سائيل، محمود مسڻ، امير علي منگي، وزير سيال، ظفر نوناري، نادر قلبوٽو شبير قلبوٽو عبدالرحمان پٽي، فهد ميرائي ۽ وقار سنڌي سميت شهرين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي. ان موقعي تي ريلي کي خطاب ڪندي اڳواڻن چيو ته باذهه شهر سان ڄاڻي واڻي ماٽيلي ماءُ وارو سلوڪ ڪيو پيو وڃي. ماضي جو خوشحال ۽ ڪاروباري شهر اڄ حڪومتي نااهلي، انتظامي بدحالي ۽ سياسي بي ڌيانيءَ سبب بربادي ڪناري پهچي چڪو آهي. هنن چيو ته ٽٽل رود، گٽرن جا ڍين پيئڻ جي صاف ۽ مٺي پاڻي جي کوٽ، صحت ۽ تعليم جهڙيون بنيادي سهولتون اڻلڀ آهن، جنهن ڪري شهري سخت پريشاني جو شڪار بڻيل آهن. اڳواڻن چيو ته تعلقي جو درجو نه ملڻ سبب باذهه انتظامي طور لاوارث بڻيل آهي، جنهن جي نتيجي ۾ منشيات ۽ جوا جهڙا ناسور شهر ۾ کلي عام هلي رهيا آهن. نوجوان نسل تباهي طرف ڌڪجي رهيو آهي، جڏهن ته اختياريون خاموش تماشائي بڻيل آهن. هنن چيو ته گذريل سٽن سالن کان پرامن، جمهوري ۽ آئيني طريقي سان مطالبا ڪيا پيا وڃن، پر هر پيري حڪمرانن رڳو واعدا ڪري وقت ٽاريو آهي، اعلانن ۽ يقين ڏيارڻ جو ڪو به عملي نتيجو سامهون نه اچي سگهيو آهي، جنهن سبب باذهه جي عوام ۾ سخت مايوسي ۽ ڪاوڙ پکڙجي چڪي آهي. احتجاج ڪندڙن سنڌ حڪومت کي خبردار ڪندي چيو ته جيڪڏهن فوري طور باذهه کي تعلقي جو درجو نه ڏنو ويو ته احتجاج جو دائرو وڌايو ويندو. شهر جي ترقي، امن امان، ڪاروبار ۽ بنيادي مسئلن جو واحد حل باذهه کي تعلقي جو درجو ڏيڻ آهي ۽ هن جائز مطالبي تان ڪنهن به صورت ۾ پوئتي نه هٽبو. هنن مطالبو ڪيو ته حڪمران پنهنجي واعدن تي عمل ڪندي باذهه کي تعلقي جو درجو ڏيڻ وارو نوٽيفڪيشن جاري ڪن.

بقايا 14 — مال سري ويو

5 ڄڻا سخت زخمي ٿي پيا موٽروي پوليس موجب زخمي واپارين کي قاضي احمد تعلقا اسپتال منتقل ڪيو ويو آهي حادثي جو شڪار ٽرالر چوپايو مال پنجاب کان کڻي ڪراچي وڃي رهيو هو ته قاضي احمد ٽول پلازه وٽ حادثو پيش آيو آهي هوڏانهن واپارين جي چوڻ موجب ڪروڙين رپين جو نقصان ٿيو آهي، جنهن جي ذميوار موٽروي پوليس آهي.

بقايا 15 — احتجاج

ٻڌڻ لاءِ تيار ناهي اسان هن مهانگائي جي دور ۾ اسان پنهنجي ٻچن کي ٻن ويلن جي ماني کائڻ لاءِ پريشان آهيون ۽ فاقا ڪشي واري زندگي گذاري رهيا آهيون اسان جا جائز مطالبا معذور ڪوٽا تي نوڪريون ڏنيون وڃن جيڪڏهن اسان جا جائز مطالبا نه مڃا ويا ته پنهنجي پاڻ کي پيٽرول هاري باهه ڏئي زندگيءَ جو انت آڻي ڇڏينداسون.

بقايا 16 — انت آڻي ڇڏيو

وارثن احوالي ڪيو . فوتڻ جي خودڪشي ڪرڻ جو ڪارڻ معلوم ناهي ٿي سگهيو . وڌيڪ پوليس جانچ شروع ڪري ڇڏي آهي فوتڻ جو لاش گهر پهچڻ تي گهر ۾ ڪهرام مچي ويو ڪيس سوين آلين اکين سان ابائي قبرستان ۾ مٽي ماءُ حوالي ڪيو ويو

بقايا 17 — اڄ شروع ٿيندو

ڪندا.ڪنوينشن ۾ شرڪت لاءِ پاڪستان فيڊرل يونين آف جرنلسٽس جو مرڪزي صدر افضل بٽ حيدرآباد پريس ڪلب پهتو جتي سنڌس شاندار استقبال ڪيو ويو. پي ايف يو جي مرڪزي اڳواڻن لالا رحمان سمون، خالد ڪوکر، اقبال ملاح حيدرآباد جي سينئر صحافي جاني خاصخيلي پنهنجي ساٿين سان گڏ افضل بٽ جو ڀرپورنموني سان آڌرڀاءُ ڪيو.صحافي اڳواڻن چيو ته ڪنوينشن جو مقصد صحافين کي درپيش مسئلن، اظهار راءِ جي آزادي، ميڊيا ورڪرن جي تحفظ ۽ پيشوراڻه حقن بابت گڏيل حڪمتِ عملي جوڙڻ آهي. اڳواڻن وڌيڪ چيو ته اهڙا ڪنوينشن صحافين ۾ اتحاد، يڪجهتي ۽ شعور پيدا ڪرڻ ۾ اهم ڪردار ادا ڪن ٿا.ڪنوينشن دوران مختلف سيشنز ۾ ملڪ جي موجوده ميڊيا صورتحال، صحافين کي درپيش خطرا، معاشي مسئلا ۽ مستقبل جي حڪمتِ عملي تي تفصيلي بحث ڪيو ويندو جڏهن ته آخر ۾ ٺهراءَ پڻ منظور ڪيا ويندا.

بقايا 18 — ادبي ڪانفرنس

شريڪ، محمد امين مگسي ادب، ٻولي، سماج ۽ ڌرتيءَ جو رول ماڊل ، سنڌ دوست، وطن دوست ڪردار، فلم ۽ ڊاڪيومينٽري ناهڻ جو اعلان، ثقافت کاتي ۽ ٻين ادارن کان محمد امين مگسي جا ڪتاب ڇپرائڻ، سوبو مگسي جي تعليمي اداري کي محمد امين مگسي جي نالي منسوب ڪرڻ جي گهر خبر موجب ناميارو اديب، محقق، اسڪالر سنڌي ادبي سنگت ضلع ڪراچي جي اڳوڻي ضلعي رابطا سيڪريٽري محمد امين مگسي جي پنجين ورسي جي موقعي تي سنڌي ادبي سنگت شاخ ميهڙ پاران ميهڙ ۾ سڳا آفيس ۾ محمد امين مگسي ادبي ڪانفرنس ٿي جنهن ۾ سڄاڻ ڌرين وڏي تعداد ۾ شرڪت ڪئي ، محمد امين مگسي ادبي ڪانفرنس جي صدارت ناميارو اديب، محقق، اسڪالر سنڌ يونيورسٽي ڪئمپس دادو جي پرو وائيس چانسلر پروفيسر ڊاڪٽر اظهر علي شاهه ڪئي ، خاص مهمان ناميارو اديب، مترجم تنگر چنا هو اعزازي مهمان معين مگسي ايڊوڪيٽ، علامه احمد ذهين مگسي ، آزاد انور ڪانڌڙو معصوم بخاري، امتياز عادل سومرو، سرمد بروهي، سيد علي اڪبر شاهه جوئيٽر ۽ هئا. محمد امين مگسي ڪانفرنس کي صدارتي خطاب ڪندي ناميارو اديب، محقق، اسڪالر سنڌ يونيورسٽي ڪئمپس دادو جي پرو وائيس چانسلر پروفيسر ڊاڪٽر اظهر علي شاهه چيو ته محمد امين مگسي ادب، ٻولي، سماج ۽ ڌرتيءَ جو رول ماڊل ، سنڌ دوست، وطن دوست ڪردار هو. هن لکڻين ۾ محبت ۽ انسانيت وارو فڪر ڏنو هن معياري ۽ اعليٰ درجي جا مضمون لکيا. سنڌس لکيل ڪتاب ايندڙ نسلن لاءِ مشعل راهه آهن. سنڌس شخصيت تي فلم ۽ ڊاڪيومينٽري ناهڻ گهرجي، ناميارو اديب، مترجم تنگر چنا چيو ته سنڌ کي اڄ به محمد امين مگسي جي ڪردار جي گهرج آهي، اهڙو عالم جيڪو وطن دوست به هجي، ادب دوست به هجي، صلح ڪل جي مذهبي رواداري ۽ انساني ڀائيپي جو نه رڳو داعي هجي پر ان جي عملي صورت به هجي، هو قديم ۽ جديد علم جو سنگم هو محمد امين مگسي وفا ۽ محبت جو پيڪر هو محمد امين مگسي جي ڀائرن معين مگسي ايڊوڪيٽ، علامه احمد ذهين مگسي چيو ته محمد امين مگسي جهڙن سنڌ دوست اديبن، صاحب ڪتاب ماڻهن جي سوچ، فڪر تخيل کي سماج اندر جديد ۽ منفرد انداز ۾ منتقل ٿيڻ گهرجي، جيئن ماڻهو ان کي قبول ۽ پنهنجو ڪن، محمد امين مگسي کي علم وارن سان محبت ۽ چاهه رهيو هن وڏي قومي خدمت ڪئي، هو قومي سوچ رکندڙ ۽ سائين جي ايم سيد جي فڪر جي ويجهو رهيو سنڌي ادبي سنگت جي اڳوڻي مرڪزي جوائنٽ سيڪريٽري آزاد انور ڪانڌڙو چيو ته محمد امين مگسي ڪراچي ۾ سنڌي ٻولي جو رکوالو هو سنڌي ادبي سنگت جو جاکوڙي ڪردار هو سنڌ صدين تائين مٿس فخر ڪندي رهندي، سنڌي ادبي سنگت شاخ ميهڙ مٿس فلم ۽ ڊاڪيومينٽري ٺهرائيندي، ناميارو اديب، شاعر امتياز عادل سومرو چيو ته محمد امين مگسي هڪ اهڙو عالم، اديب، منڪر آهي جنهن جون خدمتون اسان جي علمي ادبي تاريخ جو اهم حصو آهن ، ناميارو شاعر معصوم بخاري چيو ته محمد امين مگسي هڪ عالم، تاريخدان هئڻ سان گڏ تمام وڏو انسان دوست ۽ محبتون ميڙيندڙ شخصيت هو. ادبي ڪانفرنس کي سرمد بروهي، سليم مگسي، زاهد گوتم، حافظ بدرالدين آگرو، ڊاڪٽر غياث الدين ابڙو، ڊاڪٽر عبدالمجيد ٻليدائي، نذير بروهي ، انجنيئر غلام مصطفي مبين مگسي، معين مگسي ايڊوڪيٽ، علامه احمد ذهين مگسي ، ابوبڪر مگسي، آزاد انور ڪانڌڙو معصوم بخاري، امتياز عادل سومرو سيد علي اڪبر شاهه جوئيٽر محسن رضا چانڊيو الطاف جاتوئي، عبد چنا، بشير پنڊ، محبوب جاتوئي، اعجاز ڪانڌڙو ممتاز خاصخيلي، حذب [illegible] ميهڙائي، غلام مصطفي اثر جتوئي، منظور محبتي زرداري، نماڻو صديق مهيسر محمد حسين مگسي، وفا اشفاق مگسي، اسد راهي چنا، اويس قريشي ۽ ٻين خطاب ڪيو محمد امين مگسي ادبي ڪانفرنس ۾ محمد امين مگسي کي ڀيٽا پيش ڪرڻ لاءِ منظوم مشاعرو به ٿيو ڪانفرنس ۾ ثقافت کاتي ، سنڌي ادبي بورڊ ۽ ٻين ادارن کان محمد امين مگسي جا ڪتاب ڇپرائڻ، سوبو مگسي جي هڪ تعليمي اداري کي محمد امين مگسي جي نالي منسوب ڪرڻ جي گهر ڪئي وئي.

بقايا 19 — مسئلن تي غور

بروز سومر نصرپور ۾ جڏهن ته 9 جنوري تي عثمان شاهه هڙي ۽ سلطان آباد ۾ مدح صحابه جلوس ڪڍيو ويندو ڪليم الله قائم خاني پنهنجي خطاب ۾ چيو ته پاڪستان راهِ حق پارٽي ٽنڊوالهيار جي مسئلن کان باخبر آهي جمعو 16 جنوري تي ٽنڊوالهيار جي مسئلن بابت معززين جو اجلاس منعقد ڪيو ويندو جنهن ۾ ضلعي جي مسئلن تي لائحہ عمل تيار ڪيو ويندو اجلاس ۾ مولانا ڪاشف حنفي، علامه علي شير مهر، مولانا ظهور ڪشميري، محمد آطارق قريشي، حافظ ڏني بخش لغاري، رسول بخش هڪڙيو مولانا عبدالله جمالي، مولانا عبدالحميد فاروقي، مزمل حسين عرف سچل داٺود پوٽو، عبدالماجد سهتو ۽ ٻيا اڳواڻ پڻ شريڪ ٿيا

بقايا 20 — پهلوانن جا مقابلا

حبيب منگسي سان گڏو ملاح رضوان پنجابي سان مصطفى لنجواڻي عشوق شيدي سان عاشق شيدي منور چانڊيو سان مقابلا ڪيا جنهن ۾ ترين هٿي مخالف پهلوان کي چنڊين ۽ جهلون ڪري خوب انعام حاصل ڪيو پهلواڙو رائڊ ۾ جهل لاءِ ايندڙ پهلوان ترين تي وينل پهلوان کي جهل ڪرڻ لاءِ ٽي پيرا ڪوشش ڪندو آه جهل ۾ ناڪامي جي صورت ۾ ترين تي وينل پهلوان ڪامياب قرار ڏنو ويندو آه وڏي انگ ۾ شريڪ پهلواڙو رائڊ جي شوقينن پير شفي محمد شاه اسماعيل جمالي چانڊيو ريباري ۽ ٻين پهلوانن کي روڪ انعام سان گڏ اجرڪن جا تحفا پڻ ڏنا جڏهن ته ميلي ۾ بازارن کي سينگاريو ويو ۽ جهولن تي ٻارن جي رش رهي

بقايا 21 — رپورٽ جاري

ايس ايس پي شهيد بينظير آباد شبير احمد سيٺار جي اڳوائي ۾ ضلعي پوليس سال 2025 دوران ڏوهن جي خاتمي، امن امان جي قيام ۽ عوام جي جان ۽ مال جي تحفظ لاءِ اثرائتي ۽ نتيجه خيز ڪارروائيون ڪيون. ان سلسلي ۾ ضلعي پوليس پاران ساليانه ڪارڪردگي رپورٽ جاري ڪئي وئي آهي. رپورٽ موجب سال 2025 دوران قتل جا 59 ڪيس داخل ڪيا ويا، جن ۾ 183 جوابدارن کي گرفتار ڪيو ويو. ساڳي عرصي دوران پوليس جا 100 مقابلا ٿيا، جن ۾ 6 ڏوهاري مارجي ويا جڏهن ته 71 ڏوهاري زخمي حالت ۾ گرفتار ڪيا ويا. پوليس 33 ڏوهاري گينگز کي ٽوڙي ڇڏيو. ضلعي پوليس پاران 1568 اشتهاري ۽ روپوش جوابدارن کي پڻ گرفتار ڪيو ويو. غيرقانوني هٿيارن خلاف ڪارروائي دوران 210 ڪيس داخل ڪيا ويا ۽ 209 جوابدارن کي گرفتار ڪيو ويو. پوليس وٽان ڪلاشنڪوف، شارٽ گن، رائفلون، پسٽل، ريوالور، ماوزر، ريپيٽر بولٽس، ڪارتوس ۽ 2 هٿ گرنيڊ برآمد ڪيا ويا. منشيات خلاف جاري مهم دوران 336 ڪيس داخل ڪري 360 منشيات فروشن کي گرفتار ڪيو ويو. پوليس وڏي مقدار ۾ چرس، آفيم، هيروئن، آئس، ڀنگ، ڪچي شراب، پنٽس ۽ گٽڪو/ماوا برآمد ڪيو. گٽڪا ۽ ماوا خلاف 376 ڪيس داخل ڪري 414 جوابدارن کي گرفتار ڪيو ويو، جڏهن ته 8848 ڪلو کان وڌيڪ گٽڪا سپاري هٿ ڪئي وئي. پوليس پاران ڪروڙين رپين ماليت جون چوري ٿيل گاڏيون ۽ ٻيون مسروقه شيون به برآمد ڪيون ويون، جن ۾ 81 موٽر سائيڪلون، 8 ڪارون ۽ ٻيون گاڏيون شامل آهن. ان کان علاوه 8 تولا سون، 8 ڪلو کان وڌيڪ چاندي ۽ 83 موبائل فون به هٿ ڪيا ويا. ٽريفڪ قانونن جي ڀڃڪڙي خلاف ڪارروائي دوران 4198 گاڏين کي چالان ڪيو ويو، جنهن مان 26 لک کان وڌيڪ رپيا ڏنڊ وصول ڪيو ويو. ايس ايس پي شهيد بينظير آباد شبير احمد سيٺار چيو آهي ته پوليس مستقبل ۾ به ڏوهن خلاف بنا ڪنهن فرق جي سخت ڪارروائي جاري رکندي ۽ عوام جي تحفظ کي اوليت ڏيندي.

بقايا 22 — سردار عبدالرحيم

ايف سنڌ جي صدر محسن قادر هنگورو سميت 80 نوجوانن خلاف ڪيس داخل ڪرڻ تي سخت ردعمل ظاهر ڪيو آهي. سردار عبدالرحيم چيو ته حر جماعت جا نوجوان اعليٰ حضرت پير صاحب پاڳاري جي واضح حڪمن مطابق ڪڏهن به قانون کي هٿ ۾ نه ٿا وٺن ۽ پنهنجن ڪارڪنن کي اڪيلا نه ٿا سمجهن. هن زور ڏنو ته سانگهڙ حر جماعت جو ڳڙهه، هميشه کان پرامن علائقو رهيو آهي، پر پيپلز پارٽي سان وابسته عنصر ڄاڻي ٻوجهي ڪري امن ۽ امان کي خراب ڪرڻ جي ڪوشش ڪري رهيا آهن. سردار عبدالرحيم چيو ته ڪجهه ڏينهن اڳ بچو بادشاهه چوڪ تي پير صاحب پاڳاري جي صاحبزادي سيد محمد راشد شاهه راشدي جي آمد تي ايم ايس ايف جي صوبائي صدر محسن قادر هنگورو، سانگهڙ جي آرگنائزر اصغر مري ۽ ٻين نوجوانن هڪ استقبالي ڪيمپ قائم ڪيو جتي تاريخي ۽ پرامن استقبال ڪيو ويو، جنهن کي مخالف ڌريون هضم نٿي ڪري سگهن. هن الزام لڳايو ته پيپلز پارٽي سياسي مخالفن خلاف انتقامي ڪاروايون ڪري رهي آهي ۽ پوليس کي سياسي دٻاءُ هيٺ آڻي بيگناهه، معزز ۽ پرامن شهرين خلاف ڪوڙا ڪيس داخل ڪرايا پيا وڃن، جڏهن ته اصل جرمن تي ڪنٽرول ڪرڻ بدران سياسي بنيادن تي ڪارروايون ڪئي پيون وڃن. سردار عبدالرحيم چيو ته سانگهڙ جي پرامن ماحول کي ڄاڻ ٻوجهه ڪري خراب ڪرڻ جي ڪوشش ڪنهن به صورت قبول ناهي. هن مطالبو ڪيو ته ايم ايس ايف جي اڳواڻن ۽ نوجوانن خلاف درج ڪوڙا ۽ من گهڙت ڪيس فوري طور تي ختم ڪيا وڃن ۽ پوليس کي سياسي انتقام جو اوزار بڻجڻ کان روڪيو وڃي. سردار عبدالرحيم خبردار ڪيو ته پاڪستان مسلم ليگ فنڪشنل عوامي سطح تي احتجاج جو حق محفوظ رکي ٿي.

بقايا 23 — عبدالمجيد باديني

بلوچستان جي نائب امير ۽ جعفرآباد مان صوبائي اسيمبلي جي ميمبر عبدالمجيد باديني چيو آهي ته بلوچستان ۽ سنڌ جا ڏک درد هڪ جهڙا آهن. ٻئي صوبا قدرتي وسيلن سان مالا مال آهن، پر عوام بنيادي انساني حقن کان محروم، توڙي غربت ۽ مفلسي جو شڪار آهن. بلوچستان جا ماڻهو غيرتمند ۽ محب وطن آهن. صورتحال ۾ تبديلي ۽ پنهنجن حقن لاءِ عوام کي جاڳڻو پوندو سڙيل نظام ۽ قيادت جي تبديلي سان ئي بهتري آڻي سگهجي ٿي. هر هنڌ ظلم آهي. ناانصافي عام آهي، جنهن ڪري نظام کي تبديل ڪرڻ جو نعرو هاڻي ماڻهن جي دلين جي آواز بڻجي چڪو آهي. وڏيرا شاهي، مادي وسيلن ۽ وي آءِ پي ڪلچر جي ڪا به اهميت ناهي. حق ۽ سچ جي غلبي لاءِ محنت ۽ قربائي جي جذبي جي ضرورت آهي. اهڙن خيالن جو اظهار هن جماعت اسلامي سنڌ جي ميڊيا سيل جي دوري جي موقعي تي ڪيو. هن وڌيڪ چيو ته جماعت اسلامي امانت، ايمانداري ۽ خدمت جو نالو آهي. علائقي جي روايتي سياستدانن، سردارن ۽ جاگيردارن جي مقابلي ۾ جعفرآباد ۾ اسان جي ڪاميابي صرف الله جي مدد ۽ عوام جي محبت جو نتيجو آهي ڇاڪاڻ ته اسان پاڻ کي هر ووٽر جو خادم ۽ نوڪر سمجهي هن ذميواري کي پورو ڪري رهيا آهيون. اسان هميشه پاڻ کي احتساب لاءِ پيش ڪندا آهيون. هي سڀ ڪجهه خدا جي خوف ۽ جماعت اسلامي جي تربيت جو نتيجو آهي. چوٿد دنياوي شيون اسان لاءِ ڪا به اهميت نٿيون رکن ڇاڪاڻ ته اسان سمجهون ٿا ته اهو سڀ ڪجهه فنا ٿيڻ وارو آهي. اسين 8 فيبروري تي شڪرگذاري جو ڏينهن ملهائينداسين، ۽ جعفرآباد ۾ هڪ وڏو ميڙاڪو منعقد ڪيو پيو وڃي جنهن ۾ امير جماعت اسلامي حافظ نعيم الرحمان ۽ اڳوڻو امير سراج الحق ۽ ٻيا صوبائي اڳواڻ خطاب ڪندا. ان موقعي تي جماعت اسلامي سنڌ جو ناظم عمومي مولانا محمد دين منصوري، مرڪزي آڊيٽر بشير احمد، اطلاعات سيڪريٽري مجاهد چنا، ڊپٽي اطلاعات سيڪريٽري وزير علي جمالي، جڏهن ته جماعت اسلامي بلوچستان جا اڳواڻ مولانا محمد اسماعيل مينگل، محمد يوسف منگريو خاوند بخش مينگل آصف پنگر ۽ ٻيا دوست پڻ موجود هئا.

بقايا 24 — ڏنڊ مقرر

عباسي سردار حسين بخش ناريجو جي سربراهي ۾ فيصلو ٿي گذريو ڌر نمبر هڪ ناريجا تي مجموعي طور تي 60 لک ڏنڊ مقرر ٿيو ٻئي ڌرين کير کنڊ پنهي ڌرين جي ماڻهن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي امن جي فضا قائم ٿيندي ٻئي پاسي ايس ايس پي خيرپور سميع الله سومرو جي حڪم تي سيڪيورٽي جا انتظام سخت ڪيا ويا هيا

بقايا 25 — احتجاج جاري

مختلف ماڻهن شرڪت ڪري ڪارونجهر جي امڪاني ليزن خلاف نعري بازي ڪئي، اڳواڻن ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته ڪارونجهر مذهبي ثقافتي ۽ تاريخي ماڳ سان گڏ هتان جي لکين انساني آبادي، جهنگلي جيوت، جو جياپي جو سهارو آهي، حڪومت ڪارونجهر کي چند ڪمپنين ۽ سرمائيدارن کي ليزن تي ڏيڻي هن خوبصورت جبل جي ڪٽائي ڪرائڻ چاهي ٿي، جنهن جي خلاف هتان جو مقامي ماڻهون گذريل ڄاليهه ڏينهن کان سراپا احتجاج بڻيل آهن، هنن چيو ته ڪارونجهر جي امڪاني ليزن يا ڪٽائي کي هتان جو ماڻهو ڪنهن به صورت ۾ قبول نه ڪندو، اسان پنهنجي جبلن کي بچائڻ لاءِ هر فورم تي آواز اٿاريندا سين، هنن پهاڙن سان ئي هتان جي ماڻهن جي زندگي سلهاڙيل آهي.

بقايا 26 — فصل پاڻي هيٺ

مري جي ڳوٺ پير ڪڪو جي زميندار پير حاجن شاهه جي زرعي زمين وٽان شاخ پلٽي پئي جنهن سبب ناگناهه شاخ کي گهارو پئجي ويو ناگناهه شاخ کي گهارو پوڻ سبب زرعي زمين ۾ پوکيل ڪڻڪ ۽ ڪمند جو فصل پاڻي هيٺ اچي ويو ان حوالي سان سان شاخ جي مقرر داروغي موجب شاخ جي منڊ جي آبادگارن فصلن کي پاڻي پيارڻ ڇڏي ڏنو آهي جنهن سبب شاخ جي پوڇڙ ۾ پاڻي شاخ مان پلٽي پيو آهي ۽ گهارو پئجي ويو. گهارو ايڊو وڏو نه هو ڪنٽرول ڪيو ويو آهي.

بقايا 27 — فيصلو

بابت تفصيلي بريفنگ ڏني.جمعيت علماءِ اسلام ضلع سکر جي ترجمان مولانا امان الله سڪروي جي جاري ڪيل بيان موجب اجلاس ۾ متفقه طور اهو اهم فيصلو ڪيو ويو ته ڪارڪنن جي فڪري، تنظيمي ۽ دعوتي تربيت کي وڌيڪ مؤثر بڻائڻ لاءِ جمعيت علماءِ اسلام ضلع سکر جي اهتمام هيٺ 4 ۽ 5 فيبروري 2026 تي ٻه ڏينهن وارو تربيتي ڪنوينشن منعقد ڪيو ويندو، جنهن جي تيارين جو آغاز فوري طور ڪرڻ جون هدايتون جاري ڪيون ويون آهن.اجلاس ۾ مفتي شفيع محمد هاليجوي، مولانا غلام الله هاليجوي، مولانا عبدالڪريم عباسي، مولانا زبير احمد مهر، حافظ غلام مصطفيٰ بروڙو، مولانا غلام علي ديپ، مفتي ذبيح الله جتوئي، مولانا رفيق حمد ميرائي، قاري عبدالغفار سومرو، مولانا سيف الله سماٽ، حافظ ابو اسامه عباسي، فرزان علي ڦنوار سميت ٻين عهديدارن ۽ ڪارڪنن شرڪت ڪئي.شرڪاءَ اجلاس سکر شهر ۾ وڌندڙ بدامني، لاقانونيت، چوري ۽ ڦرن جي واقعن سميت عوامي بيچيني تي سخت ڳڻتي جو اظهار ڪيو. ان موقعي تي امير ضلع مولانا محمد صالح انڍڙ چيو ته سکر ۾ بدامني جو راڄ قائم ٿي چڪو آهي ۽ امن امان بابت سڀ دعويٰ بي اثر ثابت ٿي ويا آهن. اجلاس ۾ اهو به فيصلو ڪيو ويو ته جمعيت علماءِ اسلام ضلع سکر امن امان جي بحالي لاءِ شهر جي مختلف علائقن ۾ ڀرپور عوامي ۽ تنظيمي تحريڪ شروع ڪندي، جنهن جو تفصيلي شيڊول جلد جاري ڪيو ويندو. وڌيڪ اهو به طئي ٿيو ته منگل جي ڏينهن کان ضلعي جي سمورين تعلقن جو تنظيمي دورو شروع ڪيو ويندو، جنهن دوران تعلقه سطح تي تنظيمي رڪارڊ، ڪارڪردگي ۽ سرگرمين جو جائزو ورتو ويندو ته جيئن تنظيم کي وڌيڪ فعال، منظم ۽ مؤثر بڻائي سگهجي.اجلاس جي پڄاڻيءَ تي ملڪ، قوم، امن امان ۽ تنظيم جي ڪاميابي لاءِ خصوصي دعا گهري وئي.

بقايا 28 — ٽينگري فوت

حد ٽول پلازه پرسان ٽائر برسٽ ٿيڻ سبب ڪلٽي ٿي ڪري پئي جنهن جي نتيجي ۾ وين اندر سوار مسافر ممتاز بگٽي سندس ٽينگري هائيب، ٽينگري زينب ڪوسو محمد رفيق لهن خادم لهن غلام رسول معرفاڻي، جان محمد چانڊيو عبدالقدير ملغاڻي سميت 15 مسافر زخمي ٿي پيا جيڪي ڪيتري ئي وقت تائين واقعي واري هنڌ تڙپندا رهيا پر 1122 ايمبولينس سروس سميت ڪابه سرڪاري ايمبولينس زخمين کي ڪڍڻ لاءِ نه پهچي سگهي جنهن ڪري موقعي تي موجود ماڻهون مختلف سوارين ذريعي ڪٺائي سول اسپتال پهچايو جتي ڊاڪٽرن پاران زخمين کي طبي امداد ڏني وئي، جڏهن ته ٽينگري زينب ڪوسو سميت 3 مسافرن جي حالت ڳڻتي جوڳي هجڻ ڪري کين لاڙڪاڻو منتقل ڪيو ويو، ٽينگري زينب ڪوسو ڌيءَ ڏني بخش ڪوسو زخمن جي سٽ نه سهندي رستي ۾ ئي دم ڏئي حوالي ڪري ڇڏيو جنهن بعد ٽينگري کي جو مؤهه ايمبولينس ذريعي سندس ابائي ڳوٺ منتقل ڪيو ويو هوڏانهن ڪلٽي ٿيل وين واقعي واري هنڌ تي پيل رهي، آخري اطلاعن تائين حد جي ٿاڻي تي واقعي جو ڪيس داخل نه ٿي سگهيو هو.

بقايا 29 — اسپتال منتقل

ماڇي ٻڌايو ته اسان جي ڳوٺ ۾ ڪجهه عناصر بنا جواز حملو ڪيو آهي جن خلاف قانوني ڪاروائي ڪري انصاف تحفظ فراهم ڪيو وڃي.

بقايا 30 — بند، احتجاج

باوجود شاگردن کي علم کان محروم ڪري ڇڏيو آهي. جڏهن اسان جو نمائندو ڪڇي جي جام خضر ڳوٺ پهتو ته مين پرائمري اسڪول جي عمارت جو جائزو ورتو ويو. جتي اسڪول جا ٻئي مين گيٽ پڳل حالت ۾ ديوار سان گڏ پيل هئا، اسڪول ۾ تلڪو موجود نه هو جڏهن ته ڪلاس رومز ۾ ڪرسين بدران کٽون پيل هيون. ڳوٺاڻن ڏانهن ڪندي ٻڌايو ته ڪيترن سالن کان استاد اسڪول نٿا اچن، جنهن ڪري علائقي جا معصوم ٻار تعليم حاصل ڪرڻ کان محروم آهن. هنن وڌيڪ چيو ته هو پنوعاقل ۽ سکر جي تعليم کاتي جي عملدارن سان به مليا آهن، پر کين اهو جواب ڏنو ويو ته "اسان استادن کي پگهارون ڏئي رهيا آهيون، باقي اهي اسڪول اچن يا نه اچن، اها انهن جي مرضي آهي." هڪ ڳوٺائي ٻڌايو ته ٽي او ايجوڪيشن سان به ملاقات ڪئي وئي، جيڪو ڪڏهن ڪڏهن نالي ماتر استاد موڪلي ٿو پر باقاعده تعليمي عمل شروع نه ٿيڻ سبب ڪچي جي ڳوٺن جا شاگرد علم جي روشني کان محروم آهن. علائقي واسين اعليٰ اختيارين کان مطالبو ڪيو آهي ته فوري نوٽيس وٺي اسڪول کولي، باقاعده استاد مقرر ڪيا وڃن ته جيئن معصوم ٻارن جو مستقبل محفوظ بڻجي سگهي.

بقايا 31 — احتجاج ۾ تبديل

احتجاج ۾ تبديل ٿي وئي. انڊس ڪاليج لائبريريز نيٽ ورڪ جي سي اي او ۽ ناميور اديب آغا نور محمد پٺاڻ چيو ته جيستائين مثبت سوچ کي هٿي نه ملندي، تيستائين سماج جي خوشحالي ۽ ترقي ممڪن ناهي، تنهنڪري ضروري آهي ته ڪتابي مطالعي کي يقيني بڻايو وڃي، جيئن مثبت انساني خيالن جي نتيجي ۾ سماجي خوشحالي ۽ ترقي ممڪن ٿي سگهي. ڪالمسٽ همير چانڊيو چيو ته قبيلائي دهشتگردي ۾ قاتلن جي هٿن ۾ جيڪو هٿيار ۽ گولابارود آهي، اهو سردارن ۽ بااثر ماڻهن جو ڏنل آهي. نقاد ۽ ڪالمسٽ عديل مهر چيو ته معاشرتي تبديلي لاءِ فرد جو ڪردار انتهائي اهم آهي، جيڪو جيترو باشعور هوندو اوترو ئي باعمل به هجڻ گهرجي. ڪالمسٽ نسيم بخاري چيو ته جتي جتي وارداتون ٿي رهيون آهن، اتي جا انتظامي آفيسر ۽ بااثر ماڻهو رضاڪاراڻي طور پنهنجي سماجي حيثيتن تان هٿ کڻن يا وري امن ۽ امان کي يقيني بڻائي پنهنجي حيثيت جو ثبوت ڏين. ان موقعي تي سوشل اينڊ لٽريري فورم شڪارپور جي جنرل سيڪريٽري آصف شيخ، انور علي سومرو، محبت ٻابلاڻي، زبير ساجن چانڊيو، تصير ماڪو، عديل علوي، عابد حسين سولنگي، مختيار سومرو، طارق مهر، ڊاڪٽر گهنشام، غلام علي گل، حسام ميمڻ، پروفيسر حافظ عبدالقيوم خلجي، سيد مبين علي شاهه بخاري ۽ ٻين شرڪت ڪئي ۽ پنهنجن خيالن جو اظهار ڪيو. جيڪڏهن اوهان چاهيو ته مان هن ترجمي کي خبر جي انداز پريس رليز يا سادي سنڌي ۾ به ترتيب ڏئي سگهان ٿو.

بقايا 32 — زخمي ڪري ڇڏيو

ڪتن جو آزار وڌي ويو آهي اي سيڪشن ٿاڻي جي حد سائده ڳوٺ ۾ رولو ڪتن حملو ڪري ٻن ٽينگرن ڪامران ۽ ناصر علي کي ڏاڍي زخمي ڪري ڇڏيو ٻنهي ٻارڙن کي سندن وارثن طرفان سول اسپتال خيرپور منتقل ڪيو ويو جتي ويڪسين نه هجڻ سبب واپس گهر روانا ٿي ويا ٽينگرن جي وارثن صحافين کي ٻڌايو ته خيرپور ضلعي جي مختلف علائقن ۾ رولو ڪتن جو آزار وڌڻ بعد ڪيترائي ڀيرا احتجاج ڪرڻ جي باوجود ضلعي انتظاميه توڙي ميونسپل ڪاميٽي خيرپور طرفان رولو ڪتن جي خاتمي لاءِ مهم شروع نه ڪئي وئي هنن مطالبو ڪيو ته ضلعي ۾ ڪتا مار مهم جو آغاز ڪري شهرين کي ڇتن ۽ رولو ڪتن کان بچايو وڃي ۽ شهرين جون زندگيون محفوظ بڻايون وڃن.

بقايا 33 — نوجوان قتل

ڪي سندن وارثن پاران ڳڻتي جوڳي حالت ۾ ڪٺائي ٽراما سينٽر آندو ويو، جتي نوجوان عبدالغفار جتوئي زخمن جا سور نه سهندي دم ڏئي حوالي ڪري ڇڏيو ان موقعي تي مقتول نوجوان جي وارثن صحافين کي ٻڌايو ته ڳوٺ ۾ اسان جي برادري جي ماڻهن جو پاڻ ۾ جهيڙو ٿي پيو جنهن دوران عبدالغفار ۽ محمد عيسيٰ وچ ۾ پئي ڌرين کي ڇڏائڻ جي ڪوشش ڪئي، جنهن ۾ گوليون لڳڻ سبب اهڙو واقعو پيش آيو آهي. هوڏانهن مقتول نوجوان جو لاش اسپتال مان ضروري ڪاروائي بعد سندس وارثن حوالي ڪيو ويو

بقايا 34 — پاڻي بيهڻ احتجاج

پڪڙجي وئي آهي ان سلسلي ۾ هتان جي رهواسين حاجي مختيار علي انڙ اڪبر علي شاهاڻي، مرتضيٰ منگي، شفيق احمد ٻگهيو حاجي ارباب علي ڏيرو، حاجي اسد علي چنه ۽ ٻين ميڊيا آڏو دانهيندي ٻڌايو ته ڪافي سالن کان پي پي قيادت کي ووٽ ڏيندا آهيون پر مسلسل انتظاميا جي بي ڌياني ڪري ترقياتي ڪم نه ٿيڻ ڪري پاڙيسري عذاب جي زندگي گذارڻ تي مجبور بڻيل آهن، هنن چيو ته مست غلام نبي شاهه محلي جي مين گهٽي ڪيترن ئي سالن کان ڊٽي روڊ رستو نه ٺهڻ سان برساتي پاڻي، نالين جو گندو پاڻي بيهڻ سبب سخت پريشانين کي منهن ڏئي رهيا آهن ۽ ڪيترو عرصو گذرڻ باوجود به پاڙي جو مين روڊ نه ٺهي سگهيو آهي، هنن وڌيڪ چيو ته علائقي جي مين گهٽي هوندي به پ پ ووٽرن سان ناانصافي ٿي رهي آهي، هنن پ پ چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري، صدر پاڪستان آصف علي زرداري، وزيراعليٰ سنڌ مراد علي شاهه، چونڊيل نمائندا ۽ پ پ قيادت کان مطالبو ڪندي گهر ڪئي آهي ڏوڪري شهر جي مين گهٽي مست غلام النبي شاهه پاڙي ۾ تعميراتي ڪم شروع ڪرايو وڃي ته جيئن اسان به ٻين شهرين واڱر بنيادي سهولتن مان فائدو وٺي سگهون.

بقايا 35 — انصاف جو مطالبو

سنڌن ياءِ ڪسٽم کاتي ۾ آفيسر آهي ۽ سندس سفارش ذريعي نوڪري لڳرائي ويندي. هن چيو ته جوابدارن منهنجي پٽ ذوهيب جا سمورا ضروري ڪاغذ وٺي صحت کاتي جي مليريا پروگرام ۾ سپروائيزر مقرر ٿيڻ جو آرڊر جاري ڪيو جيڪو بعد ۾ جعلي ثابت ٿيو متاثر پورهيت ٻڌايو ته جڏهن مان پنهنجا پئسا واپس گهريا ته جوابدارن 2 لک روپين جو چيڪ ڏنو پر بينڪ ۾ جمع ڪرائڻ تي معلوم ٿيو ته اڪائونٽ ۾ ڪا به رقم موجود نه هئي ۽ اهو چيڪ پڻ جعلي نڪتو غلام مصطفيٰ جمالي ٻڌايو ته پيهر رقم جي واپسي لاءِ رابطو ڪرڻ تي موتمار ڌمڪيون ڏنيون ويون. هن وڌيڪ چيو ته انصاف لاءِ ڪڏهر ٿاڻي تي فرياد داخل ڪرائڻ ويس، پر پوليس فرياد وٺڻ کان انڪار ڪري ڇڏيو جنهن سبب مان سخت ذهني پريشاني جو شڪار آهيان. غلام مصطفيٰ جمالي چيو ته مان غريب ۽ مسڪين پورهيت آهيان ۽ فراڊ سبب سندس پٽ جو مستقبل تباهه ٿي ويو آهي. هن چيو ته جيڪڏهن سندس 6 لک روپيا واپس ملي وڃن ته پنهنجي پٽ لاءِ ڪو ننڍو ڪاروبار شروع ڪري سگهان هن صحت کاتي جي صوبائي وزير ڊاڪٽر عذرا فضل پيچوهو اعليٰ اختيارين ۽ قانون لاڳو ڪندڙ ادارن کان مطالبو ڪيو ته معاملي جو فوري نوٽيس وٺي جوابدارن خلاف قانوني ڪاروائي ڪري رقم واپس ڪرائي انصاف فراهم ڪيو وڃي.

بقايا 36 — شهري پريشان

شهري سخت پريشانيءَ ۾ مبتلا آهن ۽ پيئڻ جو پاڻي حاصل ڪرڻ لاءِ شهر کان پري علائقن تائين وڃڻ يا مهانگي اگهه تي پاڻي خريد ڪرڻ تي مجبور ٿي ويا آهن. شهرين رفيع [illegible] ميمڻ، ارشاد احمد ميمڻ، عجيب [illegible] ميمڻ، عبدالخالق ميمڻ، عظير احمد ميمڻ، حماد ميمڻ ۽ ٻين احتجاج ڪندي چيو ته ڪروڙين رپين جي لاڳت سان تعمير ڪيل اهي فلٽر پلانٽ نهڻ شرط ئي غيرفعال ٿي ويا، جن جي سار سنڀال ۽ بحاليءَ لاءِ لاڳاپيل کاتي ڪا به سنجيده ڪوشش نه ڪئي آهي. نتيجي طور غريب ۽ وچولي طبقي جا ماڻهو وڌيڪ متاثر ٿي رهيا آهن. جڏهن ته ٻار، عورتون ۽ بزرگ سخت ڏکيائين کي منهن ڏئي رهيا آهن احتجاج ڪندڙ شهرين ٻڌايو ته پاڻي جي کوٽ سبب روزاني زندگي سخت متاثر ٿي وئي آهي، ڪيترن علائقن ۾ ماڻهو پيئڻ جو پاڻي گڏ ڪرڻ لاءِ ڪلاڪن جا ڪلاڪ ضايع ڪن ٿا. هنن مطالبو ڪيو ته غيرفعال فلٽر پلانٽن کي ترت فعال ڪيو وڃي ۽ ذميوارن خلاف ڪاروائي ڪئي وڃي، جيئن عوام کي صاف پيئڻ جو پاڻي مهيا ڪري سگهجي.احتجاج ۾ شامل شهرين خبردار ڪيو ته جيڪڏهن جلد مسئلو حل نه ڪيو ويو ته احتجاج جو دائرو وڌايو ويندو.

بقايا 37 — 7 ڇيلا چوري

نسل جا 7 ڇيلا . روڪ رقم موبائل فون ڦر ڪري فرار ٿي ويا واقعي بعد حد جي پوليس پاران پهچي جاءِ واردات جو معائنو ڪري جاچ شروع ڪئي وئي

بقايا 38 — بخش چانڊيو

ڪي ان سان لهه وچڙ ۾ اچڻ گهرجي. آصف علي زرداري جهڙو قابل اڳواڻ سنڌن اندر موجود آهي پر هو ڪا واضح حڪمت عملي جوڙڻ کان قاصر آهن. پي ٽي آئي کي به ڳالهين جو رستو اختيار ڪرڻ گهرجي. هن چيو ته پ پ پنهنجي جرنل جي تعريف ڪئي آهي اها ڪا خراب ڳالهه ناهي. هن چيو ته ملڪ کي سياسي توڙي معاشي بحران مان پيپلز پارٽي ئي ڪڍي سگهي ٿي. پيپلز پارٽي سان ويهي ملڪ کي بهتري طرف وٺي وڃڻو پوندو.

بقايا 39 — شاندار تقريبون

ڪئي. ان کان علاوه، معروف عزادار ذاڪرين هائوس ۾ به ولادت مولاءِ ڪائنات جي حوالي سان هڪ پروقار تقريب جو اهتمام ڪيو ويو، جنهن ۾ معروف مذهبي اسڪالر علامه انصار ثقلين جعفري المشهدي، سيد عباس جعفري، سيد مشهد رضا، سيد رحمن ڪاظم، سيد صدا حسين، محمد عباس، رميز عباس سميت ٻين شرڪت ڪئي ۽ ڪيڪ ڪاٽيو ويو ساليانه امام بارگاهه فيض حسيني سيده ڳوٺ ۾ پڻ جشن مولود ڪعبه حضرت عليؑ ڀرپور نموني سان ملهايو ويو. هن تقريب جي صدارت پڻ مولانا غلام شبير حيدري ڪئي. تقريب کي خطاب ڪندي مقررين چيو ته حضرت عليؑ جي سڄي زندگي الله تعاليٰ ۽ ان جي رسول ﷺ جي تابعداري ۾ گذري. پاڻ هميشه اسلام جي بقا ۽ سربلندي لاءِ پنهنجي جان ۽ مال جي ڪا به پرواهه نه ڪئي. مقررين زور ڏنو ته اسان سڀني کي حضرت عليؑ جي پاڪ زندگي مان سبق حاصل ڪرڻ گهرجي.

بقايا 40 — رونمائي تقريب

نه ٻارائي ادب جي چاهيندڙن ۽ ٻارن کي اهڙا ڪتاب خريد ڪري پڙهڻ گهرجن جيئن ٻارائي ادب کي هٿي وٺرائي سگهجي.

بقايا 41 — 2 ڄڻا گرفتار

اڳوائي ۾ مشائخ هوتي ٿاڻي جي حد دل پوٽا ۾ بدنام زمانه مشهور منشيات فروش بابو مگسي جي گٽڪي جي فيڪٽري تي ڇاپو هڻي وڏي مقدار ۾ خام مال ۽ انساني صحت لاءِ نقصان ڪار گٽڪو ناهڻ وارين 2 مشينون هٿ ڪري ٻن ڄڻن کي گرفتار ڪري ورتو آهي ايس ايس پي سيد سليم شاهه موجب ضلعي مان منشيات جهڙي لعنت کي ختم ڪرڻ لاءِ مسلسل ڪاروايون جاري آهن پوليس پنهنجو ڪم ايمانداري سان ڪري رهي آهي منشيات فروش ۽ ڏوهي سرگرمين ۾ ملوث جوابدار ڪيڏا به بااثر ڇو نه هجن کين ڪنهن به صورت ۾ بخش نه ڪيو ويندو هن چيو ته ضلعي مان منشيات ۽ ڏوهن جي خاتمي لاءِ اسان جو ساٿ ڏيو ته عوام جي مال ۽ جان جو تحفظ ڪرڻ پوليس جي اولين ترجيح آهي ڪنهن کي به انساني جانين سان کيڏڻ جي اجازت نه ڏني ويندي.

بقايا 42 — ڳڻتي ظاهر

ڪمپيوٽرائيزيشن جلد کان جلد مڪمل ڪري مختلف مرحلن ۾ روينيو جي عملي جو ڪردار گهٽايو وڃي. جڏهن ته آبادگارن سنڌ ۾ سورج مکي جي في ايڪڙ پيداوار ۾ گهٽتائي جي پڻ نشاندهي ڪري ڇڏي آهي. سنڌ آبادگار بورڊ جو اجلاس حيدرآباد ۾ صدر محمود نواز شاهه جي صدارت ۾ ٿيو جنهن ۾ سيد نديم شاهه، محمد ملوڪ نظاماڻي، محمد اسلم مري، طاهاميمڻ، يار محمد لغاري، خالد احمد نظاماڻي، مصطفيٰ نواز شاهه، شاهنواز برماڻي، مراد علي شاهه بکيراڻي ۽ ٻين شرڪت ڪئي.اجلاس ۾ روينيو واري کاتي سان آبادگارن جي مسئلن تي بحث ڪيو ويو. اجلاس ۾ چيو ويو ته زمين جي رڪارڊ کي سنڀالڻ بورڊ آف روينيو جي ذميواري آهي ان کي زراعت ۾ جو اهم ڪردار آهي پر کاتي ۾ نااهلي ۽ گورننس جي کوٽ سبب زراعت تي ان جا ويتر خراب اثر پئجي رهيا آهن. آبادگارن کي زمين جي کاتن جي تبديلي، زرعي قرضن ۽ زمين جي رڪارڊ سان لاڳاپيل مختلف معاملن ۾ مختلف قسمن جي ڏکيائين، رڪاوٽن ۽ ڏکهي طريقي کي منهن ڏيڻو پوي ٿو جنهن سان خاص طور تي ننڍا ۽ وچولي درجي جا آبادگار سڀ کان وڌيڪ متاثر ٿين ٿا. زرعي قرض وٺڻ لاءِ روينيو کاتي مان ڪسرا وارو دستاويز جنهن سان زمين جي مالڪ ۽ پوکيل فصل جو پتو پوي ٿو ان سميت زمين جا مختلف تصديق ٿيل دستاويز حاصل ڪرڻ ايترو نه ڏکيو آهي جو نه رڳو آبادگارن لاءِ پر بينڪن لاءِ به اهو هڪ پريشان ڪندڙ عمل آهي، جنهن جي نتيجي ۾ زرعي شعبي لاءِ قرضن ۾ سنڌ جو حصو جيڪو 18 سيڪڙو آهي جڏهن ته قومي زراعت ۾ سنڌ جو حصو 22 سيڪڙو کان وڌيڪ آهي اهو پوري ريت حاصل نه پيو ٿي سگهي. ان جو وڏو سبب روينيو کاتي ۾ نااهلي ۽ ڪرپشن آهي. جنهن ڪري ننڍا آبادگار بينڪن جون گهرجون پوريون ڪرڻ لاءِ روينيو جي ڏکين ۽ ڏکين مرحلن ۾ پوڻ بدران ٻين ماڻهن يا ادارن کان وڌيڪ وياج تي قرض حاصل ڪرڻ کي ترجيح ڏيڻ تي مجبور آهن. ان کان علاوه آبادگارن کي پنهنجي زمين جي وڪري جي معاملن ۾ پڻ سيل سرٽيفڪيٽ وٺڻ سميت مختلف معاملن ۾ وڏين ڏکيائين سان منهن ڏيڻو ٿو پوي. سنڌ آبادگار بورڊ وڌيڪ چيو آهي ته جيتوڻيڪ سنڌ ئي اهو صوبو آهي جتي زمين جي رڪارڊ جي ڪمپيوٽرائيزيشن سڀ کان پهرين شروع ڪئي وئي هئي پر ان باوجود اهو ڪم اڃان تائين مڪمل نه ٿي سگهيو آهي، جڏهن ته ٻين صوبن نه رڳو ڪمپيوٽرائيزيشن مڪمل ڪري ورتي آهي پر انهن روينيو جي ان ڪمپيوٽرائيزڊ سسٽم کي بينڪن سان ملائي ڇڏيو آهي. سنڌ آبادگار بورڊ وڌيڪ چيو ته سنڌ ۾ پيپلز سروس سينٽر ۽ موبائل ايپليڪيشنز پڻ جاري ته ڪيون ويون آهن پر اڃان تائين اهو ان جي روح موجب ڪارائتيون نه ٿي سگهيون آهن، ڪو به ڪم بورڊ آف روينيو جي عملي سان رابطي بنا نه پيو ٿي سگهي ۽ اهو ئي مرحلو جتي نااهلي ۽ ڪرپشن جي معاملن جي منهن ڏيڻو پوي ٿو.آبادگار بورڊ مطالبو ڪيو ته زمين جي رڪارڊ جي ڪمپيوٽرائيزيشن جلد کان جلد مڪمل ڪئي وڃي. ڪمپيوٽرائيزڊ زمين جو رڪارڊ قانوني طور تي پوري ريت قبول ڪرڻ جوڳو ڪرڻ گهرجي ته جيئن ان جي وڌيڪ تصديق جي ضرورت نه ٿئي. زمين جي رڪارڊ جا ٻيا دستاويز جهڙوڪ سيل سرٽيفڪيٽ ۽ ڪسرا وغيره پڻ سادي درخواست ذريعي يا ويب سائيٽ ذريعي آن لائن ڪيا وڃن جو ته في الحال ڪن علائقن ۾ براهي سروس درخواست تي حاصل نه پيون ٿي سگهن. بورڊ آف روينيو جي عملي سان رابطي کي ممڪن حد تائين گهٽائڻ لاءِ اپاءَ ورتا وڃن.اجلاس ۾ آبادگارن آگاهه ڪيو ته سورج مکي جي في ايڪڙ پيداوار ۾ گهٽتائي، پيداواري خرچن ۾ واڌ ۽ اگهن ۾ لاٿ سبب هاڻ سورج مکي جي پوک پڻ گهٽجي رهي آهي ۽ آبادگار ان بدران ٻيا فصل پوکڻ کي ترجيح ڏيڻ تي مجبور آهن. اهو ئي ڪارڻ آهي ته کاڌو تيل جي درآمد 10 سالن ۾ 75 سيڪڙو کان وڌي 84 سيڪڙو ٿي وئي آهي.اجلاس ۾ آبادگارن ربيع جي فصلن لاءِ پاڻي جي گهرج تازي وسيل مينهن مان پوري ٿيڻ تي اطمينان جو اظهار ڪيو ۽ چيو ته ان مينهن جا فصلن تي چڱا اثر پوڻ جو امڪان آهي.

بقايا 43 — اسپتال منتقل

واقعي واري هنڌ پهچي لاش کي شاخ مان ٻاهر ڪڍرائي ضروري ڪاروائي لاءِ شهدادپور اسپتال منتقل ڪيو.پوليس موجب لاش جي اڃا تائين سڃاڻپ نه ٿي سگهي آهي، جڏهن ته نوجوان جو لاش ڪافي حد تائين ڳريل حالت ۾ مليو آهي، جنهن سبب جسم تي ڪي به واضح نشان سڃاڻپ جهڙو ناهي. پوليس وڌيڪ چيو ته لاش جي سڃاڻپ فنگر پرنٽس ذريعي ڪرائي ويندي، جنهن بعد سڃاڻپ ظاهر ٿي سگهي ٿي سڃاڻپ نه ٿيڻ جي صورت ۾ لاش کي شهدادپور اسپتال جي سرد خاني ۾ رکيو ويندو.

بقايا 44 — لاڏاڻو ڪري ويو

جنازي نماز ۾ وڏي انگ ۾ صحافين، مائٽن مٽن، سياسي سماجي اڳواڻ سنڌس پٽن فهيم احمد داٻي فرحان علي داٻي منير احمد داٻي سياسي سماجي اڳواڻ شهري فورم چيئرمين پير سيد آصف علي شاهه جيلاني،پي پي اڳواڻ صاحبزاده پير احمد رضا شاهه پير عبدالسميع شاهه جيلاني، پي پي اڳواڻ ڪائونسلر پير سيد فرزند علي شاهه، پير سيد مظفر علي شاهه، سئينير صحافي شڪيل احمد شيخ، صدر پريس ڪلب عبدالرحيم سولنگي، جنرل سيڪريٽري آغا منظور علي انصاري، صحافي سرمد نثار پٽو فقير محمد عباسي، جعفر علي راڄپر اقبال جمالي، محسن داٻي نور محمد پٽو صحافي حبيبالرحمان ميمڻ، فهيم ڏهر صحافي اسرار عمراڻي، امير يار شاهاڻي، صحافي سيد پياس علي شاهه، ضغيم عباس مغل، زئوار علي بخش انصاري، شاهد علي انصاري، طارق جمالي، زوار علي شير داٻي ڪاشف حسين داٻي صحافي جميل شيخ، استاد عبدالواحد بروهي، مولوي نور محمد ميمڻ، ارشاد داٻي محمد حسن جمالي، وقار داٻي ماجد داٻي تسير شر نور الدين شر افضل گلال، صحافي لعل ڏنو سهتو صحافي بهادر ڪوڪ استاد لياقت لاڙڪ اڳوٺو صدر پريس ڪلب سڪندر ڪرل، صحافي شبير جعفري، گدا حسين گهانگهرو، حاجي سرور راڄپر ۽ ٻيا وڏي انگ ۾ شريڪ هئا. جنهن بعد مرحوم کي سوين آلين اکين سان آبائي قبرستان ۾ مٽيءَ ماءُ حوالي ڪيو ويو جڏهن ته صحافي فاروق داٻو سان تعزيتن جو سلسلو هلندڙ آهي.

بقايا 45 — سلسلو جاري

ڪي مبارڪباد جو سلسلو جاري آهي. ان موقعي تي، اديب شعر سنگت جي حڪيم گل ۽ ڊاڪٽر برڪت بليدي، جرنلسٽ پينل، سکر پريس ڪلب ۽ ڪشميرامين ۽ فوٽو جرنلسٽ ايسوسيئيشن جي نئون چونڊيل بنا مقابلي عهديدارن ۽ ايگزيڪيوٽو ڪميٽي جي ميمبرن کي گلن جي هار پارائي ۽ انهن کي مبارڪباد ڏني.

بقايا 46 — ملاقات ڪئي

ڪان ڊاڪٽر رئوف شيخ، منيلا فلپائين ڪان خادم حسين، ڪينيڊا ڪان ناصر جمال پٺاڻ برطانيه ڪان شاد غلام علي، ڪينيڊا ڪان زاهد علي شاهه، فلپائين ڪان رباب مهر جاپان ڪان محسن ايوب، اوساڪا ڪان ذوالفقار مهر ۽ ٻين شرڪت ڪئي اياز لطيف پليجو آيل مهمانن کي سنڌي ثقافت لنگهين جو تحفو پيش ڪري سندن شاندار آڌر ڀاءُ ڪيو ۽ عالمي، ملڪي ۽ سنڌ جي صورتحال تي تفصيلي غور ويچار ڪيو ويو. ان موقعي تي اياز لطيف پليجو ڳالهائيندي چيو ته دنيا ۾ پکڙيل سنڌي سنڌ جا سفير آهن. پنهنجي محنت ۽ ذهانت سان پاڻ مڃائي رهيا آهن. انهن ملڪن جي ترقي ۾ پنهنجو حصو شامل ڪري رهيا آهن. لطيف امن، رواداري ۽ محبت جو پيغام ڏنو آهي. دنيا کي جنگين نه امن جي ضرورت آهي. جيڪڏهن پيپلز پارٽي حڪومت چاهي ته سنڌ دنيا جي ترقي سان گڏ بيهڻ هجي ها. وفاق سنڌ کي ڪرپشن جي ڪالوني بنائي سڻو سال پوئتي ڌڪي ڇڏيو آهي. اياز لطيف پليجو چيو ته اڄ سنڌ ڌاڙيلن جي حوالي آهي. وسيلا، زمينون، درياهه وڪرو ڪيا ويا آهن. زراعت کي هٿ وٺي تباهه ڪري آبادگارن ۽ هارين جو معاشي قتل ڪيو ويو آهي. عورتون، ٻار ۽ اقليتون محفوظ ناهن. نياڻيون اغوا ڪري زبردستي مذهب تبديل ڪري شاديون ڪيون وڃن ٿيون. حڪمرانن سنڌ کي انساني حقن جي بدترين ڀڃڪڙين جو مثال بنائي ڇڏيو آهي. اياز لطيف پليجو چيو ته ٻاهر رهندڙ سنڌي سنڌ ۾ تعليم ۽ صحت ۽ بهتري لاءِ ڪردار ادا ڪن ٻاهرين ملڪن ۾ اسڪالرشپ ۽ نوڪرين جا موقعا حاصل ڪرڻ جا رستا ڏيکارين سنڌ جا نوجوان محنتي ۽ ذهين آهن. ميرٽ ذريعي اڳتي وڌڻ چاهين ٿا.اياز لطيف پليجو چيو ته پيپلزپارٽي سنڌ کي تباهه برباد ڪري ڇڏيو آهي سنڌ جي چپي چپي تي ڇڏي آهي سنڌ کي گذريل 18 سالن کان وٺي حڪومت نه بادشاهت قائم آهي پيپلزپارٽي سنڌ کي پنهنجي جاگير سمجهي ٿي. پيپلزپارٽي ۽ زرداري کي مڃڻي آهي اهي سمجهن ٿا ته ست ڪروڙ سنڌي سنڌن کيسي ۾ پيل آهن وڏيرا، سردار، جاگيردار ڪرپٽ ڪامورا توهان جا غلام ٿي سگهن ٿا پيپلزپارٽي جو دماغ خراب آهي ست ڪروڙ سنڌي غلام نه آهن هن وقت سنڌ بک، ڪرپشن، بدامني، لاقانونيت، منشيات، قبيلائي دهشتگردي ۾ گهيريل آهي. اياز لطيف پليجو چيو ته سنڌ ۾ ڏوهه، ڌاڙيل ڪلچر منشيات، غربت، صحت، تعليم ۽ ڪرپشن وڏا چئلينج آهن. سنڌ جا ماڻهو معاشي استحصال، بيڊ گورننس جو شڪار آهن. سنڌ کي تعليم ، سائنس، سياسي، سماجي ۽ معاشي انصاف ۽ ترقي گهرجي. غربت جو خاتمو ۽ برابري گهرجي.ان موقعي تي قومي عوامي تحريڪ جو مرڪزي جنرل سيڪريٽري مظهر راهوجو، نذير ٿهيم، ايڊووڪيٽ ساحر پليجو زينت سمون، شهربانو راهوجو، نصرت خاصخيلي، صبا سمون، جوش اياز ۽ ٻيا موجود هئا.

بقايا 47 — ولاسائي جي تعزيت

گهمرومل ديال داس ڏامرو مل ملجي راٺوڙ ڪنور سيٽ آنر صالحاڻي جبار لنڊ تيرت مهراج ۽ ٻين ڳوٺ هريار پهچي ڪجهه ڏينهن اڳ خودڪشي ڪندڙ گورڌن مينگهواڙ جي وارثن سان تعزيت ۽ همدردي جو اظهار ڪيو هنڌ ڳوٺ هريار ۾ نهال پاروائي پاران ڏنل چانهه پارٽي ۾ شرڪت ڪئي. ڳوٺ امن آباد ۾ ماسٽر جيرام داس جي ديهانت تي ٽڏي تي پهچي تعزيت ڪئي.

هالا لڳ ٽرالر جو وين سان خوفناڪ ٽڪر، ٻارڙي سميت 2 ڄڻا فوت، 5 زخمي

نيشنل هاءِ وي تي ڀنڀرا ڦاٽڪ وٽ تيز رفتار ٽرالر جو مسافر وين سان ٽڪر ٿي پيو

حادثي جي نتيجي ۾ 13 سالن جي مرڪ خاصخيلي ۽ 50 ورهين جو هڪ شخص فوت ٿي ويا

حادثي بعد وين ۾ ڦاٿل ماڻهن کي ڪڍڻ لاءِ ڪرين گهرائي ماڻهن کي ڪڍي اسپتال منتقل ڪيو ويو

هالا (رپورٽ : عبدالرحيم ميمڻ) هالا نيشنل هاءِ وي تي ڀنڀرا ڦاٽڪ وٽ تيز رفتار ٽرالر جووين سان خوفناڪ ٽڪر معصوم ٻارڙي سميت 2 ڄڻا فوت 5 زخمي هالا نيشنل هاءِ وي تي ڀنڀرا ڦاٽڪ وٽ تيز رفتار بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 5

ٽنڊوآدم: اڏيرو لال ويلفيئر پاران ڪرايل اجتماعي شادين جي تقريب ۾ صوبائي صلاح ڪار شام سندر اڏواڻي تعلقي چيئرمين غلام مرتضيٰ جوڻيجو ۽ ٻيا ڳالهائي رهيا آهن

اڏيرو لال ويلفيئر پاران 250 جوڙن جي اجتماعي شادي تقريب

ٽنڊو آدم، شهدادپور، جهول، سنجهورو، سانگهڙ ۽ ٻين علائقن جا جوڙا پهتا

رڱنڊڙ غربت سبب غريب طبقو پنهنجن ٻارن جون شاديون ڪرائڻ کان لاچار آهي: بابا راجڪمار

ٽنڊوآدم (ن ع) ٽنڊو آدم ۾ اڏيرو لال ويلفيئر پاران 250 جوڙن جون اجتماعي شاديون ڏاج ۽ مائي جو به اهتمام رپورٽ موجب ٽنڊو آدم ۾ سماجي تنظيم اڏيرو لال ويلفيئر پاران هر سال وانگر هن سال به اجتماعي شادين جي شاندار تقريب ڪوٺائي وئي، جنهن دوران 250 جوڙن جون اجتماعي شاديون ڪرايون ويون تقريب ۾ 100 مسلمان، 100 هندو ۽ 50 عيسائي جوڙن بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 5

ڪنڊيارو پرسان روڊ ڪراس ڪندڙ مٿان ٽرالر چڙهي ويو، همراهه ٿڏي تي فوت

ڪنڊيارو (ن ع) ڪنڊيارو قومي شاهراهه تي ڏيڊا اسٽاپ پرسان روڊ ڪراس ڪندڙ جي مٿان ٽرالر چڙهي ويو جنهن بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 5

لاهور: هڪ چينگچي تي وڏي انگ ۾ ماڻهو سفر ڪري رهيا آهن

ڪراچي ۾ گهر اندر واردات دوران پوليس مقابلو، 3 ڌاڙيل مارجي ويا، هڪ زخمي گرفتار

ٻفرزون ۾ هٿيابندن گهر ۾ داخل ٿي ڀاتين کي يرغمال بڻائي ڦرلٽ ڪري فرار ٿي رهيا هئا

اطلاع تي پوليس پهچي جوابدارن سان مقابلو ٿيو، فائرنگ جي ڏي وٺ ۾ 3 ڌاڙيل مارجي ويا

مارجي ويلن جي سڃاڻپ نہ ٿي سگهي، هڪ جوابدار قيوم ولد محبوب زخمي حالت ۾ سوگهو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) تيموريا پوليس ٿاڻي جي حدن ۾ واقع گهر نمبر 609، سيڪٽر 15 A/1 ٻفرزون ۾ اسٽريٽ ڪرائم جي هڪ سنگين واردات دوران پوليس ۽ ڌاڙيلن وچ ۾ مقابلو ٿيو چار (04) نامعلوم هٿيارٻند بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 5

سڄاول سيد پور پرسان روڊ حادثو، عورتن ۽ ٻارن سميت 15 ڄڻا زخمي

سوزوڪي پڪ اپ جو ٽائر اوچتو برسٽ ٿيڻ سبب گاڏي ڪلٽي ٿي وئي

حادثي سبب مريم، جولي، سويرا ۽ ٻيا زخمي ٿي پيا، اسپتال منتقل

سڄاول (ذ ر) حادثو سيد پور روڊ تي پيش آيو جتي سوزوڪي پڪ اپ جو ٽائر اوچتو ڦاٽي پيو جنهن سبب گاڏي ڪلٽي ٿي وئي حادثي جو شڪار ٿيل پورهيت ٻڌايا وڃن ٿا جيڪي سولنگي اسٽاپ تي مزدوري ڪرڻ بعد پنهنجي گهرن ڏانهن واپس وڃي رهيا هئا اطلاع ملندي ئي ريسڪيو ٽيمون ۽ پوليس واقعي واري هنڌ پهچي ويون ۽ زخمين کي ايمبولينس ذريعي سول اسپتال بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 5

ٽنڊوآدم ۾ چوهاڻ ۽ بليدي برادريءَ جي ٻن ڌرين ۾ جهيڙو 4 ڄڻا زخمي، اسپتال داخل

ٽنڊوآدم (ن ع) ٽنڊوآدم ۾ چوهاڻ ۽ بليدي برادري جي ٻن ڌرين ۾ جهيڙو 4 ڄڻا زخمي رپورٽ موجب ٽنڊوآدم جي علائقي نيو سٽيءَ ۾ معمولي ڳالهه تان بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 5

ڪراچي ۾ عورت ۽ سنڌس ٻارڙن کي بيدردي سان قتل ڪندڙ جوابدار سوگهو، ڏوهه جو اعتراف

مائي ڪولاچي ويجهو ماءُ ۽ ٽن ٻارن جي قتل بعد لاش مين هول ۾ اڇلائيندڙ جوابدار گرفتار ڪيو ويو

جوابدار مسرور حسين ابتدائي جاچ دوران ئي چئني ڄڻن جي قتل جو اعتراف ڪري ورتو آهي

عورت ڪارو جادو ڪري بليڪ ميل ڪندي هئي، جنهن ڪري انيلا ۽ سندس ٽن ٻارن کي قتل ڪيو: جوابدار

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي ساحلي علائقي مائي ڪولاچي ويجهو ماءُ ۽ ٽن معصوم ٻارن جي بي رحمانہ قتل بعد لاش مين هول مان ملڻ واري واقعي ۾ ملوث جوابدار کي پوليس گرفتار ڪري ورتو بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد: هوائي فائرنگ ۾ زخمي ٿيل ٻارڙو اسپتال ۾ داخل آهي

راضيديرو ۽ پرپاسي بدامني چوٽ چڙهيل، موٽرسائيڪل ڦر، هڪ زخمي

راضيديرو(ن ع) راضيديرو ۽ ان جي پرپاسي جي ڪيترن ئي ننڍن وڏن شهرن ۾ ڏوهي ڪارروايون جو عمل گهٽجي نہ سگهيو هر روز جي بنياد تي موٽر سائيڪلن جي ڦرڻ جو ڪاروبار رڪجي نہ سگهيو گمبٽ شهر بہ وارداتن جو گهيتڄ هڪ خواب بڻجي ويو گمبٽ جي سنڌ بينڪ جي ملازم ذوالفقار اڄڻ ڪان گمبٽ کهڙا روڊ نامعلوم هٿيارٻندن جي ڪسان پيٽرول پمپ بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 5

قاضي احمد ٽول پلازه ويجهو چوپائي مال سان ڀريل ٽرالر ڪلٽي، 5 ڄڻا زخمي، چوپايو مال مري ويو

چوپائي مال سان ڀريل ٽرالر ڪلٽي ٿيڻ سبب 150 ڪان وڌيڪ رڍون ۽ ٻڪريون مري ويون، ٽرالر ۾ سوار 5 ڄڻا سخت زخمي ٿي پيا

حادثي جو شڪار ٽرالر چوپايو مال پنجاب کان ڪراچي کڻي وڃي رهيو هو تہ ٽول پلازه وٽ حادثو پيش آيو

زخمين کي تعلقا اسپتال منتقل ڪيو، ڪروڙين رپين جو نقصان ٿيو آهي، ذميوار موٽروي پوليس آهي: واپاري

دولتپور صفن (رپورٽ جي ايم جوڻيجو) قاضي احمد ٽول پلازه ويجهو چوپائي مال سان ڀريل ٽرالر اوچتو ڪلٽي ٿي پيو جنهن جي نتيجي ۾ 150 ڪان وڌيڪ رڍون ۽ ٻڪريون مري ويون، جڏهن تہ ٽرالر ۾ سوار بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 5

شهدادپور لڳ ٽن نياڻين جي ماءُ ڦاهو کائي زندگي جو انت آڻي ڇڏيو

شهدادپور (ن ع) شهدادپور لڳ ڳوٺ راضي خان زرداريءَ ۾ هڪ گهر اندر ٽن نياڻين جي ماءُ 26 ورهين جي شازيہ زال غلام شبير زرداري گهر اندر ڪمري جي گادر ۾ رڳو ٻڌي مبينہ طور ڦاهو کائي خودڪشي ڪري ڇڏي آهي اطلاع تي مقصود رند پوليس پهچي لاش تحويل ۾ وٺي سمس اسپتال شهدادپور آندو، جتي ڊاڪٽرن فوتڻ جي فوت جي تصديق ڪري لاش بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو 5

معذور ڪوٽا تي نوڪريون نہ ملڻ خلاف معذورن جو احتجاج

چام صاحب (ن ع) معذور ڪوٽا تي نوڪريون نہ ملڻ خلاف معذورن پاران خادم حسين شيخ جي اڳواڻيءَ ۾ احتجاجي مظاهرو ڪري علامتي بک هڙتال ڪئي وئي معذورن چيو تہ حضرت اسان ڪيترن ئي ڏينهن کان دانهون ڪري رهيا آهيو ڪير بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو 5

چام صاحب: معذور ڪوٽا تي نوڪريون نہ ملڻ خلاف معذورن پاران احتجاجي مظاهرو ڪري علامتي بک هڙتال ڪئي پئي وڃي

حيدرآباد يونين آف جرنلسٽس جي ميزباني ۾ صحافتي ڪنوينشن اڄ شروع ٿيندو

ڪنوينشن ۾ شرڪت لاءِ پي ايف يو جي مرڪزي صدر افضل بٽ حيدرآباد پريس ڪلب پهچي ويو

ڪنوينشن جو مقصد صحافين جا مسئلا، اظهار راءِ جي آزادي، تحفظ ۽ حقن بابت حڪمت عملي جوڙڻ آهي: اڳواڻ

حيدرآباد (رپورٽ غلام حسين خاصخيلي) حيدرآباد يونين آف جرنلسٽس جي ميزباني ۾ صحافتي ڪنوينشن اڄ 5جنوري سومر جي ڏينهن حيدرآباد پريس ڪلب ۾ ڏينهن جو12وڳي شروع ٿيندو سمورا انتظام مڪمل ڪيا ويا آهن حيدرآباد يونين آف جرنلسٽس جي صدر وسيم خان سيڪريٽري جام فريد لاکو چيو آهي تہ حيدرآباد يونين آف جرنلسٽس جي ميزباني هيٺ حيدرآباد پريس ڪلب ۾ صحافتي ڪنوينشن منعقد ڪيو پيو وڃي جنهن ۾ سنڌ سميت ملڪ جي مختلف علائقن مان سينيئر صحافي شرڪت بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 5

ميهڙ ۾ محمد امين مگسي جي پنجين ورسي تي ادبي ڪانفرنس

محمد امين مگسي ادب، ٻولي ۽ ثقافت جو رول ماڊل، سنڌ دوست، وطن دوست ڪردار هو:مقرر

لکيل ڪتاب ايندڙ نسلن لاءِ مشعل راهه آهن، سندس شخصيت تي فلم ۽ ڊاڪيومينٽري ٺاهڻ گهرجي

حيدرآباد (اسٽاف رپورٽر) ميهڙ: ناميارو اديب، محقق اسڪالر سنڌي ادبي سنگت ضلع ڪراچي جي اڳوڻي ضلعي رابطا سيڪريٽري محمد امين مگسي جي پنجين ورسي، سنڌي ادبي سنگت شاخ ميهڙ پاران ميهڙ ۾ سگا آفيس محمد امين مگسي ادبي ڪانفرنس، ناميارو اديب، محقق اسڪالر سنڌ يونيورسٽي ڪئمپس دادو جي پرو وائيس چانسلر پروفيسر ڊاڪٽر اظهر علي شاهه نظر چنا، معين مگسي ايڊوڪيٽ، علامه احمد ذهين مگسي، آزاد انور ڪانڌڙو معصوم بخاري، امتياز عادل سومرو سليم مگسي، سرمد بروهي ۽ ٻيا بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 5

ٽنڊوالهيار: ضلعي شوريٰ جو ماهوار اجلاس، علائقائي مسئلن تي غور

ٽنڊوالهيار (ذ ر) پاڪستان راهه حق پارٽي، سني رابطا ڪائونسل ۽ علما ڪميٽي ٽنڊوالهيار جي ضلعي شوريٰ جو ماهوار اجلاس صوبائي ترجمان سيد سڪندر شاهه جي صدارت هيٺ ضلعي آفيس ۾ منعقد ٿيو اجلاس کي خطاب ڪندي علامہ حيات حيدري چيو تہ حضرت امير معاويہ جي يوم وفات 22 رجب، مطابق 12 جنوري بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد: سالياني بندي جي موقعي تي ڪجهه نوجوان ڦنڊاري سان مڇي ماري رهيا آهن

شهيد بينظير آباد پوليس جي سالياني ڪارڪردگي رپورٽ جاري

سال 2025 دوران قتل جا 59 ڪيس داخل ڪيا ويا، جن ۾ 183 جوابدارن کي گرفتار ڪيو ويو

سال جي عرصي دوران پوليس جا 100 مقابلا ٿيا، 6 ڌوهاري مارجي ويا، 71 زخمي حالت ۾ گرفتار

نوابشاهه (س ر) شهيد بينظير آباد پوليس جي سالياني ڪارڪردگي رپورٽ جاري، 2025 دوران ڏوهن خلاف وڏيون ڪاميابيون بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو 5

ڀنگريو پرسان اولياءِ خانشاهه جي 175 هين عرس مبارڪ تي ٻيلهاڙو جا مقابلا

ڀنگريو (ن ع) ڀنگريو پرسان اولياءِ خانشاهه جي 175 هين عرس مبارڪ تي سنڌ جي مشهور راند ٻيلهاڙو جا مقابلا ٿيا جنهن ۾ منظور پٽي ڏاهڻ لنڊ سان بجلي شيدي مختيار لنجواڻي سان خالد خاصخيلي ڏاڪر ملڪ سان قاسم خاصخيلي لالا عرفان پٽي سان حسينن شاهه امين پرڳوڙي سان وحيد دلواڻي رجب پنهور سان سڪوڻي شيدي بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو 5

سانگهڙ ۾ پ پ سان لاڳاپيل عنصر امن و امان خراب ڪرڻ جي ڪوشش ڪيو پيا: سردار عبدالرحيم

ايم ايس ايف صدر محسن قادر هنگورو سميت 80 نوجوانن خلاف ڪوڙا ڪيس داخل ڪيا ويا آهن

داخل ڪيس ختم نہ ڪيا تہ فنڪشنل ليگ پاران ڀرپور نمونن احتجاج ڪيو ويندو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) پاڪستان مسلم ليگ فنڪشنل سنڌ جي سيڪريٽري جنرل سردار عبدالرحيم سانگهڙ ٿاڻي ۾ ايم ايس بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد: هڪ شخص گهوٽ کي ڪڍڻ لاءِ ڪار سينگاري رهيو آهي

بلوچستان ۽ سنڌ جا ڏک هڪجهڙا آهن ۽ عوام بنيادي حقن کان محروم آهي: عبدالمجيد باديني

پنهنجي حقن لاءِ عوام کي جاڳڻو پوندو، سڙيل نظام ۽ قيادت جي تبديلي سان ئي بهتري اچي سگهجي ٿي

نظام کي تبديل ڪرڻ جو نعرو هاڻي ماڻهن جي دلين جي آواز بڻجي چڪو آهي: ايم پي اي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) جماعت اسلامي بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 5

راڻيپور لڳ جتوئي ۽ ناريجا برادري جي ٻن ڌرين ۾ تڪرار جو نبيرو، 60 لک رپيا ڏنڊ مقرر

راڻيپور دستگير هائوس تي پير سورج دستگير ۽ پير سيد فياض حسين شاهه جيلاني جي سرپنچي ۾ فيصلو ٿي گذريو

ناريجا ڌر تي مجموعي طور تي 60 لک ڏنڊ مقرر ڪيو ويو، ٻئي ڌريون خير ڪندو

راڻي پور(ن ع) جتوئي ۽ ناريجا برادري جي ٻن ڌرين ۾ هلندڙ تڪرار جو نبيرو راڻيپور دستگير هائوس تي پير سيد سورج دستگير شاهه جيلاني ۽ پير سيد فياض حسين شاهه جيلاني سردار معظم خان بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 5

لاڙڪاڻو: حضرت علي عليہ سلام جي ولادت جي موقعي تي ڪيڪ ڪاٽيو پيو وڃي

سکر ۾ هٿياربندن جي فائرنگ، هڪ ڄڻو قتل

ڳوٺ حسين لاشاري ۾ هٿياربندن جي فائرنگ ۾ تاج محمد لاشاري قتل ٿي ويو

برادري جي ماڻهن گهر تي حملو ڪري تاج محمد لاشاري کي قتل ڪيو آهي: وارث

سکر(بيورو رپورٽ)سکر جي ايئرپورٽ ٿاڻي جي حد ڳوٺ حسين لاشاري ۾ هٿياربندن جي فائرنگ ۾ ڳوٺاڻو تاج محمد لاشاري قتل ٿي ويو،مقتولن جي وارثن موجب برادري جي ماڻهن گهر تي حملو ڪري تاج محمد لاشاري کي قتل ڪيو آهي.پوليس موجب قتل ٿي ويل تاج محمد لاشاري کي پوئين پاسي کان مٿي ۾ گوليون لڳل آهن پوليس لاش کي پوسٽ مارٽم لاءِ اسپتال منتقل ڪيو.

ڪبيروالا روڊ حادثو: خيرپور واسي پيءُ ڄڻو بہ فوت

گمبٽ کان پنجاب ويندڙ واپارين سان حادثي ۾ فوتين جو انگ بہ ٿي ويو

زخمي غلام مصطفيٰ عرف خضر ناريجو اسپتال ۾ دم ڏنو لاش گهر پهچڻ تي ڪهرام

خيرپور(ذ ر) گذريل ڏينهن پنجاب جي علائقي ڪبير والا ۾ روڊ حادثي ۾ وڌيڪ هڪ ڄڻو فوت ٿي ويو فوتين جو انگ وڌي بہ ٿي ويو گمبٽ کان پنجاب واپار جي سلسلي ۾ ويندڙن سان گذريل ڏينهن روڊ حادثو پيش ٿيو هيو جنهن دوران جي ڊي اي اڳواڻ حاجي امان الله ناريجو موقعي تي فوت ٿي ويو هيو بہ ڄڻا زخمي ٿي پيا هيا زخمين مان هڪ ڄڻو غلام مصطفيٰ عرف خضر بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 5

ڳڙهي ياسين: شهري اتحاد جي نون چونڊيل عهديدارن جو گروپ فوٽو

ڳڙهي ياسين شهري اتحاد جا نئين سال 2026 لاءِ عهديدار چونڊيا ويا

بابر خان پٺاڻ چيئرمين، وفا عباسي صدر، ممتاز علي سومرو جنرل سيڪريٽري مقرر

ڳڙهي ياسين (ن ع) ڳڙهي ياسين شهري اتحاد جي نئين سال 2026 لاءِ عهديدار چونڊيا ويا چيئرمين بابر خان پٺاڻ صدر وفا عباسي، سينئر نائب صدر سيد اياز علي شاهه، نائب صدر فقير شهاب الدين مهر جنرل سيڪريٽري ممتاز علي سومرو،ڊپٽي جنرل سيڪريٽري عبد الخالق مهر رابطه سيڪريٽري جانشير ملڪ، خزانچي انيس الرحمان چنہ پريس بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 5

شهدادپور: ٽالي وارو اسٽيج ڊراما ڊائريڪٽر جي آر پنهور لاڏاڻو ڪري ويو

غلام رسول پنهور ڪجهه وقت بيمار رهڻ بعد هن فاني دنيا مان لاڏاڻو ڪيو

مرحوم کي سوين اکين سان اباڻي قبرستان ۾ مٽي ماءُ حوالي ڪيو ويو

شهدادپور(ن ع) ٽالي واري هدايتڪار ڊائريڪٽر

اسٽيج ڊرامن جي دنيا جو بادشاهه جي آر پنهور المعروف غلام رسول پنهور ڪجهه وقت بيمار رهڻ بعد هن فاني دنيا مان لاڏاڻو ڪري ويو بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 5

نصيرآباد ۾ جوڻيجا ۽ ڪوسا برادري جي ڌرين ۾ جهيڙو، احتجاج

نصيرآباد (ن ع) نصيرآباد جي جوڻيجا برادري جي سجاد علي، نادرعلي، طالب علي ۽ ٻين پريس ڪلب آڏو احتجاج ڪندي چيو تہ گذريل ڏينهن ڪوسا برادري بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 5

ڪپرو لڳ ويگن ۽ موٽر سائيڪل وچ ۾ ٽڪر، واپاري فوت

ڪپرو(ٽ ر) ڪپرو ميرپورخاص روڊ تي ويگن ۽ موٽرسائيڪل جي ٽڪر لڳڻ سبب ڳوٺ بالاچ بکڪي واسي چوپائي مال جو واپاري رضامحمد بکڪي زخمي ٿي پيو جنهن کي علاج لاءِ تعلقي اسپتال ڪپرو آندو ويو جتان وڌيڪ علاج لاءِ حيدرآباد نيو پيو ويو تہ رستي ۾ فوت ٿي ويو فوتي جو مڙهه گهر پهچڻ تي ڪهرام مچي ويو

باڍهه کي تعلقي جو درجو ڏيارڻ لاءِ احتجاجي مظاهرو

شهرين هٿن ۾ بينر ۽ پلي ڪارڊ کڻي ريلي ڪڍي نعريبازي ڪئي

ٽٽل روڊ، صاف پاڻي، صحت ۽ تعليم جون سهولتون اڻلڀ، باڍهه انتظامي طور لاوارث آهي: مظاهرين

باڍهه (ن ع) "حڪمرانو پنهنجا واعدا پورا ڪيو باڍهه کي تعلقو ڪيو" لاڙڪاڻي ضلعي جو آبادي ۽ ايراضي جي لحاظ کان ٻيو نمبر وڏو شهر باڍهه سٺن سالن کان تعلقي جي درجي لاءِ جدوجهد ڪرڻ باوجود اڄ بہ حڪمرانن جي بي حسي، واعدي خلافين ۽ نظراندازي جو شڪار بڻيل آهي حڪمرانن جي مسلسل ڪن لاٽار خلاف شهري هڪ ڀيرو ٻيهر سراپا احتجاج بڻجي روڊن تي نڪري آيا، جتي هٿن ۾ بينر ۽ پلي ڪارڊ کڻي سخت نعريبازي بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 5

باڍهه: تعلقي موومينٽ پاران ريلي ڪڍي پئي وڃي

ننگرپارڪر: ڪارونجهر جي ڪٽائي خلاف 40 ڏينهن احتجاج جاري

ڪامريڊ دليپ ڪمار، مارجي ڪولهي ۽ مقامي اڳواڻن جي اڳواڻي ۾ بک هڙتال ڪئي وئي

جبلن جي بچاءَ لاءِ مقامي آبادي هر فورم تي آواز اٿاريندي: مظاهرين

ننگرپارڪر(ن ع) ڪارونجهر سجاڳ فورم طرفان ڪارونجهر جي ڪٽائي خلاف 40هين ڏينهن بہ احتجاج جاري، ڪارونجهر سجاڳ فورم جي اڳواڻن الهڪريو ڪوسو غلام مصطفيٰ دل جي اڳواڻي ڪارونجهر جي ڪٽائي خلاف 40هين ڏينهن بہ بک هڙتال ڪري احتجاج ڪيو ويو احتجاجي ڪئمپ تي ،ڪامريڊ دليپ ڪمار، مارجي ڪولهي سجاد ڪوسو ،زوار ڪوسو سميت بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 5

مسو وڏي: نصير ڪئنال مان نڪرندڙ ناڳناه شاخ جي پڇڙ مان ڳهارو فصل پاڻي هيٺ

پير حاجن شاهه جي زرعي زمين وٺان شاخ پلڻي وڃڻ سبب ناڳناه شاخ ۾ ڳهارو پئجي ويو

ڪڻڪ ۽ ڪمند جو فصل پاڻي هيٺ اچي ويا، مقامي زميندارن کي نقصان جو خدشو

مسو وڏي(ن ع) پرسان يوسي دريا خان سري ۾ نصير ڪئنال مان نڪرندڙ ناڳناه شاخ جي پڇڙ ڪان ڳهارو پئجي ويو ڪڻڪ سميت ڪمند جو فصل پاڻي هيٺ اچي ويو رپورٽ ٽنڊوالهيار جي نصير ڪئنال مان نڪرندڙ ناڳناه شاخ جي پڇڙ پير حاجن شاهه جي زرعي زمين وٽان ڳهارو پئجي ويو يوسي پاڪ سنگهار يوسي ڪامارو شريف يوسي بيگن جروار يوسي مسو ۽ يوسي دريا خان سري جي زرعي زمينن کي پاڻي فراهم ڪندڙ ناڳناه شاخ جي پڇڙ يوسي دريا خان بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 5

ڪيٽي بندر ويجهو ٻڏي ويل نوجوان جو لاش هٿ

ڳوٺ ابو جت واسي نوتڪ جت پير ترڪڻ سبب سمنڊ ۾ ڪري پيو

ريسڪيو ٽيم ۽ ڳوٺاڻن 36 ڪلاڪن بعد لاش هٿ ڪري ورتو

ڳاڙهو (ن ع) 36 ڪلاڪ ٻهرين ڪيٽي بندر جي ٻوري بيٽ وٽان ڳوٺ ابوجت جو رهواسي نوتڪ جت گهر لاءِ ٻارن جون ڪاٺيون ميڙڻ ويو تہ پير ترڪي وڃڻ سبب گهري سمنڊ ۾ ڪري ٻڏي ويو ريسڪيو ٽيم ۽ ڳوٺاڻن ٻارن 36 ڪلاڪ جي ڳولا بعد سندس لاش هٿ ڪيو ويو جنهن مقامي قبرستان ۾ سپرد خاڪ ڪيو ويو آهي سندس وارثن ڪنهن تي بہ شڪ ظاهر ناهي ڪيو

بهاولپور: نوجوان روڊ ڪناري روايتي راند کيڏي رهيا آهن

سکر ۾ جي يو آءِ ضلعي سکر جو اهم اجلاس، تربيتي ڪنوينشن ۽ امن تحريڪ جو فيصلو

4يا 5 فيبروري 2026 تي ٻہ ڏينهن وارو ضلعي تربيتي ڪنوينشن منعقد ڪرڻ جو متفقہ فيصلو

سکر ۾ وڌندڙ بدامني، چورين ۽ ڦورن تي سخت ڳڻتي امن لاءِ تحريڪ هلائڻ جو اعلان

سکر (بيورو رپورٽ)جمعيت علماء اسلام ضلع سکر جي مجلس عامله ۽ ضلعي جي سمورين تعلقن جي امرائن ۽ نظماء عام جو گڏيل ۽ اهم اجلاس جامعه اسلاميه اشاعت القرآن حماديہ پيٽارو واهه روهڙي ۾ منعقد ٿيو اجلاس جي صدارت جمعيت علماء اسلام ضلع سکر جي امير حضرت مولانا محمد صالح انڍڙ ڪئي جڏهن تہ اجلاس جي ڪارروائي سيڪريٽري جنرل حافظ عبدالحميد مهر هلائي اجلاس دوران حافظ عبدالحميد مهر تنظيمي ايجنڊا پيش ڪندي ضلعي جي تنظيمي صورتحال، موجوده حالتن ۽ مستقبل جي لائحہ عمل بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 5

ملتان: وڏي انگ ۾ ڪبوتر داڻو چڳي رهيا آهن

جيڪب آباد ۾ تيز رفتار مسافر وين ڪلٽي، هڪ نينگري فوت، 14 مسافر زخمي

سکر ويندڙ مسافر وين ٽول پلازه پرسان ٽائر برسٽ ٿيڻ سبب ڪلٽي ٿي ڪري پئي

حادثي جي نتيجي ۾ نينگري هانيہ، زينب، محمد رفيق لهڙ، خادم سميت 15 مسافر زخمي ٿيا

زخمين کي اسپتال منتقل ڪيو ويو، جتي نينگري زينت ڪوسو زخمن جا سور نہ سهندي دم ڏئي حوالي ڪيو

جيڪب آباد (ذ ر) جيڪب آباد ۾ تيز رفتار مسافر وين ڪلٽي، هڪ نينگري فوت، 14 مسافر زخمي، مسافر زخمي حالت ۾ اسپتال منتقل خبر موجب: جيڪب آباد کان سکر ويندڙ مسافر وين آباد ٿاڻي جي بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 5

مورو ويجهو جهيڙو عورت سميت چار ڄڻا زخمي، اسپتال منتقل

مورو (ن ع) مورو ويجهو ڳوٺ ٽيال ۾ جهيڙو هڪ عورت سميت چار ڄڻا عمران علي، ڪامران علي، رحمان علي ۽ ارمان علي ماڇي زخمي ٿي پيا جن کي مورو اسپتال آندو ويو جتي ڊاڪٽرن پاران طبي امداد ڏني وئي ان موقعي تي عبدالوحيد بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 5

مورو: زخمي کي اسپتال ۾ طبي امداد ڏني پئي وڃي

اسلام آباد: هڪ شخص سائيڪل تي تيلين مان ٺاهيل استعمال جون شيون وڪري لاءِ کڻي وڃي رهيو آهي

پنوعاقل لڳ پرائمري اسڪول ڪيترن ئي سالن کان بند، احتجاج

ڪڏهن ڪڏهن استاد اچن ٿا، پر باقاعده تعليمي عمل شروع ناهي ٿيو: ڳوٺاڻا

فوري نوٽيس وٺي اسڪول کولرايو وڃي ۽ استاد مقرر ڪيا وڃن

پنوعاقل(ن ع) پنوعاقل جي ڪچي واري علائقي ۾ جام خضر ڳوٺ سميت پرپاسي جي ڏهن کان وڌيڪ ڪچي جي ڳوٺن جو مين پرائمري اسڪول ڪيترن ئي سالن کان بند پيل آهي جنهن سبب معصوم ٻار تعليم جي زيور کان محروم بڻيل آهن علائقي واسين موجب اسڪول ۾ مقرر استاد ڊيوٽي تي حاضر نٿا ٿين جڏهن تہ ٽي اي او ايجوڪيشن مبينا طور ماهوار عيوض وٺڻ بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 5

شڪارپور ۾ ادبي تقريب قبيلائي دهشتگردي خلاف احتجاج ۾ تبديل

شاعرن اديبن بدامني ۽ قبيلائي دهشتگردي ۾ انتظاميا ۽ بااثر ماڻهن کي ذميوار قرار ڏنو

نسيم بخاري جي سالگرهه تقريب دوران امن، شعور ۽ سماجي ذميواري بابت ڪليل ڳالهيون

شڪارپور (ذ ر) شڪارپور ۾ ادبي تقريب قبيلائي دهشتگرديءَ خلاف زبردست احتجاج ۾ تبديل ٿي وئي شاعرن اديبن ۽ ڪالم نگارن قبيلائي دهشتگردي، بدامني ۽ ٻين سماجي ڏوهن ۾ ضلعي انتظاميا، چونڊيل نمائندن ۽ علائقي جي بااثر ماڻهن کي ملوث قرار ڏئي ڇڏيو شاعر اديب ۽ ڪالمسٽ نسيم بخاريءَ جي سالگرهه جي تقريب قبيلائي دهشتگرديءَ خلاف زبردست بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو 5

خيرپور ۾ رولو ڪتن جو آزار، ٻن ٻارن کي ڏاڍي زخمي ڪري ڇڏيو

خيرپور(ذ ر) خيرپور ۾ ڪيترن ئي عرصي کان ڪتا مار مهم شروع نہ ٿيڻ سبب رولو بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 5

لاڙڪاڻو: جتوئي برادري جي ٻن ڌرين جي جهيڙي دوران نوجوان قتل

پير شير ايٽ عاقل ٿاڻي جي حد ڳوٺ پيربخش جتوئي ۾ فائرنگ، ٻہ ڄڻا زخمي ٿي پيا

17 ورهين جو عبدالغفار جتوئي ٽراما سينٽر ۾ زخمن جي سٽ نہ سهندي دم ڏئي حوالي ڪيو

نوجوان ڌرين کي ڇڏائڻ جي ڪوشش دوران گولي لڳڻ سبب مارجي ويو آهي: وارث

لاڙڪاڻو (رپورٽ عبدالوحيد ابڙو) لاڙڪاڻي ۾ مبينا طور جهيڙي دوران گوليون لڳڻ سبب نوجوان قتل ان ڏس ۾ ڪالهه لاڙڪاڻي جي پير شير ايٽ عاقل ٿاڻي

جي حد ڳوٺ پيربخش جتوئي ۾ جتوئي ذات جي ٻن ڌرين ۾ مبينا طور جهيڙو ٿي پيو جنهن جي نتيجي ۾ گوليون لڳڻ سبب 17 سالا نوجوان عبدالغفار پٽ عبدالستار جتوئي ۽ سندس سئوٽ محمد عيسيٰ پٽ عبدالقيوم جتوئي سخت زخمي ٿي پيا، جن بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 5

ڏوڪري: مست غلام نبي شاهه محلي جي مين گهٽي نالين جو گندو پاڻي بيهڻ خلاف احتجاج

انتظاميا جي لاپرواهي سبب برساتي پاڻي ۽ نالن جو گندو پاڻي بيهڻ معمول آهي: رهواسي

پي پي قيادت، چونڊيل نمائندن ۽ وزيراعليٰ سنڌ معاملي جو نوٽيس وٺي

ڏوڪري (ٽ ر) ڏوڪري شهر جو مين پاڙو مست غلام نبي شاهه محلا نظر انداز مسلسل انتظاميه جي ڪن لاڪان روڊ رستا ناڪاره بيٺل علائقي ۾ سهولتون نہ هئڻ سبب علائقي واسين ۾ مايوسي پکڙيل پي پي قيادت کي نوٽيس وٺڻ جي اپيل تفصيل موجب ڏوڪري شهر جو مين پاڙو مست غلام نبي شاهه محلا ترقياتي ڪم نہ ٿيڻ ڪري علائقي واسين ۾ مايوسي بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو 5

ڏوڪري: شهر جي گلين ۾ گندو پاڻي بيٺل نظر اچي رهيو آهي

نوابشاهه ۾ سڪرنڊ واسي پيرسن جو بااثرن خلاف احتجاج، انصاف جو مطالبو

نوابشاهه(س ر) تعلقي سڪرنڊ جي ڳوٺ صاحب خان جمالي جو رهواسي پيرسن پورهيت غلام مصطفيٰ جمالي نوابشاهه پريس ڪلب ۾ پريس ڪانفرنس ڪرڻ بعد احتجاج ڪندي الزام هنيو آهي تہ سال 2023 ع ۾ ڳوٺ جي ٻن بااثر ماڻهن مظفر جمالي ۽ زاهد جمالي منهنجي پٽ کي سرڪاري نوڪري ڏيارڻ جي ٽالي تي 6 لک روپيا ٺڳي ورتا غلام مصطفيٰ جمالي ٻڌايو تہ جوابدارن دعويٰ ڪئي هئي تہ بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو 5

نيڙهي شهر ۾ مٺو پاڻي اڻلڀ، 6 فلٽر پلانٽ غير فعال، شهري پريشان

رهواسي شهر کان پري علائقن تائين وڃڻ يا مهانگي اگهه تي پاڻي خريد ڪرڻ تي مجبور بڻيل

ڪروڙين رپين جي لاڳت سان تعمير ڪيل اهي فلٽر پلانٽ ٺهڻ شرط ئي غيرفعال ٿي ويا:شهري

اعليٰ اختياريون نوٽيس وٺي غيرفعال فلٽر پلانٽن کي ترت فعال ڪري ذميوارن خلاف ڪارروائي ڪئي وڃي

خيرپور(ذ ر) خيرپور لڳ نيڙهي شهر ۾ صاف ۽ مٺو پيئڻ جو پاڻي اڻلڀ بڻجي ويو شهر اندر لڳل مٺي پاڻيءَ جا 7 فلٽر پلانٽ موجود هجڻ باوجود 6 مڪمل طور غيرفعال آهن فلٽر پلانٽن جي بند هجڻ سبب بقايا نمبر 36 ڏسو صفحو 5

ڪمال ديرو پرسان چورن جي مال جي واڙي تي ڪاهه، 7 ڇيلا چوري

ڪمال ديرو(ن ع)ڪمال ديرو پرسان ڪچي جي علائقي بڪري ٿاڻي جي حد ۾ ڳوٺ چتر سولنگي ۾ نامعلوم چور ڳوٺاڻي خادم حسين سولنگي جي اوطاق تي مال واڙي تي ڪاهه ڪري واڙي تي سٽل همراهه کي يرغمال بڻائي . ڀلوڙ بقايا نمبر 37 ڏسو صفحو 5

ملڪ ۾ بحران معاشي نہ پر سياسي آهي: مولا بخش چانڊيو

سياسي پارٽين کي بحران جي حل ڪرڻ لاءِ ڪوششون وٺڻ گهرجن

پ پ پنهنجي جرنل جي تعريف ڪئي آهي اها ڪا خراب ڳالهه ناهي

حيدرآباد(اسٽاف رپورٽر) پاڪستان پيپلز پارٽي جي سينيئر اڳواڻ مولابخش چانڊيو چيو آهي تہ ملڪ ۾ بحران معاشي نہ پر سياسي آهي سياسي پارٽين کي بحران جي حل ڪرڻ لاءِ ڪوششون وٺڻ گهرجن مخالف ڌر کي بہ پنهنجو ڪردار ادا ڪرڻ گهرجي اهڙن خيالن جو اظهار هن ڪالهه نون چونڊيل حيدرآباد پريس ڪلب جي عهديدارن کي مبارڪ ڏيڻ دوران صحافين سان ڳالهائيندي ڪيو مولابخش چانڊيو چيو تہ صرف صدر آصف علي زرداري ئي ملڪ جو بحران حل ڪري سگهي ٿو هو مفاهمت جو بادشاهه آهي سياسي پارٽين بقايا نمبر 38 ڏسو صفحو 5

گهوٽڪي: فوتي شخص جو لاش گاڏي ۾ پيل آهي

يوم ولادت باسعادت حضرت علي ع جي موقعي تي شاندار تقريبون

امام بارگاهه قصر حسيني لقمان، هاشميہ امام بارگاهه لقمان، امام بارگاهه قصر حسيني سيده ۾ تقريبون منعقد

تقريبن ۾ مولانا غلام شبير حيدري، سيد ظهير شاهه، علامه انصار نقوي جعفري المشهدي، سيد عباس جعفري ٻين جي شرڪت

خيرپور (ذ ر) حضرت عليؑ ڪرم الله وجہ جي ولادت باسعادت جي موقعي تي خيرپور جي مختلف علائقن ۾ شاندار تقريبون منعقد ڪيون ويون جشن جي موقعي تي آتشبازي جا زبردست مظاهرا ڪيا ويا ۽ ڪيڪ ڪٽيا ويا امام بارگاهه قصر حسيني لقمان هاشميہ امام بارگاهه لقمان ۽ امام بارگاهه قصر حسيني سيده ڳوٺ ۾ جشنِ مولودِ ڪعبہ حضرت عليؑ ڪرم الله وجہ وڏي جوش ۽ جذبي سان ملهايو ويو تقريبن جي صدارت مولانا غلام شبير حيدري ڪئي جڏهن تہ سيد ظهير شاهه سميت ڪيترن ئي معزز شخصيتن شرڪت بقايا نمبر 39 ڏسو صفحو 5

تنڊوالهيار پوليس ڪارروائي،خام مال ۽ گٽڪو ٺاهڻ جون مشينون هٿ، 2 ڄڻا گرفتار

ٽنڊوالهيار(ذ ر) ٽنڊوالهيار جي ايس ايس پي سيد سليم شاهه جي حڪم تي ٽاسڪ فورس ايس ايڇ او ٻيارولنڊ مظهر مهندي . وڏو منشي محمد بخش خاصخيلي جي بقايا نمبر 41 ڏسو صفحو 5

ناميارو شاعر بيخود بلوچ جو ٻارن لاءِ لکيل ڪتاب "اڱڻي وڏو" جي رونمائي تقريب

سونهن پبليڪيشن پريالو طرفان ڇپرايل ڪتاب ۾ ٻارن لاءِ دلچسپ ۽ بامقصد نظم ۽ گيت شامل

ٻاراڻي ادب جي چاهيندڙن ۽ ٻارن کي اهو ڪتاب خريد ڪري پڙهڻ گهرجي تہ جيئن ٻاراڻي ادب کي هٿي ملي: بيخود بلوچ

پنوعاقل (ن ع) پني عاقل ۾ ناميارو شاعر ٻالڪ ادب جي سگهاري ٽالي بيخود بلوچ جي ٻارن لاءِ لکيل شاعريءَ جو ڪيون مجموعو "اڱڻي وڏو" سونهن پبليڪيشن پريالو طرفان ڇپجي پڌرو ٿي ويو آهي ڪتاب ۾ ٻارن لاءِ دلچسپ ۽ بامقصد نظم ۽ گيت شامل آهن ڪتاب جو مهاڳ سنڌي ٻوليءَ جي خوبصورت شاعر ۽ محقق اختر درگاهي لکيو آهي جڏهن تہ بيڪ ٽائيٽل سنڌ جي باڪمال شاعر ادل سومري لکيو آهي ، هي ڪتاب سنڌ جي هر بڪ اسٽال تي موجود آهي بيخود بلوچ پنهنجي بيان ۾ چيو آهي بقايا نمبر 40 ڏسو صفحو 5

سنڌ آبادگار بورڊ جو اجلاس، آبادگارن لاءِ زمين جي رڪارڊ ڪمپيوٽرائيزيشن ۽ زرعي مسئلن تي ڳڻتي ظاهر

روينيو عملي جو ڪردار گهٽايو وڃي ۽ زمين جي رڪارڊ جي ڪمپيوٽرائيزيشن جلد مڪمل ڪئي وڃي:محمود نواز شاهه

آبادگار خبردار ڪن ٿا تہ سورج مکي جي پيداوار ۾ گهٽتائي ۽ وڌندڙ خرچ سبب پوک تي اثر پئجي رهيو آهي

زرعي قرضن، سيل سرٽيفڪيٽ ۽ دستاويزن ۾ ڏکيائين سبب ننڍا آبادگار وڌيڪ وياج تي قرض وٺڻ تي مجبور آهن

حيدرآباد (رپورٽ غلام حسين خاصخيلي) سنڌ آبادگار بورڊ روينيو ڪاتي ۾ گورننس جي کوٽ ۽ نا اهلي سبب ننڍن آبادگارن لاءِ وڌندڙ مسئلن تي سخت ڳڻتي ظاهر ڪندي مطالبو ڪيو آهي تہ زمين جي رڪارڊ جي بقايا نمبر 42 ڏسو صفحو 5

سکر: قديمي پيرمراد شاهه جي قبرستان ۾ ڳڙ جو پاڻي بيٺل نظر اچي رهيو آهي

سرهاڙي پرسان لنڊو شاخ مان نوجوان جو ڳريل لاش هٿ، سڃاڻپ نہ ٿي سگهي، اسپتال منتقل

شهدادپور(ن ع) سرهاڙي پرسان لنڊو شاخ مان نوجوان جو ڳريل حالت ۾ لاش هٿ آيو جنهن جي سڃاڻپ نہ ٿي سگهي لنڊو شاخ مان هڪ هٽ آيل نوجوان جوڪيڙن ڪان آجو ۽ ڳريل حالت ۾ لاش هٿ آيو ڳوٺاڻن جي اطلاع تي سرهاڙي پوليس بقايا نمبر 43 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد ۾ اياز لطيف پليجو سان عالمي سنڌي وفد ملاقات ڪئي

آمريڪا، برطانيه، جاپان، فلپائن ۽ ڪينيڊا کان آيل وفد سان عالمي صورتحال تي ڳالهه ٻولهه

دنيا ۾ پکڙيل سنڌي پنهنجو حصو وڌائي رهيا آهن، امن ۽ محبت جو پيغام پهچائين ٿا: اياز پليجو

حيدرآباد (رپورٽ غلام حسين خاصخيلي) حيدرآباد: قومي عوامي تحريڪ جي سربراهه اياز لطيف پليجو سان سندس رهائش گاهه تي آمريڪا، برطانيه، جاپان، فلپائن ۽ ڪينيڊا کان آيل سنڌين جي وفد ملاقات ڪئي وفد ۾ سانا جو صدر ڊاڪٽر مقبول هاليپوٽو سنڌي ايسوسيئيشن آف جاپان جو صدر ايوب مهر لنڊن کان پروفيسر لال چند لوهاڻو اوساڪا جاپان کان نثار مهر ڪينيڊا بقايا نمبر 46 ڏسو صفحو 5

ٽنڊو ٻاگو ڀرسان... راڻي پور جي صحافي فاروق احمد داير جو والد محمد بخش داير لاڏاڻو ڪري ويو

راڻي پور(ن ع) راڻي پور پريس ڪلب جي سينيئر صحافي فاروق احمد داير جو والد محمد بخش داير مختصر علالت بعد گمبٽ جي گمس اسپتال ۾ لاڏاڻو ڪري ويو سندس جي جنازي نماز عيسو لاکو امام بارگاهه ۾ ادا ڪئي وئي، سندس جي بقايا نمبر 44 ڏسو صفحو 5

مٺي ۾ خودڪشي ڪندڙ گورڌن ميگهواڙن جي وارثن سان سريندر ولاسائي جي تعزيت

پي پي اڳواڻ، سابق سينيٽر ۽ ٽائون ڪاميٽي چيئرمين وارثن سان همدردي جو اظهار ڪيو

ڳوٺ امن آباد ۾ ماسٽر جيرام داس جي ديهانت تي پڻ ٿڏي تي تعزيت ڪئي وئي

مٺي (ذ-ر) پ پ پ ايم پي اي سريندر ولاسائي، سابق سينيٽر پ پ اڳواڻ انجنيئر گيان چند اسراڻي، ٽائون ڪاميٽي ڇيلهار جي چيئرمين بهاري لال راٺوڙ، ڪامريڊ ٽيڪم داس، ميونسپل ڪاميٽي مٺي جي وائيس چيئرمين سمترا منجياڻي، اشوڪ چوهاڻ، ٺارومل ترڪيي ڪامريڊ گورڌن، سينيئر صحافي نندلال لوهاڻو صحافي نانڪرام ميگهواڙ، نواز لنڊ، ادريس لنڊ، بقايا نمبر 47 ڏسو صفحو 5

سکر پريس ڪلب، ڪئميرامين ۽ فوٽو جرنلسٽس ايسوسيئيشن جي نون چونڊيل عهديدارن کي مبارڪباد جو سلسلو جاري

سکر(بيورو رپورٽ) سکر پريس ڪلب، ڪئميرامين ۽ فوٽو جرنلسٽس ايسوسيئيشن جي نون چونڊيل عهديدارن بقايا نمبر 45 ڏسو صفحو 5

هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پاپولر پرنٽرز مان ڇپرائي، عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان ڇپرائي، جاري ڪئي.